

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

«На правах рукопису»
УДК _____

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Тараненко Л.І
« ____ » _____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

на здобуття ступеня магістра

зі спеціальності 035 «Філологія»

**на тему: «Представлення ідіостилю автора в текстах різних жанрів:
стилістичний та перекладацький аспекти»**

Виконала: студентка 6 курсу, групи ЛА- з01мп

Зейкан Марія Володимирівна _____

Науковий керівник:

к. філол. н., доцент Глінка Н. В. _____

Рецензент: _____

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації
немає запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань
Студентка _____

Київ 2021

**Національний технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Спеціальність (спеціалізація) – 035 Філологія (035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав. кафедри
« ___ » _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію
Зейкан Марії Володимирівни**

1. Тема дисертації «Представлення ідіостилю автора в текстах різних жанрів: стилістичний та перекладацький аспекти» науковий керівник дисертації: Глінка Наталія Вікторівна, проф. каф. теорії, практики та перекладу англійської мови, к. філол. н., доц., затверджені наказом по університету від 29 жовтня 2020 р., № 3165-с.
2. Термін подання студентом дисертації: 28 листопада 2021 р.
3. Об'єкт дослідження: параметри ідіостилю у художніх текстах різних жанрів.
4. Предмет дослідження: системи параметрів індивідуального художнього стилю та відповідні параметри стилю текстів перекладу.

5. Перелік завдань, які потрібно розробити:

- 1) Уточнити поняття індивідуального художнього стилю та його складових;
- 2) Проаналізувати інтерпретації у сучасній лінгвістиці параметрів ідіостилу;
- 3) Зробити зіставно-стилістичний аналіз тексту оригіналу і тексту перекладу;
- 4) Відповісти на дискусійне питання чи є переклад «тим же самим» текстом, що й оригінал, або «авторство» тексту перекладу належить перекладачеві;

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: 320 фрагментів. Робота містить 3 діаграми.

7. Орієнтовний перелік публікацій: тези на тему «Представлення ідіостилу автора в текстах різних жанрів. Стилістичний та перекладацький аспекти» на XIII Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов»,

8. Дата видачі завдання: 01 жовтня 2020 року.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
1	<i>Обґрунтування теоретичних передумов дослідження</i>	<i>до 21.09.2020</i>	<i>Вик.</i>
2	<i>Формування програми й методики дослідження</i>	<i>до 11.10.2020</i>	<i>вик.</i>
3	<i>Аналіз досліджуваного матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження</i>	<i>до 30.11.2021</i>	<i>вик.</i>

Студентка _____ М.В Зейкан

Науковий керівник дисертації _____ Н. В. Глінка

РЕФЕРАТ

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, та списку використаної літератури, який налічує 70 джерел та 6 додатків. Загальний обсяг роботи 172 сторінки.

Актуальність дослідження зумовлена загальною спрямованістю сучасної перекладознавчої науки, власне жанрової теорії перекладу, на вивчення особливостей відтворення текстів того чи іншого жанру не тільки з вихідної мови мовою перекладу, але також з однієї лінгвокультури в іншу. Актуальність нашого дослідження зумовлена також і тим, що в умовах сучасного історико-літературного процесу існування тенденції до створення текстів з елементами різних жанрів, призводить до необхідності дослідження жанрово-стилістичної специфіки перекладу, що уможливорює опрацювання теоретико-методологічної бази для рекомендацій щодо правильної ідентифікації та адекватного відтворення жанрових ознак у перекладі.

У сучасній науці переклад художнього тексту обговорюється як і раніше з точки зору окремих аспектів адекватності та еквівалентності: так, питаннями морфологічної еквівалентності займається Ю. Найда, питаннями синтаксичної еквівалентності - А. Нойберт [18, с. 69]. Систематизувати всі види еквівалентності та адекватності перекладу спробував Дж. Кетфорд [18, с. 18]. Цілісне збереження ідіостилю не ставилося на чільне місце проблеми перекладознавства, чим і пояснюється **актуальність роботи**.

Об'єктом даного дослідження є параметри ідіостилю у художніх текстах різних жанрів.

Ідіостилем називають комунікативний і сприйнятливо-чуттєвий напрямок, індивідуальну мову, світогляд автора, манеру мислення, синтез філософського пізнання.

Предметом дослідження є засоби збереження параметрів індивідуального стилю у перекладі художніх творів.

Метою цього дослідження ми ставимо – визначити основні критерії, що забезпечують можливість збереження ідіостилу оригіналу в процесі перекладу на іншу мову.

Представлена мета визначила необхідність вирішення наступних **завдань**:

- 1) Уточнити поняття індивідуального художнього стилю та його складових;
- 2) Проаналізувати інтерпретації у сучасній лінгвістиці параметрів ідіостилу;
- 3) Зробити зіставно-стилістичний аналіз тексту оригіналу і тексту перекладу;
- 4) Відповісти на дискусійне питання чи є переклад «тим же самим» текстом, що й оригінал, або «авторство» тексту перекладу належить перекладачеві;

Новизна даного дослідження полягає у комплексному дослідженні ідіостильових особливостей у творах Дж. Паласіо та способів їх відтворення в перекладах. Вперше встановлено домінантні ознаки ідіостилу письменниці в обраних творах та відхилення в перекладах, що, подекуди, призводить до послаблення виражених домінант у перекладі.

Практичне значення здобутих результатів полягає в наступному: дана робота може використовуватися і застосовуватися в практиці художнього перекладу, в курсах слов'янських мов і літератур, а також у роботі семінару з стилістиці художнього перекладу.

Матеріалом дослідження слугували 320 фрагментів художніх творів Дж.Паласіо, що демонструють лінгво-стилістичні особливості ідіостилу авторки, та їхні відповідні переклади українською. Приклади відібрано методом суцільної вибірки із творів «Диво», «Оггі та я», «365 днів дива», «Ми всі дива», «Білий птах» та «Поні».

У роботі використовуються такі **методи**:

- Лінгвостилістичний аналіз;
- Структурний аналіз;

Ці види аналізів дозволяють дослідити структуру тексту оригіналу і тексту перекладу, їх морфологічний, синтаксичний та інші рівні.

- Референційний аналіз, що дозволяє встановити, чи збігаються відображення ситуації в текстах оригіналу та перекладу;

- Семіотичний аналіз, що дозволяє встановити яким способом відображається референт тексту оригіналу і чи зберігається такий спосіб відображення в перекладі;

- Порівняльний аналіз, що дозволяє визначити стилістичні параметри текстів оригіналу і перекладу.

Апробація результатів дослідження. Апробація результатів дослідження здійснювалася у тезах «Представлення ідіостилю автора в текстах різних жанрів. Стилiстичний та перекладацький аспекти», які представлені у Матеріалах XIII Міжнародної студентської науково-практичної конференції «Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов», яка відбулася 11 березня 2021 р.

Ключові слова: *ідіостиль, ідіолект, мовна картина світу, адекватність перекладу.*

ABSTRACT

The master's thesis consists of an introduction, three sections, conclusions to each of them, general conclusions, and a list of references, which has 70 sources and 6 appendices. The total volume of the work is 172 pages.

The topicality of the work lies in the general focus of modern translation science, the actual genre theory of translation, to study the peculiarities of reproduction of texts of a genre not only from the source language of translation, but also from one linguistic culture to another. The relevance of our study is also lies in the fact that in the modern historical and literary process of the tendency to create texts with elements of different genres, leads to the need to study the genre and stylistic specifics of translation, which allows to develop a theoretical and methodological basis for recommendations reproduction of genre features in translation.

In modern science, the translation of a literary text is still discussed in terms of certain aspects of adequacy and equivalence: for example, Yu. Naida deals with issues of morphological equivalence, issues of syntactic equivalence - A. Neubert [18, p. 69]. J. Catford tried to systematize all types of equivalence and adequacy of translation [18, p. 18]. The integral preservation of idiosyncrasy was not put at the forefront of the problem of translation studies, which explains the relevance of the work.

The object of the study are the parameters of idiostyle in fiction texts of different genres.

Idiostyle is said to be a communicative and apprehended-sensual direction act, an individual language, author's view outlook, manner of thinking, and philosophic cognition synthesis.

The subject of the research is the ways to preserve the parameters of individual style in the translation of works of fiction.

The aim of the work is to determine the main criteria that ensure the possibility of preserving the idiostyle of the original in the process of translation into another language.

The presented goal identified the need to solve the following tasks:

- 1) to define the concept of an individual art style and its components;

- 2) To analyze the interpretations in modern linguistics of idiostyle parameters;
- 3) To make a comparative and stylistic analysis of the original text and the translated text;
- 4) To answer the debatable question whether the translation is "the same" text as the original, or the "authorship" of the text of the translation belongs to the translator;

The originality of the research lies in a comprehensive study of the idiostyle features of R.J. Palacio and ways to reproduce them in translations. For the first time, the dominant features of the writer's idiostyle in selected works and deviations in translations have been established, which, in some cases, leads to a weakening of the expressed dominants in translation.

The practical value of the results obtained is as follows: this work can be used and applied in the practice of literary translation, in the courses of Slavic languages and literatures, in theoretical and practical courses of theory and practice of translation.

The research material amounts 320 fragments of works of art by R. J. Palacio, demonstrating the linguistic and stylistic features of the author's idiostyle and their corresponding translations into Ukrainian. Examples were selected by the method of continuous sampling from the works "Miracle", "Auggie and Me", "365 Days of Donder", "We're All Wonders", "White Bird" and "Pony", the total volume of pages...

Research methods

- Linguistic and stylistic analysis;
- Structural analysis;

These types of analyzes allow us to investigate the structure of the original text and the translated text, their morphological, syntactic and other levels.

- Referential analysis, which allows to establish whether the reflected situations in the texts of the original and translation;

- Semiotic analysis, which allows to establish in what way the referent of the original text is displayed (iconic, indexal, symbolic) and whether such a way of reflection is preserved in the translation;

- Comparative analysis, which allows to determine the stylistic parameters of the original and translated texts.

Publications. The main statements and results of the dissertation research are covered in article «Representation of the author's idiosyncrasy in texts of various genres. Stylistic and translation aspects» which are presented in the XIII International Student Scientific and Practical Conference " Man as a subject of intercultural communication: current trends in philology, translation and foreign language learning ", which took place on March 11, 2021.

Key words: *text, idiostyle, idiolect, linguistic worldimage, adequacy in translation.*

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ІДІОСТИЛЮ ПИСЬМЕННИКІВ	15
1.Визначення поняття «ідіостиль»	15
2. Тенденції дослідження індивідуального стилю	21
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	26
РОЗДІЛ 2 ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРІВ Р. ДЖ. ПАЛАСІО ЯК ФОРМАНТИ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА	27
2.1 Особливості художнього перекладу.....	27
2.2 Трансформації для передачі стилістичних особливостей.....	31
2.3 Основні риси ідіостилу Р.Дж. Паласіо на прикладі роману «Диво»	35
2.4 Метафоричність авторського стилю Р.Дж. Паласіо і його зв'язок з постмодерністською літературною течією	47
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2	64
РОЗДІЛ 3 АДЕКВАТНІСТЬ ВІДТВОРЕННЯ ІДІОСТИЛЮ: АНАЛІЗ АВТОРСЬКОГО ІДІОСТИЛЮ В ТЕКСТАХ ОРИГІНАЛУ ТА ПЕРЕКЛАДУ ..	66
3. 1. Збереження авторської картини світу	66
3. 2. Метафорика.....	81
3. 3. Пунктуація	90
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 3	94
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	97
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	105
ДОДАТКИ	106
Додаток А.....	106
Додаток Б.....	130
Додаток В.....	150
Додаток Е	170
Додаток Є	171
Додаток Ж	172

ВСТУП

Все більше дослідників сходяться на думці що кожен видатний письменник вирізняється своїм оригінальним стилем та світобаченням, особливості яких можна виокремити, досліджуючи мову його творів. Вивчення специфічних рис мови письменника дає змогу відтворити процес його мислення, доповнити вже існуючі уявлення про творчу особистість, покращити розуміння проблематики його творів та творчого задуму. Таке вираження внутрішнього світу письменника за допомогою мови його творів у сучасній лінгвістиці пов'язують з явищем ідіостилю.

Тривалий час ставлення мовознавців різних епох і напрямів до проблеми індивідуального фактора в мові, чи діалекту, було суперечливим, виявляло неоднакові тенденції від відомого перебільшення його ролі до повного ігнорування. Але ж кожний дослідник тексту змушений так чи інакше розглянути проблему авторського чи індивідуального стилю. Адже «індивідуальний почерк» автора, його манера виявляється вже в самому факті вибірковості, перевазі певних лексичних, морфологічних, синтаксичних, фонетичних засобів, які стають базою формування більш складних і яскравих образів. З урахуванням антропоцентризму сучасної наукової парадигми проблема індивідуального стилю стає однією з ключових у лінгвостилістиці художнього тексту,

Серед багатьох відомих підходів до вивчення ідіостилю письменника сучасний напрям лінгвістичних студій акцентує розуміння мовної діяльності як одного із модусів когніції, що становить вершину айсберга, в основі якого лежать когнітивні здібності особистості. Дослідження втілення у художньому дискурсі концептуальної картини світу, творчої особистості автора, його ідіодискурсу наразі стає все більш актуальним. Актуальність обраної теми пояснюється тим, що дослідження збереження ідіостилю автора є однією з найважливіших проблем при перекладі художніх творів. Адже, стиль-це спосіб авторського бачення світу, і всі елементи (морфологічні, синтаксичні, семантичні) організовано відповідно до

нього. Тому недостатньо займатися, наприклад, тільки морфологічним аспектом перекладу.

У сучасній науці переклад художнього тексту обговорюється як і раніше з точки зору окремих аспектів адекватності та еквівалентності: Так, питаннями морфологічної еквівалентності займається Ю. Найда, питаннями лексичної, синтаксичної еквівалентності - А. Нойберт [18, с. 69]. Систематизувати всі види еквівалентності та адекватності перекладу спробував Дж. Кетфорд [18, с.18]. А цілісне збереження ідіостилю не ставилося на чільне місце проблеми перекладознавства, чим і пояснюється **актуальність роботи**.

Розвиток перекладознавства як міждисциплінарної науки визначено природою об'єкту наукових досліджень. Так один із сучасних дослідників Н.А. Гарбовський зазначає, що «переклад є точкою перетину практично всіх областей гуманітарного знання й різноманітних методів дослідження».

В сучасних працях із проблем перекладознавства, в тому числі й лінгвістичного спрямування, чітко виявлено усвідомлення необхідності переходу до всебічного аналізу теоретико-практичних проблем перекладу.

Як наслідок, мовознавці, а також і перекладознавці все частіше використовують мультидисциплінарний підхід, який включає в себе методологію аналізу лінгвістичних дисциплін та літературознавства.

У середині минулого століття в західних школах остаточно сформувався синтетична, мультидисциплінарна в своїй суті, методологія вивчення художнього перекладу. Йдеться передусім про необхідність органічної взаємодії двох наук – літературознавства і перекладознавства – при роботі над перекладом художнього тексту. Прикрий момент неврахування літературознавчих підходів із боку вітчизняних перекладознавців, що стало останнім часом серед деяких лінгвістів навіть своєрідною тенденцією, не був непомічений дослідниками.

Гром'як, наприклад, небезпідставно пише: «На жаль, рідко хто з перекладознавців посутньо враховує літературознавство в повному обсязі, а

компаративістику зокрема». У результаті, іноді, маємо ситуацію, коли перекладач, нехтуючи елементарними законами й знаннями з теорії літератури, компаративістики береться за переклад художнього тексту, не враховуючи при цьому його приналежності до певного літературного напрямку, не акцентуючи увагу на індивідуальному стилі письменника, на особливостях його світогляду й взагалі творчої манери у зображенні та «поданні» матеріалу. Щоправда, ця проблема стосується не лише перекладознавців-лінгвістів, а й самих літературознавців.

Знаменною видається тенденція уміщення перекладознавства на межі зазначених двох філологічних дисциплін: докторські дисертації Л. Коломієць і М. Лановик, які були присвячені аналізу проблем художнього перекладу, захищалися з теорії літератури та власне перекладознавства. Вчені усе частіше акцентують увагу на необхідності визнання проблеми художнього перекладу як комплексної, що вимагає синтезу методологій різних галузей гуманітарних наук.

Окрім цього, для філологічних, зокрема, лінгвістичних, студій зламу ХХ та ХХІ століть пріоритетними залишаються антропоцентричний та текстоцентричний підходи. У зв'язку з цим в межах комунікативної стилістики тексту вивчення авторського стилю письменника надзвичайно важливе для розуміння текстотворчої діяльності, а отже, й перекладацької. Таке розуміння проблем художнього перекладу, а також неупинний зріст зацікавлення українських перекладознавців шляхами та історією проникнення перекладних творів зарубіжних письменників до літературної полісистеми України зумовлюють актуальність роботи.

Актуальність дослідження зумовлена загальною спрямованістю сучасної перекладознавчої науки, власне жанрової теорії перекладу, на вивчення особливостей відтворення текстів того чи іншого жанру не тільки з вихідної мови мовою перекладу, але також з однієї лінгвокультури в іншу. Актуальність нашого дослідження зумовлена також і тим, що в умовах сучасного історико-літературного процесу існування тенденції до створення текстів з елементами різних жанрів, призводить до необхідності дослідження жанрово-стилістичної специфіки перекладу, що уможливорює опрацювання теоретико-методологічної бази для

рекомендацій щодо правильної ідентифікації та адекватного відтворення жанрових ознак у перекладі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття «індивідуального стилю автора» є об'єктом дослідження багатьох науковців другої половини ХХ століття, а саме В.В. Виноградов, Г.О. Винокур, В.П. Григорьев, Б.А. Ларін. Сьогодні цією проблемою активно займаються Н.С. Болотнова, Н.І. Головченко, В.А. Кухаренко, В.В. Леденова, Г.Я. Солганік, И.А. Тарасова, В.Г. Щукін та інші

Разом з тим, в сучасному науковому просторі не напрацьовано спільних підходів до тлумачення категорії «ідіостиль» як складової лінгвістичного дослідження художнього тексту.

Окреслення невирішених питань, порушених в кваліфікаційній роботі. Всупереч тривалому та стійкому інтересу до явища ідіостилу, досі немає єдиної позиції щодо визначення його властивостей, так і у використанні терміна (ідіостиль, ідіолект). Крім того, у сучасному мовознавстві одні визначення ідіостилу є вузькими, інші – більш широкими, тому його компоненти не завжди співпадають.

Об'єктом даного дослідження є параметри ідіостилу у художніх текстах різних жанрів.

Ідіостиль (Індивідуальний стиль) - це система змістовних і формальних лінгвістичних характеристик, властивих творам певного автора.

Предметом дослідження є засоби збереження параметрів індивідуального стилю у перекладі художніх творів

Метою цього дослідження ми ставимо – визначити основні критерії, що забезпечують можливість збереження ідіостилу оригіналу в процесі перекладу на іншу мову.

Представлена мета визначила необхідність вирішення наступних **завдань:**

1) Уточнити поняття індивідуального художнього стилю та його складових;

- 2) Проаналізувати інтерпретації у сучасній лінгвістиці параметрів ідіостилю;
- 3) Зробити зіставно-стилістичний аналіз тексту оригіналу і тексту перекладу;
- 4) Відповісти на дискусійне питання чи є переклад «тим же самим» текстом, що й оригінал, або «авторство» тексту перекладу належить перекладачеві;

Новизна дослідження полягає у комплексному дослідженні ідіостильових особливостей Дж Паласіо та способів їх відтворення в перекладах. Вперше встановлено домінантні ознаки ідіостилю письменниці в обраних творах та відхилення в перекладах, що, подекуди, призводить до послаблення виражених домінант у перекладі.

Практична значимість роботи полягає в наступному: дана робота може використовуватися і застосовуватися в практиці художнього перекладу, в курсах слов'янських мов і літератур, а також у роботі семінару з стилістиці художнього перекладу.

Методи дослідження. Для визначення лінгво-стилістичних особливостей ідіостилю Дж. Паласіо використано методи класифікації, порівняльного та семіотичного аналізу. Типологія особливостей ідіостилю проаналізована за допомогою методу класифікації. Порівняльний аналіз текстів оригіналу й перекладу було залучено для визначення рівня збереження лінгво-стилістичних особливостей ідіостилю Дж. Паласіо в мові перекладу. Цей метод також дозволив установити та описати прийом відтворення лінгво-стилістичних особливостей ідіостилю авторки в українському художньому перекладі.

Матеріалом дослідження слугували 320 фрагментів художніх творів Дж.Паласіо, що демонструють лінгво-стилістичні особливості ідіостилю авторки, та їхні відповідні переклади українською. Приклади відібрано методом суцільної вибірки із творів «Диво», «Оггі та я», «365 днів дива», «Ми всі дива», «Білий птах» та «Поні».

Наукова новизна роботи полягає у комплексному дослідженні ідіостильових особливостей Дж Паласіо та способів їх відтворення в перекладах. Вперше встановлено домінантні ознаки ідіостилю письменниці в обраних творах та відхилення в перекладах, що, подекуди, призводить до послаблення виражених домінант у перекладі.

Практичне значення роботи полягає в наступному: дана робота може використовуватися і застосовуватися в практиці художнього перекладу, в курсах англійської мови, а також у курсі порівняльної типології англійської та української мов (порівняльної стилістики). Отриманні результати дослідження поглиблюють уявлення про ідіостиль автора в художніх текстах, особливості та складнощі в його перекладі українською мовою.

Апробація результатів дослідження. Апробація результатів дослідження здійснювалася у тезах «Представлення ідіостилю автора в текстах різних жанрів. Стилiстичний та перекладацький аспекти», які представлені у матеріалах XIII Міжнародної студентської науково-практичної конференції «Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов», яка відбулася 11 березня 2021 р.,

Структура й обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (70 джерел, у тому числі 16 – іноземною мовою), додатків на 84 сторінках (320 текстових фрагментів). Загальний обсяг дисертації – 172 сторінки. Основний зміст викладено на 89 сторінках. Роботу проілюстровано 3 діаграмами.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ІДІОСТИЛЮ ПИСЬМЕННИКІВ

1.Визначення поняття «ідіостиль»

Основною метою художнього перекладу можна вважати саме збереження ідіостилю автора. Ідіостиль є системою змістових і формальних лінгвістичних ознак, які властиві творам певного автора, що й робить унікальним втілений у цих творах авторський спосіб мовного вираження.

Термін «ідіостиль» пов'язаний з терміном «ідіолект». Розрізняємо ми їх наступним чином. Ідіолектом певного автора є сукупність створених ним текстів у чіткій хронологічній послідовності.

Творчість кожного автора складається з текстів, між якими встановлюється відношення семантичної еквівалентності за різними текстовими параметрами композиції контексту, монолітності понять, принципів формування, звукової та ритміко-синтаксичної організації. «Ставлення, яке виникає між ними, за аналогією з тим, що виникає між текстами різних авторів, може бути названо автоінтертекстуальним» [23, с 156].

Серед різних текстів можна виділити один текст, який їх поєднує один з одним, так званий «метатекст», іноді ці тексти взаємно сполучають сенс один одного.

Визначення індивідуальних особливостей стилю письменника практично неможливо без порівнянь з літературною мовою часу автора як нормою та з ідіостілями письменників-сучасників або попередників. Жодне значуще дослідження індивідуального стилю письменника без цих зіставлень не обходиться.

Будь-який ідіостиль є способом зображення фрагмента світу, внаслідок цього ми можемо визначити референтну проблему перекладу.

Референційний аспект - це напрямок, що з'явився нещодавно у сфері практики перекладу. На думку М. Кронгауза, референція (reference - відсилання,

співвідношення) - це процес співвіднесення одиниць мовлення з позамовною реальністю, а також є наслідком такого співвіднесення.

Головним питанням у вивченні індивідуального стилю письменника досі залишається питання співвідношення мовних прийомів, якими користується автор, та національної мови на цьому етапі її розвитку.

Вивчення ідіостилу автора базується на вивченні мови літературного твору - з'ясуванні загальної мовної закономірності, що встановлюється при використанні конкретного мовного засобу, допустимого письменником у зв'язку з іншими мовними засобами. Літературно-лінгвістичне вивчення, стилю письменника, переслідує ціль з'ясувати своєрідність та закономірності у поєднанні мовних засобів, що створюють систему стилю письменника.

Між мовою з її стилістичними засобами, що розуміється як наявність чи можливість певних взаємозв'язків складових, з одного боку, та її вживанням у творчості письменника, з іншого, існує тісний зв'язок. Письменник не тільки орудує багатствами мови, а й насичує її новими формами використання засобів, які дає йому мова; ці нові форми стають (або можуть стати згодом) загальною власністю, яку використовуватимуть носії цієї мови.

Індивідуальність автора максимально відчутна у художніх текстах як на рівні вияву авторської свідомості, її морально-етичних критеріїв, так і на рівні літературної форми, ідіостилу.

Емоційна пам'ять певного автора конкретного тексту може вирвати з відчуттів під час створення літературного твору різні враження, вони можуть бути як конкретно-об'єктивні, очевидні у своїх деталях, так і романтично піднесені, викликані емоційно-психологічною напругою, станом пристрасті. Так проявляється стриманість в описах, деталізація предмета, або надмірна метафоричність, помпезність. Головне для читача—зануритися в цей стан, співвіднести висловлене автором із сутністю описуваної теми.

У творчості певного автора виділяються тексти, між якими можна встановити відношення семантичної еквівалентності за різними текстовими параметрами: способу структурування ситуації, єдності концепції, композиційних принципів,

звуквої і ритміко-синтаксичної організації. «Ставлення, яке виникає між ними, за аналогією з тим, яке виникає між текстами різних авторів, може бути названо автоінтертекстуальним».

Питання вивчення індивідуального стилю в сучасних лінгвістичних дослідженнях напряму пов'язане з такими поняттями, як «мовна особистість», «мовна картина світу» та «світобачення письменника». Дослідження мовної картини світу автора допомагає нам відчувати індивідуальну неповторність митця в представленій ним вербально-естетичній картині світу, оцінити його внесок у систему словесних художніх засобів національної мови та розкрити його панівні світоглядні принципи.

Мовна особистість, проблеми її становлення активно розглядається науковцями у лінгвістиці, психолінгвістиці та лінгводидактиці.

В. Карасик вважає, що носієм мовної свідомості є мовна особистість, і визначає її як людину, яка існує в мовному просторі – у спілкуванні, у стереотипах поведінки, зафіксованих у мові, у значеннях мовних одиниць і змісті текстів [12, с. 7].

У розумінні Ю. Караулова мовна особистість – це особистість, виражена у мові (текстах) і через мову, це особистість, реконструйована в основних своїх рисах на базі мовних засобів [14, с. 38].

Українські науковці трактують феномен мовної особистості по-різному. Зокрема, у “Короткому тлумачному словнику лінгвістичних термінів” наведено таке визначення: “Мовна особистість – поєднання в особі мовця його мовної компетенції, прагнення до творчого самовираження, вільного, автоматичного здійснення різнобічної мовної діяльності. Мовна особистість свідомо ставиться до своєї мовної практики, несе в собі відбиток суспільно-соціального, територіального середовища, традицій виховання в національній культурі” [7, с. 95]

Лінгвісти традиційно виділяють концептуальну та мовну картини світу. Концептуальна картина світу містить інформацію, представлену в поняттях, у той час, як в основі мовної моделі лежать знання, закріплені в семантичних категоріях і семантичних полях, складених зі слів і словосполучень [40, с. 241]. Концептуальна

картина світу зображає структуру репрезентації знання. Хоча зміст понять “концептуальна картина світу” та “мовна картина світу” є цілком різним, відмінності між ними досить умовні, оскільки між зазначеними картинами світу відстежуємо зв’язок, як між мисленням і мовою.

Мовна картина світу - це “відбитий засобами мови образ свідомості, реальності, модель інтегрального знання про концептуальну систему уявлень, що репрезентована мовою. МКС прийнято відмежовувати від концептуальної, або когнітивної моделі світу, що є основою мовного втілення, словесної концептуалізації сукупності знань людини про світ” [40, с. 241–246].

О. Хрищена пояснює мовну картину світу так, “система взаємопов’язаних мовних одиниць, що відбиває об’єктивний стан речей довкілля і внутрішнього світу людини. Якщо концептуальна картина світу існує у вигляді концептів, що утворюють концептосферу, то мовна картина світу існує у вигляді значень мовних знаків, які утворюють сукупний семантичний простір мови” [41, с. 54]

Що ж стосується світобачення письменника, то під “світосприйманням” зазвичай розуміють те, як людина відчуває світ, пропускаючи його через органи почуття. Це є емоційно-психологічною стороною світогляду на рівні почуттів. “Світобачення” – це те, як людина споглядає світ на підставі формування пізнавальних образів світу з використанням наочних уявлень. На цьому рівні світогляду формується певна картина світу, як його бачить людина, і характер цього бачення залежить від природи тих предметних засобів, що використані для передачі бачення світу. “Світорозуміння” – це пізнавально-інтелектуальна сторона світогляду, коли людина своїм розумом намагається виразити смисл буття світу і себе самої.

І. Кант підкреслював, що формування світобачення пов’язане з питанням «Що є людина?», на яке сама людина в процесі філософських роздумів, що будуть ґрунтовані на теоретичних знаннях та життєвому досвіді, спробує дати відповідь для розуміння своєї суті; причому попередньо повинні бути відповіді на три інші питання: «Що я можу знати?», «Що я маю робити?» та «На що я можу сподіватись?» [47].

У своїх роздумах філософ дійшов висновку, що «якщо існує наука, яка дійсно потрібна людині, то це та, яка дає їй можливість знати, яким чином зайняти своє місце у світі та правильно зрозуміти, яким треба бути, щоб бути людиною» [47, с.45].

Поняття ідіолекту й ідіостилю іноді можна співвідносити як норму національної мови й індивідуальної манери мовлення, таким чином ідіостиль постає як індивідуально-творче використання національної мови.

Передусім це поняття стосується стилю письменника. «Стиль індивідуальний залежить від індивідуальної творчості автора, його світосприйняття та світовідчуття, ставлення до явищ навколишньої дійсності та їх оцінки» [*Українська мова*]

Індивідуальний стиль певного письменника пов'язаний зі стильовими особливостями епохи, з індивідуальними стилями інших письменників свого часу.

Ми можемо говорити про індивідуальний стиль, коли кожний автор володіє яскравими індивідуальними мовними та стилістичними навичками. Ідіолект мовця відображає як особистість, так і власні переконання, певною мірою також пережиті ситуації з життя, що відбилися у досвіді. Формування мовних засобів залежить передусім від картини світу, задуму автора.

Відношення індивідуального стилю та норм літературної мови визначають наступні варіанти: літературна мова дає письменникам необмежені можливості для вибору мовних засобів та їх поєднань; індивідуально-поетичне мовлення вважається одним із найважливіших джерел осягнення загальних законів і основних тенденцій розвитку літературної мови.

Ідіостиль розкривається під час створення тексту, а також через естетичну діяльність мовної особистості. Тому він відображається в спільності тем, жанрів, засобів і прийомів, які є необхідними для побудови тексту й передачі інформативних і емотивно-експресивних компонентів.

Індивідуальний стиль письменника — це складне явище, що виражається в особливості стилю автора, використанні лексики народної мови, особливості метафоричного вираження, синтаксичної будови речень.

Всі вище перераховані елементи у творі становлять єдине ціле, що постає із задуму автора, відбиваючи його творчу своєрідність.

Індивідуальний стиль письменника нерозривно пов'язаний із його творчою індивідуальністю - неповторною своєрідністю креативної діяльності кожного видатного митця, зумовленою його світоглядом, талантом, життєвим досвідом, темпераментом тощо. Індивідуальний стиль можна розглядати як основну одиницю стильового аналізу, яка визначає його як домінанту художньої форми й складається під впливом змісту, світогляду автора тощо. Це виявляється й у змісті, сюжеті, характерах, образності твору.

Співіснування таких термінів, як «ідіостиль», «ідіолект», «авторський стиль», «індивідуальний стиль» суттєво ускладнюють когнітивний аналіз художніх творів у мовознавчому аспекті.

Індивідуальний стиль письменника має в основі конкретну реалізацію особистого погляду митця, що зображає індивідуальну свідомість, специфіку авторської моделі світу, функціонування мовних засобів, індивідуально-авторську художню картину світу й антропоцентричність.

Авторський ідіостиль виявляє органічне поєднання національного світосприйняття й індивідуального осмислення та переживання буття, становить особливу єдність, у якій взаємодіють традиції та новаторство, усталені й індивідуальні авторські образи.

Отже, виходячи з усього вище сказаного ми можемо впевнено сказати, що ідіостиль – складна багатогранна система, яка є способом відображення реальності такою, як її бачить автор, ідіолект – це сукупність текстів, створених в певній хронологічній послідовності у відповідності до єдиної системи метатропів. Ідіостиль – поняття значно ширше, ніж ідіолект, який є лише його основним компонентом.

2. Тенденції дослідження індивідуального стилю

Підходи до дослідження поняття індивідуального стилю у мовознавців суттєво відрізняються. Комплексне і змістовне висвітлення заявленого питання потребує звертання до теоретичної інформації з метою диференціації понять «ідіостиль» та «ідіолект». Так, Н.С. Болотнова визначає ідіостиль як «систему асоціативних-смислових полів, які характеризують когнітивний рівень мовної особистості» [3, с.14]. І.А. Тарасова трактує ідіостиль як «спосіб думати і говорити про світ в нерозривній єдності», що робить його сукупністю мовного і ментального світогляду автора [37, с.9].

В. Виноградов наголошує на функціональному аспекті. В. Виноградов був одним з перших вчених, хто запровадив категорію авторського стилю в науку, завдяки йому, термін ідіостиль набув значення у лінгвістичній практиці. О. Павлишенко ж виділяє головні складові ідіолекту, ними є лексичні одиниці, якими користується певний автор у своїх творах частіше ніж це роблять інші письменники. [29, с. 214]. Б. Стельмах вважає, що основними принципами ідіолекту автора є пунктуація, композиція, зорові та слухові образи, ритмомелодика [36, с. 230]

Перші дослідження ідіостилью пов'язані з іменами Ю. Н. Тинянов, Ю. Н. Караулов та В. В. Виноградов, які в середині 20 століття вивчали мовну особистість. Зокрема, В.В. Виноградов ввів термін «мовна особистість», а Ю. Н. Караулов прийшов до ідеї поділу його на рівні: словесно -смисловий, когнітивний, мотиваційний і подальший комплексний аналіз ідіостилью на основі аналізу цих індивідуальних рівнів.

Сьогодні це галузь науки, яка стрімко розвивається, і її дослідженнями цікавляться не тільки науковці, а й читачі. Поняття ідіостилью тісно пов'язане з поняттям уявлення, оскільки, аналізуючи стиль письменника, автор звертає увагу на ключові поняття, які зустрічаються у його текстах. Дослідженнями в цій галузі займаються багато вчених, зокрема О. І. Десюкевич, І. І. Бабенко та інші.

Поняття ідіостилю та ідіолекту, які по-різному трактуються дослідниками знаходяться останнім часом в центрі інтересу лінгвістичної поетики. Все це пов'язано зі зростаючою увагою, що приділяється питанням індивідуальної мовної творчості.

Дослідниця В.О. Самохіна, розмірковуючи про сутність ідіостилю, підкреслює важливість «соціально-історичних, національних, індивідуально-психологічних і морально-етичних норм, особливостей людини, її світосприйняття, знань про світ» [32, с.15]

Інша дослідниця В.А. Піщальнікова визначає ідіостиль як «сукупність мовно-виражальних засобів, що виконують естетичну функцію та вирізняють мову автора з-поміж інших» [30, с.44]. Отже, загалом ідіостиль можна визначити як специфічну єдність вербального і невербального світовідчуття автора. Нижче ми розглянули відомості щодо поняття «ідіолект».

Так, згідно «Енциклопедії сучасної України», ідіолект – це «індивідуальний різновид мови, що виявляється в сукупності формальних і стилістичних ознак мовлення окремого носія мови». В контексті теми даного підпункту дослідження, є важливим вузьке розуміння поняття «ідіолект», а саме – «сукупність специфічних рис мовлення певної людини, зумовлених місцем її проживання, професією, статтю, віком, соц. приналежністю тощо» [онлайн-ресурс].

І. Торопцева говорить про індивідуальну мову індивіда, яку вона називає «частиною загальної мови», визнаючи при цьому можливість певних доповнень – інновацій окремого мовця, яке не є частиною загальної мови.

В. Лютикова стверджує, що єдина реальна мова – це мова індивідів, які в свою чергу утворюють мовне товариство, з притаманною їм манерою говорити. Також авторка наголошує, що «окремо людина не створює своєї мови, відмінної від загальної, але й спільна мова існує завдяки індивідуальній мові. Отже, логічно визнати індивідуальну мову найменшою одиницею спільної мови [26, с. 7–19].

Необхідно зауважити, що вітчизняні літературознавці тяжіють до розглядання ідіолекту крізь творчість письменників [10, с.227]. В. Жайворонок так пише про ідіостиль: «майстер слова намагається «видобути» з кожної одиниці

максимальний семантико-стилістичний ефект і разом з тим уміло реалізувати її експресивні потенції. Лише тоді авторське висловлення вражає своєю точністю та образністю. Якщо вдається таке щасливе поєднання, тоді можна говорити про індивідуальний стиль мовлення – ідіолект» [37, с. 27].

К. Хейзен у своїй статті «Ідіолект» зазначає, що характерне значення терміну ідіолект можна віднести до наступних двох категорій: 1) сума всієї мови індивіда, отже, всі можливі висловлювання та 2) мовна інформація однієї людини (тобто лише те, що людина говорить).

В.П.Григор'єв під ідіостилем розуміє сукупність глибинних текстопороджуючих положень певного автора, які визначили появу цих текстів саме у такому порядку.

Більшість вчених акцентують свою увагу на вивченні сукупності моделей видозмін мови, яка відрізняє людей одного діалекту.

Водночас, на думку К. Хейзена, додатковим обмеженням для цих двох категорій є час – ідіолект людини може бути обмежений певним часом, тому ми можемо частково ототожнювати ідіолект зі стилем.

Нині погляди на те, що таке ідіостиль, розрізняються досить широко. Так, В. В. Івановим висловлювалася думка, що «20 століття характеризується розвитком «семіотичних ігор», провідних в результаті до появи у одній творчій особистості декількох мов».

Науковець С. І. Гіндін водночас спростовував подібну концепцію, та стверджував, що за широким «діапазоном мовних перевтілень» творчої індивідуальності завжди можна побачити «структурутворюючий стрижень творчості», в чому вбачається характерна риса англійської поетичної традиції і її представників, «які прагнуть зберегти свою індивідуальність». [6]

О. Павлишенко ж виділяє головні маркери ідіолекту, ними є лексичні одиниці, якими користується певний автор у своїх творах частіше аніж це роблять інші письменники. [29, с. 214]. Б. Стельмах вважає, що основними положеннями ідіолекту автора є пунктуація, композиція, зорові та слухові образи, ритмомелодика [36, с. 230],

Професор А.Л. Ситченко вживає термін «авторський стиль», під яким розуміє цілу систему образотворчих засобів, яка охоплює як зміст, так і форму літературного твору, виражає життєвий та естетичний досвід кожного письменника, враховує традиції національної та світової культури [6, с. 48]. Складовою ідіостилю є ідіолект письменника. Ці поняття мають дискурсивний характер, оскільки одні лінгвісти вважають їх абсолютними синонімами, а інші формулюють різні дефініції.

Зокрема, О.О. Селіванова зауважує, що ідіолект є індивідуальним різновидом мови, який реалізується в сукупності різних ознак мовлення окремого носія мови, а в письмовому мовленні виявляє риси ідіостилю [5, с. 6].

Дослідниця Е. Семіно акцентує в понятті когнітивного стилю узгодженість з індивідуальними якостями картини світу певної особистості (характерні когнітивні звички, можливості й обмеження, цінності та вірування, що виникають як результат індивідуальних когнітивних особливостей) [10, с. 197]. Ідіолект та ідіостиль вважаються пов'язаними один з одним як поверхнева та глибока структура в описах, таких як «Значущий текст» або формують тріаду «Тема методів вираження тексту» [А. К. Жолковський, Ю. К. Щеглова]. Багато взаємопов'язаних мовних чинників, що складають ідіолект, представлений на поверхні, мають своє функціональне коріння в "мовній пам'яті" автора та "генетиці мовного мислення", і в результаті виявляється зведеним до ієрархічної системи інваріантів, що організовують так званий «поетичний світ» автора.

За словами В.П. Григор'єва, "опис ідіостилю має бути спрямований на розкриття глибокої смислової та категоричної узгодженості його елементів, втілення творчого шляху поета в мові, до сутності його явного та неявного роздуму над мовою".

Характеристику мовної особистості поета, що об'єднує весь опис, Григор'єв називає «образом автора ідіостилю» за природною аналогією з ідеями В. В. Виноградова та М. М. Бахтіна. В такому випадку в описі виділяється не тільки напрямок "ідіолект - ідіолект", що має власну систему правил переходу, а й напрямки "текст - ідіолект" та "мова - ідіолект".

З урахуванням сучасних лінгвістичних тенденцій, згідно з якими особлива увага звертається на комунікативний бік тексту, аналіз ідіостилю письменника складається не лише з аналізу мовних засобів (лексичних, морфологічних, синтаксичних тощо, завдяки яким моделюється мовна картина світу письменника, що відтворює його бачення навколишнього середовища), але й з розгляду художнього тексту як «спільної мовленнєво-розумової діяльності автора й адресата» [2, с. 74].

При цьому враховується, що творча індивідуальність автора виявляється не тільки в доборі матеріалу, виборі тематики і проблематики, у наданні переваги певним елементам лінгвістичної поетики, але й у винайденні та організації різноманітних засобів, що регулюють творчий діалог з читачем, що стимулюють асоціативну діяльність адресата в певному напрямку, по-різному моделюючи значеннєве розгортання тексту в свідомості читача [3, с. 56].

З огляду на сучасні тенденції у лінгвістиці, аналіз ідіолекту складається як з аналізу усіх його мовних засобів, так і з розгляду творів, досліджуючи їх як мовленнєво-розумову діяльність письменника. Індивідуальний стиль автора проявляється через певні лінгвістичні засоби, які і формують його ідіостиль.

Підсумовуючи вищесказане, ми прийшли до висновку, що фактично мова існує лише в мовленні індивідів. Тобто, для того, щоб нам розуміти закономірності мовного існування, потрібно вивчати її окремі приклади. Індивідуальність автора, його характер написання проявляється вже в самому факті вибірковості, прерогативі у виборі певних лінгвістичних засобів, які створюють фундамент для формування більш складних образів, які запам'ятовуються читачу.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

У першому розділі нами було вирішено ряд поставлених завдань. На основі праць відомих вчених-лінгвістів було систематизовано ознаки та функції індивідуального стилю, а також розглянуто основні тенденції щодо вивчення ідіостилю сучасними вченими.

Тривалий час ставлення мовознавців різних епох і напрямів до проблеми індивідуального фактора в мові, чи ідіолекту, було суперечливим, виявляло неоднакові тенденції – від відомого перебільшення його ролі до повного ігнорування. Але ж кожний дослідник тексту змушений так чи інакше розглянути проблему авторського чи індивідуального стилю. Адже «індивідуальний почерк» автора, його манера виявляється вже в самому факті вибірковості, перевазі певних лексичних, морфологічних, синтаксичних, фонетичних засобів, які стають базою формування більш складних і яскравих образів.

Як ми побачили, серед дослідників немає єдності у визначенні понять ідіолект / ідіостиль, і їх характеристики суперечать одна одній. Враховуючи наведені дефініції та різноманітні думки, ми прийшли до висновку, що співіснування двох термінів “ідіостиль” та “ідіолект” в критичній літературі ускладнює аналіз, хоча у відповідній спеціальній літературі вони часто подаються як синонімічні. Проте, серед дослідників немає єдності у визначенні понять “ідіолект / ідіостиль”, їх характеристики часом суперечать одна одній.

При дослідженні ідіолекту належить враховувати і часові зміни. Кожна людина з часом може більшою чи меншою мірою змінити свої мовні звички, і письменник не є винятком. До того ж мовлення письменника може варіюватися також від одного твору до іншого. Проте це не значить, що ідіолект – щось нестабільне і невизначене.

РОЗДІЛ 2 ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРІВ Р. ДЖ. ПАЛАСІО ЯК ФОРМАНТИ ІДІОСТИЛІЮ АВТОРА

2.1 Особливості художнього перекладу

В книзі «Принципи художнього перекладу» К. Чуковский і М. Гумільов наголошують, що для перекладача знання іноземної мови не є достатнім для вдалої професійної діяльності, оскільки перекладач – це «художник, майстер художнього слова, співучасник творчої роботи того автора, якого він перекладає. Він такий же служитель мистецтва, як і актор, ваятель або живописець. Текст оригіналу слугує йому матеріалом для його складного – і часто натхненної – творчості» [46, с.7].

Г.А. Гашимов в статті «Особливості художнього перекладу» також називає перекладача «художником». Коментуючи переклад віршованих творів автор говорить про дослівний (англ. equal translation) переклад, за якого автор слідує кожному слову оригінального твору, точно передаючи його структуру і зміст, і вільний переклад (англ. free translation), коли перекладач пропонує читачеві свою власну версію твору. Г.А. Гашимов пише, що в залежності від епохи привалював то один вид перекладу, то інший. Сучасні літературознавці розглядають художній переклад як творчій процес. Оцінка якості перекладу ґрунтується на єдності змісту і форми, оцінюється загальний стиль і естетичний вплив на читача. Особливу увагу звертають на індивідуальний стиль, інтуїцію і художній смак перекладача [2, с.146-147].

Т.В. Ковальова визначає художній переклад, як «вид літературної творчості, в процесі якого твір, який існує однією мовою, відтворюється іншою». Авторка говорить, що на відміну від музики, живопису і танцю, література «зачинена» у мовних кордонах. На думку дослідниці, специфіка художнього перекладу полягає у його співвідношенні з оригінальним твором.

Так, між вихідною точкою і результатом діяльності перекладача – творчий шлях, переживання написаного автором, в результаті формується нове літературне полотно. Проблематика художнього перекладу знаходиться у сфері мистецтва, і

«живе» цілком за його законами. Хоча перекладач і формує нове прочитання написаного автором твору, його робота завжди залежить від оригінального тексту [Ковальова, с.1].

С.Н. Ахмедова визначає такі цілі і задачі перекладу художніх текстів: «Перша – знайомство читачів з творчістю письменника, твір якого вони не можуть прочитати в оригіналі через незнання мови». Тобто перекладач знайомить читацьку аудиторію з творами автора, його творчою манерою та індивідуальним стилем. Друга ціль – це «знайомство читачів з особливостями культури іншого народу, передача своєрідності цієї культури». Третя ціль полягає у знайомстві читачів зі змістом книги [онлайн-ресурс].

На думку О.С. Коршунової переклад англomовної художньої літератури (сучасної і класичної) потребує збереження авторського стилю та його світосприйняття. Відповідно до цієї необхідності, перекладачі нерідко зіштовхуються з деякими труднощами під час перекладу художнього тексту. Так, головна задача перекладача – це передати зміст твору представником іншої культури, зберігши при цьому його самобутність. О.С. Коршунова визначає епітети, як стилістичні прийоми, переклад яких є особливо складною задачею для перекладача [21, с.115].

М.Ю. Новічіхіна акцентує увагу на тому, що художній текст, на відміну від не художнього, є представленням певного образу. Відповідно, художні тексти звертаються до образного мислення людини, а нехудожні – до логічного. Головна мета художніх текстів – вплив на читача, а передача цього впливу при перекладі – це сфера компетенцій перекладача [25, с.1].

Якісний переклад художнього тексту зумовлює необхідність передачі почуттів та емоцій, що в цілому виконує естетичну функцію. Автор (а пізніше – перекладач) наповнюють текст різноманітними засобами виразності. Головне тут – не тільки передати зміст написаного в оригінальному тексті, але й зберегти емоційне забарвлення [там само].

О.А. Огнева розглядає переклад, як «багатогранний лінгвістичний процес, який ґрунтується на тотожності двох мовних систем, як спосіб транспонування образів

свідомості одного народу на простір свідомості іншого». Дослідниця розглядає переклад, як аналітичний, синтетичний науковий і художній процеси, в яких поєднуються аналіз і синтез заради відтворення дійсності. Переклад можна вважати вдалим, якщо читачі відносно однаково сприймають оригінальний текст і перекладений. В сучасній перекладацькій практиці виокремлюють два основних способи «перекодування» оригінального тексту, а саме – знаковий спосіб і смисловий.

Так, знаковий спосіб перекладу функціонує на формально-знаковому рівні тексту, коли слово або ціле речення спрямовані на отримання певної вербальної реакції і не залежить від контексту. О.А. Огнєва підкреслює, що «знаком можна послуговуватись тільки в тому випадку, якщо він співвідноситься не тільки з предметом або явищем, але й зі сферою знань в цілому» [43, с.8-9].

В свою чергу смисловий спосіб перекладу спирається на «попередню ідентифікацію денотата і знаходження йому іншомовного еквіваленту на мові перекладу». Головною складністю перекладу цього виду є необхідність вибору адекватної мовної одиниці із усіх існуючих варіантів. У випадку відсутності синонімічного еквіваленту в мові, якою здійснюється переклад, перекладач повинен застосовувати додаткові джерела з метою коректної передачі інформації з оригінального тексту [45, с.9-10].

А. Берман вважає, що перекладацька діяльність здійснюється не на рівні окремих одиниць мови, а на рівні тексту. Саме з цим фактом пов'язані певні труднощі під час вибору варіанту перекладу. Відповідно, вивчення характеру перекладацької творчості – це одне з головних питань теорії перекладу, яке зумовлює необхідність розгляду інтуїтивних рішень, які приймає перекладач у своїй роботі, спираючись на етимології номінацій [3, с.342].

В. Демідова характеризує художні тексти, як такі, що містять велику кількість засобів виразності і образності. Відповідно, перекладач повинен мати розвинену фантазію, ерудицію і високий загальний рівень професіоналізму. Серед головних засобів виразності художніх текстів, авторка називає такі: метафори, порівняльні

звороти, неологізми, повтори (лексичні, фонетичні, морфемні), діалектизми, професіоналізми, топоніми, ім'я та прізвища [онлайн-ресурс].

На думку В. Демідової, особливо непротими фрагментами художнього тексту є такі, в яких міститься гра слів і гумор. В таких випадках перекладач повинен використовувати фантазію і професійну інтуїцію заради збереження гумористичної складової оригінального тексту.

Підсумовуючи цей підпункт дослідження, необхідно звернутися до його основних положень. Художній переклад – це один з найскладніших видів перекладу, що зумовлено образністю художніх творів і застосуванням низки виражальних засобів, які потребують від сучасного перекладача застосування фантазії і професійної інтуїції. Збереження гумористичної складової вимагає від перекладача знання культурного бекграунду як мови, так і країни, мовою якої написаний оригінальний твір.

Перекладача варто розглядати в якості своєрідного співавтора художнього твору, оскільки в процесі перекладацької діяльності оригінальний текст «переживається» перекладачем і доповнюється елементами його світобачення і літературного смаку.

2.2 Трансформації для передачі стилістичних особливостей

Переклад - це діяльність, яка полягає в передачі змісту тексту однією мовою засобами іншої мови, а також є результатом цієї діяльності. Теоретичним осмисленням процесу перекладу займається дисципліна, звана «теорія перекладу» (англ. «translation studies»), що охоплює кілька напрямків, серед яких виділяються: методика навчання перекладу, стилістика перекладу, приватні аспекти перекладу. Основною метою художнього перекладу можна вважати збереження ідіостилю.

Перекладацький текст є похідним від початкового – оригінального тексту, і створюється на основі низки найсуттєвіших у функціональному плані характеристик і відтворює їх за допомогою засобів іншої мови і в умовах іншої культури [23, с.30].

Відповідно, важливим є питання співпадіння перекладацького тексту і оригінального, а також – в чому саме вони можуть не співпадати. Найважливішими параметрами для зіставлення оригінальних текстів і їх перекладів є структура, семантика і потенціал впливу [23, с.31].

Основою будь-якого перекладу є тлумачення та інтерпретація. Під терміном “інтерпретація” ми розуміємо обґрунтоване сприйняття тексту оригіналу, аналітична діяльність, спрямована на повне розкриття змісту тексту. Причому розкрити зміст означає «не просто витягти змістовну інформацію про зовнішній світ, але й усвідомити механізми її кодування, та обґрунтувати правомірність і продуктивність використовуваних засобів і способів декодування інформації».

Перекладацька трансформація є зміною формальних компонентів ТО і ТП. Метою переказу виступає семантико-стильова схожість, тотожність тексту оригіналу і тексту перекладу. В теорії перекладу існують схожі між собою поняття які є фундаментом до понять: відповідність, спільність змісту, смислова близькість ТО і ТП: це адекватність та еквівалентність.

В такому контексті поняття ТП відповідає поняттю перекладознавства. Будь-які трансформації формального плану ведуть до трансформацій змістовного плану. Існують певні види перекладацьких трансформацій: граматичні трансформації, на

компонентному рівні, а також трансформації на референтному рівні. В граматичних трансформаціях змінюється формальна структура висловлювання, але при цьому перекладач прагне не спотворити його сенс. Що стосується трансформацій на референтному рівні (зміна уявлення ситуації, описаної в ТО), то основною причиною тут є позиція самого перекладача: вміння проводити філологічний аналіз ТО, бажання зберегти у перекладі параметри ідіостилю ТО.

Перекладацькі трансформації покликані вирішити протиріччя між вимогами до перекладу, а саме – регулятивного впливу оригінального тексту і перекладацького, а також вимоги щодо відповідності їх семантико-структурної подібності [24, с.35].

Для повноцінного сприйняття тексту читачем є важливими не тільки властивості самого тексту (тобто його семантика і загальна структура), але й наявність певної бази у читача заради можливості інтерпретації тексту. Насамперед мова йде про знання мови, наявність базису знань і певних звичок в контексті літературної творчості. Таким чином, без такої початкової бази успішна мовна комунікація неможлива. Відповідно, дослідники називають такий «багаж знань» комунікативною компетенцією [24, с.35-36].

Особливо важливим є питання необхідності і допустимості перекладацьких трансформацій. Аналіз практичної перекладацької практики показує, що трансформації відсутні там, де вони необхідні; також вони можуть бути недостатніми або надмірними. Існують випадки, коли трансформації взагалі не потрібні. Цю тематику відображають добре відомі перекладачам поняття «буквалізму» і «вольності» [24, с.45].

Знаходження «золотої середини» в процесі підбору найкращого варіанту перекладу можна здійснювати за трьома критеріями, а саме – мотивованості трансформації, мінімальності трансформації, обмеженість міри перекладацьких трансформацій. Розглянемо детальніше кожен критерій.

Так, в контексті мотивованості трансформації, необхідно сказати, що вона повинна досягати рівноцінності регулятивного впливу оригінального і перекладацького текстів. Трансформації, які є немотивовані необхідно кваліфікувати як «вольності» і відкидати. В практичній діяльності мотивованість

трансформацій перевіряється шляхом порівняння двох варіантів перекладу – трансформованого і нетрансформованого.

Мінімальність трансформації означає вибір такої трансформації з можливих, яка дозволяє досягти рівноцінного регулятивного впливу на читача початкового і перекладацького текстів. Насамперед це досягається за рахунок мінімальних відхилень від оригінальної семантики і структури тексту [23, с.47].

Третій критерій – обмеженість міри перекладацьких трансформацій. Масштаб і глибина трансформації визначається тим, наскільки в двомовній комунікації відображається присутня розбіжність комунікативних компетенцій носія іноземної мови і носія тієї мови, якою виконується переклад [23, с.47].

Л.К. Латишев говорить про іншу структуру газетних статей в західних країнах. Так, на пострадянському просторі матеріал подається за принципом індукції (від фактів до узагальнення), а на заході – навпаки – від узагальнюючих положень до фактів (дедукція). Дослідник наголошує на тому, що під час перекладу не потрібно змінювати структуру такої статті. Коли таке перероблення матеріалу зустрічається, спеціалісти говорять про проблему «супер трансформацій», яка виникає внаслідок культурних відмінностей двох народів.

Л.К. Латишев акцентує увагу на тому, що кожен народ має свій, суто національний, підхід до деяких речей, який є відмінним від підходу інших народів. Перекладачеві варто завжди про це пам'ятати. Такі розходження не піддаються усуненню за допомогою перекладацьких трансформацій, зокрема під час передачі ідіостилю автора. Таким чином, використання «супер трансформацій» є недопустимим [24, с.47-48].

В контексті класифікації перекладацьких трансформацій варто сказати про можливість їх розділення на три групи: лексичні, граматичні та лексико-граматичні. Останні характеризуються зачіпанням одночасно лексичних і граматичних одиниць оригінального тексту, або ж здійснюють перехід від лексичних одиниць до граматичних і навпаки.

В процесі перекладу найчастіше зустрічаються такі лексичні трансформації, як перекладацьке транскрибування і транслітерація; калькування і лексико-семантичні заміни, а саме – конкретизація, генералізація, модуляція.

До граматичних трансформацій (морфологічних і синтаксичних) входять: синтаксичне наслідування (буквальний переклад); поділ речення; об'єднання речення; граматичні заміни (змінюють форми слова, частини мови, члени речення тощо).

Лексико-граматичні трансформації – це антонімічний переклад; конверсійна трансформація; адекватна заміна; метафоризація (деметафоризація); експлікація (описовий переклад, імплікація); компенсація; ідіоматизація (деїдеоматизація.)

Отже, можна зробити певні узагальнення. В окремих випадках переклад є неможливим, але сучасне міжкультурне спілкування за допомогою перекладу демонструє загальну його ефективність [24, с.48].

В контексті перекладацьких технік, необхідно сказати про те, що в процесі перекладацької діяльності застосовується низка прийомів, застосування більшості з яких носить синтетичний та інтуїтивний характер. Для передачі ідіостилю автора, перекладач повинен розуміти (та навіть відчувати) текст на глибинному рівні і застосовувати такі перекладацькі техніки, які є найближчим еквівалентом в мові, якою перекладається твір.

2.3 Основні риси ідіостилю Р.Дж. Паласіо на прикладі роману «Диво»

Для практичного розгляду проблеми ідіостилю та ідіолекту, було обрано літературну творчість американської письменниці Р. Дж. Паласіо. Даний вибір зумовлений тематикою творів авторки, яка головним чином звертається до особливостей дорослішання і діалогу поколінь. Так, перший роман Р. Дж. Паласіо «Диво» (англ. Wonder) (виданий у 2012 році), більше року очолював список бестселерів газети New York Times та був обраний кращою книгою 2012 року інтернет магазином Amazon та відомим книжковим магазином Barnes&Nobles. Роман отримав позитивну оцінку літературних критиків і був тепло прийнятий читацькою аудиторією в різних вікових категоріях. «Диво» отримав низку престижних літературних нагород, серед яких: Премія Марка Твена (2015), книжкова премія «Снігова людина» (2014), Премія Ребекки Каудил (2014), Премія Дороті Кенфілд Фішер (2013), Меморіальна премія Джуді Лопес (2013), премія дитячої книги «Waterstones» (книги для дітей 5-12 років). В 2017 році роман був екранізований С. Чбоскі. Серед відомих голлівудських акторів, які взяли участь у проекті – Джулія Робертс та Оуен Вілсон.

«Диво» – це історія про десятирічного хлопчика на ім'я Огест (англ. August), який в перший раз йде до школи. Через невідому медичну аномалію обличчя хлопчика зазнало низку важких операцій і було спотворене. Мати кілька років навчає сина вдома, присвячуючи його всю себе. Але пізніше батьки Огеста вирішують відправити його разом з іншими дітьми до п'ятого класу. Сюжет книги сповнений смішних та сумних моментів, під час яких відбувається поступове дорослішання хлопчика – з батьківського беззахисного «курча» він перетворюється на яскраву, маленьку особистість, яку люблять і поважають інші учасники дитячого колективу. Але шлях до визнання Огеста лежить крізь низку непростих випробувань.

Текст роману «Диво» має низку мовно-виражальних засобів і особливу естетику, які не тільки відображають сюжет твору, але й є віддзеркаленням

внутрішнього світу його авторки – Р. Дж. Паласіо. Також в романі зворушливо передана атмосфера люблячої сім'ї Пулманів, в якій Огест – найцінніший скарб.

Гучний успіх «Дива» дав імпульс подальшій літературній діяльності Р. Дж. Паласіо – наступні три книги авторки були своєрідними відгалуженнями від першої і давали ширшу перспективу на історію Оггі Пулмана, його родину та друзів («Оггі та я», «365 днів дива», «Ми всі чудеса»). П'ята і шоста книги («Білий птах» і «Поні») також присвячені темі дитинства, дорослішання і взаєморозумінню поколінь. Але саме в романі «Диво» був закладений фундамент авторсько стилю Р. Дж. Паласіо, сформована особлива манера спілкування із читачем, в якій присутня певна дуальність, оскільки з однієї сторони її книги – про дітей і для дітей, а з іншого – відчувається звертання до дорослої аудиторії як своєрідного провідника дітей в світі, їх наставників впродовж перших років життя. Тексти Р. Дж. Паласіо мають певні характерні семантичні особливості, які визначають відмінність її письменницької манери від інших майстрів художнього слова.

Головне завдання цього розділу кваліфікаційного дослідження – це доведення твердження, що всі твори авторки мають певні схожі риси, які дають підстави говорити про індивідуальний ідіостиль та ідіолект. Відповідно до наведених теоретичних даних, необхідно звернутися до кореляції особистого досвіду Р. Дж. Паласіо в контексті написання нею першого роману.

В численних інтерв'ю авторка пригадує момент, коли до неї прийшла ідея написання книги і коли в її уяві з'явився головний персонаж – Оггі Пулман, десятирічний хлопчик, обличчя якого було спотворене невідомою фізичною аномалією і який пережив низку складних операцій.

В магазині морозива її маленький син почав плакати, побачивши дівчинку із серйозною лицевою деформацією. Саме так з'явився Оггі як завершений персонаж – «в одну мить», як говорить сама Р. Дж. Паласіо.

На сторінках роману «Диво» є фрагменти, які є відсилкою до передісторії його написання, а саме: «If I found a magic lamp and I could have one wish, I would wish that I had a normal face that no one ever noticed at all. I would wish that I could walk down the street without people seeing me and then doing that look-away thing» – Якщо

б я знайшов чарівну лампу і мав лише одне бажання, я побажав би мати нормальне обличчя, яке ніхто б ніколи не помічав взагалі. Я би побажав мати можливість йти по вулиці так, щоби люди не обертались, побачивши мене [7, с.3].

Хлопчик каже, що звик до такої реакції людей на його зовнішність і знає, як вдавати, ніби він не помічає вираз їх обличчя. Він говорить, що всі в родині добре вміють так робити: «But I'm kind of used to how I look by now. I know how to pretend I don't see the faces people make. We've all gotten pretty good at that sort of thing: me, Mom and Dad, Via. » [7, с.3] Таким чином, Р. Дж. Паласіо передає відчуття міцного зв'язку всередині родини, який зумовлений спільною проблемою.

Важливим є те, що Р.Дж. Паласіо разом з чоловіком виховала двох синів, тобто вона є досвідченою матір'ю, яка на власному досвіді знає всі труднощі пов'язані з вихованням дітей, їх соціалізацією і вибором життєвого курсу. Сім'я в романі «Диво» дещо видозмінена, але все одно має дещо спільне з реальною сім'єю авторки. Так, в обох сім'ях (справжній та книжковій) двоє дітей, але в романі зображені хлопчик і дівчинка, завдяки чому з'являється можливість для відповідних сюжетних відгалужень. Також обидві сім'ї мають собаку. Таким чином, Р. Дж. Паласіо змальовує затишну і дружню родину, одну з багатьох в країні. Але, можливо, сім'я Огеста Пулмана є особливо міцною через важкі випробування, які їй довелося пройти.

Р. Дж. Паласіо називає свій перший роман «медитацією доброти», лейтмотив проголошення якої в якості основи для співіснування людей, лунає майже на кожній сторінці твору. Схожі мотиви доброти, терпимості, мирного співіснування – характерна риса й інших творів авторки, що також буде обґрунтовано на сторінках кваліфікаційного дослідження.

Необхідно зауважити, що роман «Диво» та інші книги Р. Дж. Паласіо, любителі літератури нерідко позиціонують як книгу для дітей та підлітків, оскільки головні персонажі в них – діти. Насправді, тексти творів можуть бути цікавими і представникам дорослої аудиторії, зокрема – людям, у яких є власні діти. Так, вдумливе читання «Дива» «мовчки» зображує внутрішні переживання батьків Оггі,

які нібито залишаються «за кадром», поза сюжетом. Уважний читач відчує біль та страхи батьків хлопчика (такі фрагменти сюжету будуть проаналізовані згодом).

В романі «Диво» мати Огеста в минулому працювала ілюстратором дитячих книжок – це деталь, що є відсилкою до життєвого і творчого шляху Р. Дж. Паласіо, яка до написання бестселера багато років віддала саме цій професії. Звернемося до відповідної цитати: «Mom homeschools me. She used to be a children's-book illustrator. She draws really great fairies and mermaids. Her boy stuff isn't so hot, though. She once tried to draw me a Darth Vader, but it ended up looking like some weird mushroom-shaped robot. » – Мама навчає мене вдома. Раніше вона працювала ілюстратором дитячих книжок. Вона малює надзвичайно гарних фей та русалок, але хлопчача тематика – не її сильна сторона. Одного разу вона намагалася намалювати мені Дарта Вейдера, але він вийшов схожим на дивного, грибоподібного робота [7, с.4].

На перших сторінках роману Р. Дж. Паласіо кілька разів звертається до виразу «by the way», що означає «до речі». Вживання цього виразу пов'язане з бажанням передати дитячу мову – захопливу передачу власної думки, але нерідко із забуванням деяких важливих деталей.

Так, Огест Пулман із захопленням розповідає про свої інтереси і реакцію на нього інших людей, але забуває назвати своє ім'я. Далі відповідна цитата з роману: «My name is August, by the way. I won't describe what I look like. Whatever you're thinking, it's probably worse. » – Мене звати Огест, до речі. Я не буду описувати, як я виглядаю. Щоб ви не думали, це, напевно, гірше» [1, с.3].

А так хлопчик говорить про зовнішність членів своєї родини – матері, батька і старшої сестри: «Mom is beautiful, by the way. And Dad is handsome. Via is pretty. In case you were wondering. » – До речі, мама – красива, тато і Віа – також. [1, с.7] Ці слова звучать особливо проникливо, з огляду на деформацію обличчя хлопчика. Незважаючи на численні вади, Оггі бачить і цінить зовнішню красу членів родини. Також необхідно зауважити три прикметника для описування привабливої зовнішності, які використав хлопчик а саме: “beautiful”, “handsome”, “pretty”.

В тексті роману «Диво» велика увага приділена невербальному спілкуванню головного персонажу з батьками, головним чином – з матір'ю. Так, авторкою

неодноразово підкреслюється здатність Огеста тонко відчувати морально-емоційний стан матері: хлопчик відрізняє материнські зітхання, рукостискання та погляди. Звернемося до кількох прикладів такого особливого внутрішньосімейного спілкування. Коли Оггі вперше приходить до школи для знайомства з директором, мати бере його за руку і він так коментує це рукостискання: «Mommy gave my hand a little squeeze, though I don't know if it was an "I love you" squeeze or an "I'm sorry" squeeze. Probably a little of both.» – Мамуся трішки стиснула мою руку, але я не знаю, чи то було стискання, що промовляло «Я тебе люблю» або воно означало «Вибач мені». Можливо, трішки одного та іншого [1, с.16].

Говорячи про вступ Огеста до п'ятого класу, батько називає його «овечкою на забій»: «So sending him off to middle school like a lamb to the slaughter.» (1, с.10) Огест питає батька, що це означає: «What's a lamb to the slaughter?» Мати поглядом дає зрозуміти чоловікові, що йому не слід було цього казати. Огест це помічає: «Mom sighed and gave Daddy a 'look'.» – Мама зітхнула і поглянула на тата особливим поглядом [1, с.12].

В наступній строчці материнська посмішка неначе «обіймає» хлопчика: «Mom smiled at me. Her smile kind of hugged me.» [1, с.11]. Коли батько погоджується, що було б правильним сказати йому раніше про те, що він йде до школи, Оггі помічає зітхання матері: «But you're right, Auggie, we should've told you when we found out last month that you got in," said Dad.» «In hindsight," sighed Mom, "yes, I guess.» [1, с.11].

Мати запевняє сина, що з ним все буде добре. Він говорить, що вона прошепотіла це «що було духу»: «You're going to be okay, Auggie," Mom whispered with all her might.» Так Р. Дж. Паласіо передає хвилювання жінки за долю її сину у школі.

Тактильний контакт неодноразово підкреслюється на перших сторінках роману. Наприклад, місіс Гарсія говорить про «сильне рукостискання» Огеста, що підтверджує і містер Ташмен – директор школи: «Wow, what a firm grip!" said Mrs. Garcia. Her hand was really warm. "The kid's got a killer handshake," Mr. Tushman

agreed. » Оггі спостерігає за тим, як мати тисне руку директоріві школи: «He shook my mom's hand first.» – Спочатку він потиснув мамину руку [1, с.17].

Хлопчик уважно стежить за кожним кроком матері в школі і акцентує увагу на її руках, на рукостисканнях: «My mother shook her hand and said: "Isabel Pullman, nice to meet you.» – Моя мама потиснула її руку і сказала: Ізабелл Пулман, приємно познайомитися» [1, с.17].

В наступних рядках Огест відмічає, що дуже хвилюється в перший день школи, і метелики в його животі більші схожі на голубів, які літають навколо його нутроців: «Okay, so I admit that the first day of school I was so nervous that the butterflies in my stomach were more like pigeons flying around my insides.» [1, с.35]

Мати каже Огесту, що йому треба вчитися більшому, ніж вона може його навчити, підкреслюючи той факт, що вона «жахлива в дробах»: «I just think you need to learn more than I can teach you," Mom said. "I mean, come on, Auggie, you know how bad I am at fractions!» [1, с.9]. Оггі підтримує матір, підтверджуючи її скромні можливості щодо навчання його дробам: «And the truth is, she really was terrible at fractions.» [1, с.9]. Р. Дж. Паласіо стирає тут грані між вимушеною неправдою матері хлопчика, своєрідною грою, що має на меті підготувати його до школи та буквальним сприйняттям Огеста цієї гри. Р. Дж. Паласіо демонструє таким чином довіру хлопчика матері.

Р. Дж. Паласіо передає важливість зв'язку Огеста з матір'ю в епізодах, коли хлопчик може від неї дистанціюватися, але не робить цього: «I think he wanted me to take his hand, but I took Mom's instead. – Я думаю, він хотів, щоби я взяв його за руку, але я взяв мамину». – Так коментує Огест свою реакцію на бажання директора школи проводити його до коридору [1, с.16].

Наведемо ще одну подібну цитату: «Mom sat down in a chair in front of Mr. Tushman's desk, and even though there was another chair right next to hers, I decided to stand beside her.» – Мама сіла на стілець навпроти стола містера Ташмена, і, незважаючи на те, що поряд був ще один стілець, я вирішив стояти поруч з нею» [1, с.19].

На сторінках роману головний персонаж огорнутий увагою та піклуванням близьких людей. Ось як Р. Дж. Паласіо зображує поїздку в автомобілі під час якої Огест засинає (його голова на колінах сестри) і йому немає до дорослих розмов батьків: «It was a long drive home. I fell asleep in the backseat like I always do, my head on Via's lap like she was my pillow, a towel wrapped around the seat belt so I wouldn't drool all over her. Via fell asleep, too, and Mom and Dad talked quietly about grown-up things I didn't care about.» [1, с.10] Мати повертається до сина і кладе свою руку на його: «She turned around in the front seat and put her hand on my hand» [1, с.10]. Любов, затишок, піклування і страх з добробут Огеста – це головні емоціональні лейтмотиви початку роману.

Якщо читати роман уважно, можна помітити, що мати, батько та сестра – єдині люди, з якими в Огеста є прямий зоровий контакт (особливо з матір'ю). Зі сторонніми людьми він всіляко намагається уникати такого контакту, знаходячи різні об'єкти в просторі або елементи одягу людей, на яких він фокусує увагу.

Наприклад, таку поведінку Огеста можна побачити під час розмови з одним із вчителів школи: «Such a pleasure to meet you, August» she said, holding out her hand for me to shake. «Hi», I said quietly, giving her my hand, but I didn't want to look at her face, so I kept staring at her glasses, which hung from a chain around her neck. » – «Так приємно з тобою познайомитися, Огест». – Каже вона, потягуючи руку для стискання. «Добрый день» – сказав я тихо, даючи руку, але я не хотів дивитися їй в обличчя, тому продовжував дивитися на її окуляри, які висіли на ланцюжку навколо її шиї» [1с.17].

Р. Дж. Паласіо майстерно передає відчуття того, що Оггі Пулман через дефекти обличчя майже постійно дивиться вниз – в підлогу.

Так, під час зустрічі з директором школи Оггі тримає увагу на червоних кросівках чоловіка бренду «Адідас»: «Mr. Tushman looked right at me and smiled and nodded. He put his hand out for me to shake. » «Hi, August», he said, totally normally.» «It's a pleasure to meet you.» «Hi», I mumbled, dropping my hand into his hand while I looked down at his feet. He was wearing red Adidas» [1, с.15].

В підтримку цієї думки наведемо ще два приклади подібної передачі самовідчуття Оггі в просторі та його специфічної спостережливості. Оггі каже, що місіс Гарсія все ще дивиться на нього, в той час які він розглядає її коричневі сандалі з маленькими, фіолетовими квітками на пряжках: «Mrs. Garcia continued, still looking at me while I stared at her brown sandals with small purple flowers on the buckles» [1, с.18]. Зустрівши Шарлотту, дівчинку, яка проводить Огесту екскурсію новою школою, він говорить: «Charlotte had the blondest hair I've ever seen. She didn't shake my hand but gave me a quick little wave and smiled. "Hi, August. Nice to meet you," she said. "Hi," I said, looking down. She was wearing bright green Crocs. » – Шарлотта мала найсвітліше волосся, яке я будь-коли бачив. Вона не потиснула мою руку, але швидко помахала і усміхнулася мені. Вона сказала «привіт» і я відповів «привіт», дивлячись вниз. На ній були світло-зелені «крокси» [1, с.22].

Ще один приклад того, що Огест майже ніколи не піднімає очей: «On our block, everybody knows me and I know everybody. I know every brick and every tree trunk and every crack in the sidewalk. » – В нашому районі всі мене знають і я знаю всіх. Я знаю кожну цеглину і кожну тріщину в тротуарі [1, с.35].

Головний персонаж часто згадує раннє дитинство, в якому підкреслює особливо ніжно ставлення до нього матері, яка нібито не помічає недоліків його зовнішності: «when she looked down into my tiny mushed-up face for the first time, all she could see was how pretty my eyes were.» – Коли вона подивилася на моє маленьке сплющене обличчя вперше, єдине, що вона могла побачити – це те, які я мав красиві очі [1, с.7].

Також характерною є наступні слова матері Огеста: «A little baby chick that was just hatching out of its egg. It was so cute! Auggie, it actually kind of reminded me of you when you were a little baby . . . with those big brown eyes of yours. . . » – Маленьке курча тільки-но вилуплювалося зі свого яйця. Воно було таким милим! Оггі, ти нагадав мене себе, коли ти був зовсім маленьким, з тими великими, карими очима [1, с.31].

Огест зізнається, що йому подобається, коли батьки говорять про часи, коли він був зовсім маленьким, тоді йому хочеться «згорнутися калачиком», щоб вони його

цілували: «I usually love when they talk about when I was a baby. Sometimes I want to curl up into a little tiny ball and let them hug me and kiss me all over. I miss being a baby, not knowing stuff. » – Мене зазвичай подобається, коли вони говорять про мене, згадуючи зовсім маленьким. Інколи я хочу згорнутися калачиком, щоб вони обійняли зацілували мене [1, с.12-13]. Під «not knowing stuff» слід розуміти незнання людської жорстокості, яка проявляється по відношенню до Огеста, його зовнішніх вад.

Коли мати говорить з ним занадто м'яка та по-дитячому перед незнайомим людьми, йому стає ніяково: «I wished she wouldn't talk to me like I was a baby in front of other people» [1, с.31].

В цих рядках відчувається процес дорослішання, коли думка сторонніх людей стає особливо важливою для дітей, а будь-яка критика – особливо болючою. Доцільно привести думки Оггі щодо оцінки його іншими дітьми, їх неприязнь до нього. Хлопчик каже, що коли він зустрічав маленьких дітей, він не дуже переживав з цього приводу, оскільки вони «не розуміють, що кажуть» (тут можна зрозуміти, що це слова батьків Оггі), на відміну від старших дітей, яке розуміють сенс тих слів, які вони промовляють: «The thing is, when I was little, I never minded meeting new kids because all the kids I met were really little, too. What's cool about really little kids is that they don't say stuff to try to hurt your feelings, even though sometimes they do say stuff that hurts your feelings. But they don't actually know what they're saying. Big kids, though: they know what they're saying. And that is definitely not fun for me. В результаті Оггі відрощує чубчик з метою сховати дефекти свого обличчя і для того, щоб не бачити «речей», які він не хоче бачити: «One of the reasons I grew my hair long last year was that I like how my bangs cover my eyes: it helps me block out the things I don't want to see» [1, с.21].

Наведемо ще один приклад зображення дорослішання хлопчика. Так, під час суперечки з батьками щодо вступу до школи Огест починає майже плакати і говорить, що його голос звучить по-дитячому: «I made my voice sound a little babyish.» [1, с.9]

Р. Дж. Паласіо змальовує Оггі вихованим хлопчиком, який має певні ідеали. Описуючи своїх давніх друзів, він зазначає, що вони завжди добрі з ним, під час зустрічі десь на вулиці і завжди кажуть «привіт»: «If we bump into each other on the street, they're still nice to me, though. They always say hello» [1, с.5]. Авторка передає складний внутрішній світ, в якому з одного боку знаходиться зовсім дитяча особистість, а з іншого – особистість значно старша, що пов'язано з випробуваннями, які випали на долі Оггі.

В наступних строчках авторка демонструє, що, незважаючи на свій розум і тяжкий досвід, пов'язаний з ліцевою хірургією, Огест перша за все – дитина. Так, в офісі директора школи йому більше всього сподобався глобус, підвішений до стелі, кубик Рубіка, зроблений з маленьких дзеркалець, а також – дитячі малюнки, які були розвішані у рамках на стінах кабінету. Через всі ці незвичні речі Огест зовсім перестав слухати директора – містера Ташмана.

Далі – цитата англійською: «He was talking as he closed the door to his office and sat down behind his big desk, though I wasn't really paying much attention to what he was saying. I was looking around at all the things on his desk. Cool stuff, like a globe that floated in the air and a Rubik's-type cube made with little mirrors. I liked his office a lot. I liked that there were all these neat little drawings and paintings by students on the walls, framed like they were important» [1, с.19].

Символічний образ курча як милого та беззахисного створіння (відношення батьків до сина) можна спостерігати в таких рядках:

«Did you see the baby chick? » Mom asked me. As I shook my head, Julian said: «Are you talking about the baby chicks in science? Those get donated to a farm at the end of every school year. » «Oh » said Mom, disappointed. «But they hatch new ones every year in science» Julian added. «So August will be able to see them again in the spring». «Oh, good», said Mom, eyeing me. «They were so cute, August». Тут мама питає Огеста чи бачив він курчат в науковому кабінеті під час екскурсії школою, на що він відповідає «ні», а Джуліан каже його матері, що кожного року вони віддають певну кількість курчат на ферму, але Огест зможе побачити нових курчат навесні. Даний епізод символічно зображує Оггі в якості беззахисного курча, а під фермою мається

на увазі школа. Цікаво, що навесні Оггі дійсно побачить нових курчат, але в цьому випадку – себе іншого – сильнішого і більш впевненого в собі. Таким чином, Р.Дж. Паласіо посилає читачеві певні міжрядкові сигнали, завдяки яким сюжет сприймається як органічне ціле, певний мікрокосм [1, с.31]. Подібна метафоричність зустрічається і в інших фрагментах роману.

«Диво» – це історія про толерантність, співчуття і доброзичливість, але водночас письменниця зображує ці поняття як такі, що є зрозумілими для дорослих і не завжди – для дітей. Тому болюча (а відтак – актуальна) нині тема булінгу в романі займає важливе місце. Так, нетерпимість одного учня в класі по відношенню до особливостей зовнішності іншого – це символічне зображення відношення суспільства до незрозумілого і незвичайного.

Таким нетерплячим персонажем в романі є хлопчик на ім'я Джуліан: «I noticed Julian staring at me out of the corner of his eye. This is something I see people do a lot with me. » – Я помітив, що Джуліан коситься на мене. Це те, що я бачив з боку людей багато разів по відношенню до мене [1, с.27].

На відміну від постійного тактильного контакту з членами родини, в школі Огест стикається з іншим – деякі діти намагаються уникнути такого контакту з ним. Наприклад, Джуліан швидко проходить повз Огеста, ніби він боїться випадково доторкнутися до нього: «Julian moved out of the way quickly, like he was afraid I might accidentally touch him as I passed by him» [1, с.25].

Цікавим є епізод, в якому Джек Уїлл розуміє, що Огест посміхається, хоча в нього не має фізичної змоги посміхатися як всі інші. Джек Уїлл посміхається йому у відповідь. В цих рядка авторка передає важливість порозуміння без слів (цей мотив в цілому є характерним для роману): «The thing is, because of the way my face is, people who don't know me very well don't always get that I'm smiling. My mouth doesn't go up at the corners the way other people's mouths do. It just goes straight across my face. But somehow Jack Will got that I had smiled at him. And he smiled back» [1, с.29-30].

Поступово, Оггі з жертви булінгу Джуліана поступово перетворився на його головного конкурента за популярність в класі. Цікаво, що Джуліан зі своєю

зневагою і жорстокістю залишається на сторінках роману статичним, тоді як Огест Пулман описує так звану «дугу персонажу», тобто в завершальній стадії розповіді він суттєво змінюється, перетворюючись з «вівці на забій» (як називав його батько перед першим походом до школи після домашнього навчання) на доволі впевненого в собі хлопчика, який стає особливим для інших членів дитячого колективу не тільки через свою зовнішність.

В якості узагальнення нам необхідно сказати про характерні риси авторського стилю Р. Дж. Паласіо в романі «Диво», які головним чином полягають у передачі тактильних відчуттів персонажів, підкресленій важливості невербального спілкування і міцного емоційного зв'язку матері з дитиною.

Висока частотність вживання слова «hand» та похідних від нього – це свідчення внутрішнього бажання авторки передати відчуття підтримки і піклування. Руки, беззахисні тварини (вівця і курча), посмішка і зітхання виступають в романі «Диво» в якості чуттєвих доміант, які одночасно направлені на підсвідоме співпереживання головному персонажу.

2.4 Метафоричність авторського стилю Р.Дж. Паласіо і його зв'язок з постмодерністською літературною течією

Поняття «метафори» належить Аристотелю і пов'язане з його розумінням творчості як наслідування життя. Але у випадку застосування метафор та різноманітних підтекстів в творчості Р.Дж. Паласіо, їх можна трактувати як спосіб творення життя на сторінках літературного твору. Вона ніби плете «невидиме павутиння» історії, яке витончено посилає читачеві відповідні сигнали щодо внутрішнього світу персонажів та їх взаємодії і взаємозалежності. В підрозділі 2.1 були докладно продемонстровані основні риси ідіостилу Р.Дж. Паласіо, тобто – внутрішній світ авторки, який «говорить» голосами персонажів її романів і «конструює» їх внутрішнє просторове середовище, відповідно творчому задуму письменниці.

Не можна не звернути увагу на символічність імені головного персонажа – Огест (англ. august), в перекладі українською означає «серпень». Так, останній літній місяць передуює великим змінам у природі. На зміну сонячному, теплому і затишному літу приходить осінь з її вітрами, дощами і загальною похмурою атмосферою. В романі «Диво» затишним літом був час, коли Оггі Пулман не ходив до школи і його вдома навчала мати. Хлопчик увесь час знаходився в звичній атмосфері – домашньому затишку, де всі його любили і оберігали. Осінь в сюжеті книги є порою великих змін, під час яких хлопчик ніби другий раз «вилуплюється зі свого яйця» – відбувається своєрідне його друге народження – він вперше йде до школи, що є для нього великим випробуванням.

Глава, в якій Огест йде на екскурсію школою називається *The Grand Tour*, що означає «великий тур». Р. Дж. Паласіо підкреслює таким чином значущість цієї події для хлопця [1, с.24].

В наступних рядках Огест відмічає, що дуже хвилюється в перший день школи, і метелики в його животі більші схожі на голубів, які літають навколо його

нутрошів: «Okay, so I admit that the first day of school I was so nervous that the butterflies in my stomach were more like pigeons flying around my insides.» [1, с.35]

Спочатку Огест думає, що Джек Уїлл – це ім'я хлопчика, і сприймає його як «джекуїлл» – тобто як одне слово. Джек пояснює йому, що це ім'я та прізвище: «Oh, well, actually, yes. Is your name Jack or Jack Will?" "Jack is my first name. Will is my last name. » [1, с.26] Така наївність смішить Джуліана і він починає насміхатися над Огестом: «Ha! You thought his name was Jackwill!" laughed Julian. » [1, с.26]. Посмішка тут зображується в якості універсальної мови, зрозумілої без слів.

«<...> everyone laughed above my head» – Всі засміялися над моєю головою (1, с.18) . Р. Дж. Паласіо вдало передає самовідчуття дитина в просторі. Наведемо ще один епізод, який дає розуміння світу з перспективи Оггі: «Okay, so this is it, big boy,» said Dad, putting his hands on top of my shoulders.» – «Ми на місці, великий хлопчик». – говорить батько, кладучи руки на плечі Огеста [1, с.36].

Як вже було зазначено раніше, в романі підкреслюється міцний зв'язок між матір'ю та сином. Так, вони навіть можуть «синхронно» казати неправду, розуміючи один одного без попередньої домовленості. Так, наприклад, коли Оггі захотів піти зі школи, він запитує, чи не час забирати зі школи сестру, що є своєрідним сигналом матері: «Don't we have to pick Via up soon?" I said to Mom. That was our signal for my telling Mom if I really wanted to leave. В свою чергу мати чудово розуміє сина: «Oh, you're right," said Mom, getting up. I could tell she was pretending to check the time on her watch. "I'm sorry, everybody. I lost track of the time. We have to go pick up my daughter at her new school. She's taking an unofficial tour today.» – «Так, ти правий» – сказала мама, встаючи. Я точно можу сказати, що вона вдавала ніби дивиться на годинник. «Пробачте, я втратила лік часу. Ми повинні забрати дочку з її нової школи. У неї сьогодні неофіційна екскурсія школою».

У Огеста з мамою навіть існує їх власна шкала оцінювання різноманітних фізичних станів, а також подій. На сторінка роману хлопчик розповідає передісторію так званої “one-to-ten” шкали: «Mom always had this habit of asking me how something felt on a scale of one to ten. It started after I had my jaw surgery, when I couldn't talk because my mouth was wired shut. They had taken a piece of bone from my

hip bone to insert into my chin to make it look more normal, so I was hurting in a lot of different places. Mom would point to one of my bandages, and I would hold up my fingers to show how much it was hurting. » Так, після чергової складної операції на обличчі, Огест не міг говорити і для сповіщення матері про рівень болю, він показував відповідну кількість пальців – від одного до десяти. З часом цю шкалу Оггі з матір'ю почали застосовувати і інших ситуаціях – для “для всього, що болить”: «After that, we got into the habit of doing the one-to-ten scale for anything that hurt.» До “one-to-ten scale” вони звертаються і тоді, коли зустрічаються після першого шкільного дня: «When school was over, I went outside to meet Mom, who was waiting for me at the front entrance like all the other parents or babysitters. The first thing she asked after hugging me was:” So how was it? One to ten?»». Зміст цитати наступний: зустрівши сина після школи, мати запитує його, як все пройшло від одного до десяти. Хлопчик відповідає “п’ять”, що дивує мати у позитивному сенсі, оскільки вона очікувала гіршої оцінки: «“Five” I said shrugging, which I could tell totally surprised her.» Мати каже: «Wow, that’s even better than I hoped for» [1, с. 54] Огест говорить, що мати інколи може дуже добре читати його

Один з перших розділів роману «Диво» має назву “Locks” (укр. замки) і є глибоко символічною і метафоричною, адже відображає внутрішній емоціональний стан головного персонажу, його дружелюбне, але недовірливе ставлення до оточуючих з одного боку, а з іншого – показує ставлення дітей до Огеста. Далі – відповідна цитата: «As the desks started to fill up, I did notice that no one sat down next to me.» [1, с.37] Хлопчик каже, що в клас почали заходити діти, але ніхто не хотів сидіти з ним поруч. Пізніше Джуліан сидів недалеко від Огеста, точно бачив його, але не сказав “привіт”, що для Огеста є показником недружелюбного ставлення Джуліана до нього: «Then I noticed Julian was sitting a few seats away from her, talking to some other kids. I know he saw me, but he didn’t say hello. » [1, с. 37]

Така ідентифікація друзів та недругів зустрічається ще на початку роману, коли Огест розповідає про своїх друзів, яких він знає “змалечку”. Р. Дж. Паласіо показує

таким чином наївність і чистоту Огеста і демонструє його ціннісну систему координат, в якій одне просте слово замінює довгі пояснення.

В цьому ж розділі (Locks) вчитель просить хлопчика на ім'я Генрі знайти собі місце в класі «Henry, there's an empty desk right over there. Why don't you take that seat, okay?» і пропонує йому сісти поруч з Огестом: «Henry, there's an empty desk right over there. Why don't you take that seat, okay?» Далі Огест каже про небажання Генрі сідати поруч з ним і про те, що він тягнув за собою рюкзак так, ніби рухався в уповільненому режимі (англ. slow motion): «She handed him his folder and pointed to the desk next to mine. Although I didn't look at him directly, I could tell Henry did not want to move next to me, just by the way he dragged his backpack on the floor as he came over, like he was moving in slow motion. Нарешті сівши поруч з Огестом, Генрі поставив рюкзак на парту, зробивши своєрідну стіну між собою та сусідом по парті: «Then he plopped his backpack up really high on the right side of the desk so it was kind of like a wall between his desk and mine» [1, с. 39].

Після того, як діти отримали цифрові комбінації від своїх шаф, у деяких з них виникли труднощі з їх відчиненням, але Огест почував себе впевнено, оскільки він «вже був доволі вправний у відчиненні замків, тому що використовував їх на своєму велосипеді»: «I was already pretty good at opening locks, anyway, because I've used them on my bike. Henry kept trying to open his lock but couldn't do it. He was getting frustrated and kind of cursing under his breath» [1, с. 39]

В цьому епізоді Р. Дж. Паласіо зображує поступове набуття Огестом впевненості в своїх силах. Далі він каже, що «Генрі все ще не міг відчинити замок, і ставав все більше і більше розгубленим кожного разу, коли хтось відкривав свій замок»: «Henry still couldn't get his lock to open, and he was getting more and more frustrated every time someone else popped one open.» І йому дуже не сподобалося, коли Огест відкрив свій замок з першої спроби: «He got really annoyed when I was able to open mine on the first try.» Головний персонаж іронізує, кажучи, що якщо б Генрі не «поставив рюкзак між ними», він точно запропонував йому свою допомогу: «The funny thing is, if he hadn't put the backpack between us, I most definitely would have offered to help him» [1, 40].

В свою чергу Огест, розповідаючи про себе, говорить про сестру і свою собаку (хоча як і майже будь-яка дитина його віку, він захоплюється комп'ютерними іграми): «I, um...have a sister named Via and a dog named Daisy. And, um...that`s it» [1, с. 43].

Джуліан питає Оггі який персонаж із «Зоряних війн» йому подобається найбільше, на що хлопчик відповідає: «Jango Fett.» Оггі починає думати, може Джуліан все ж таки не такий поганий, але наступне питання Джуліана показує його підступність: «How about Darth Sidious?» (персонаж із «Зоряних війн», який має спотворене обличчя).

Цікавість головного персонажу підштовхує його до прояснення слів батька, який назвав його “овечкою на забій” (цей епізод був згаданий в дослідженні в підрозділі 2.1). Так Огест знаходить значень цього вислову у Гуглі (англ. Google): «Like a lamb to the slaughter»: Something that you say about someone who goes somewhere calmly, not knowing that something unpleasant is going to happen to them» [1, с. 43].

Вже розуміючи значення цих слів, Огест за допомогою нього коментує свої відчуття під час розповіді про себе у класі: «I Googled it last night. That`s what I was thinking when Ms. Petosa called my name and suddenly it was my turn to talk. » [1, с.43]

Одним з відгалужень історії про Оггі Пулмана є історія хлопчика на ім'я Джуліан, який принижував Оггі через його спотворене обличчя. Цей твір дає перспективу на коріння нетерпимості, зображує її від першої особи. Важливо, що письменниця не робить спроб виправдати поведінку Джуліана через його юний вік, а вона лише дає йому право голосу на відстоювання своєї позиції. Так, хлопчик пояснює своє незадоволення Оггі, причина якого впродовж розвитку сюжету роману суттєво еволюціонувала: спочатку Джуліан не любив Оггі через його незвичну зовнішність, а пізніше – через успіхи і зростаючу популярність останнього.

В книзі «Оггі та я» Джуліану відведений окремий розділ. Ось що хлопчик говорить про Огеста: «I`m like the most popular kid in the fifth grade. And the next minute, I`m like, I don`t know. Whatever. This bites. The whole year bites. I wish Auggie

Pullman had never come to Beecher Prep in the first place! I wish he had kept his creepy little face hidden away like in the Phantom of the Opera or something. Put a mask on, Auggie!» – Я, взагалі-то, найпопулярніша дитина в п'ятому класі, а в одну мить я наче... Я не знаю...Байдуже. Це зачіпає. Цілий рік зачіпає. Я би хотів, щоб Оггі Пулман ніколи на приходив до нашої школи. Я би хотів, щоб він ховав своє страшне, маленьке обличчя, як це було в «Привиді опери», або щось подібне. Одягни маску Оггі!» [2, с.2]. В цих рядках Джуліан виступає антиподом Огеста – він хоче залишатися популярним, в той час як Огест – навпаки – хоче бути непомітним.

Джуліан згадує часи, коли він з друзями ніби були одним цілим. Говорить, що вони мале «секретні жарти» і сигнали, які було зрозумілі лише їм: «At lunchtime, I'd always sit with my peers. And we were like, it. We were totally it. Henry. Miles. Amos. Jack. We were it. It was so cool. We had all these secret jokes. Little hand signals for stuff» [2, с. 2]. Треба звернути увагу на те, що в цих рядках знову згадуються руки.

Джуліан егоїстично скаржиться, що «все було абсолютно звичайно», а потім (після появи Огеста) все змінилося: «Everything was totally ordinary. And now things are messed up. And it's because of him» [2, с.2]. Хлопчик, коментуючи поведінку матері після дзвінка директора школи, каже: «Mom acted like I won an Oscar or something.» – Мама поводитися так, ніби я виграв Оскар або щось таке». [2, с.2] Джуліан говорить, що його мама завжди була важливою для школи: «Mom`s always been kind of a bigwig at school.» (2, с.2) «Jack and I did our peeps' handshake and we said hello to the security guard» – Ми привіталися нашим фірмовим рукостисканням та привіталися з охоронцем [2, с.3].

Джуліан розповідає про Шарлотту та її реакцію на необхідність провести екскурсію для Оггі: «She made a face like she had just tasted something bad.» – Вона скривилася, ніби тільки що скуштувала щось несмачне» [2, с.4].

Джек Уїлл так пояснює Джуліану, хто такий Огест: «It's that kid called August. <...> You know, the kid with the face?» – Це той хлопець на ім'я Огест. Ну ти знаєш, хлопець з «обличчям»?» [2, с.4].

Коли мати Огеста дізнається що Джуліан спитав у нього про те, що трапилося з його обличчям, вони притискає пальці до лоба, ніби стримує головний біль: «She pressed her fingers on her forehead like she was pushing against a headache». В цих рядках авторка передає сильне емоціональне потрясіння жінки, а також знову показує те, наскільки добре Оггі знає мати [1, с.34].

Містер Брауні (прізвище вчителя символічно вказує на можливий колір його шкіри, про що в книзі прямо не говориться, але у фільмі «Диво» 2012 року цей персонаж зображений афроамериканцем) питає, чи знають діти, що таке “precept” (укр. припис, заповідь): «Okay, so who can tell me what a precept is? Does anyone know?» [1, с.46]. Один з учнів питає, чи це щось на зразок девізу (англ. motto): «Like a motto?» someone called out» (1, с. 46), на що вчитель відповідає стверджувально.

Вереснева заповідь містера Брауні закликає під час вибору між правотою і добротою, обирати доброту. Такий елемент тексту корелює зі словами Р.Дж. Паласіо, що роман «Диво» - це «гімн доброти». Наведемо відповідну цитату з книги: «Mr. Browne’s September Precept: When given the choice between being right or being kind, choose kind» [1, с.48].

Необхідно зазначити, що одна з наступних книжок Р.Дж. Паласіо називається «365 Днів Дива», зміст якої цілком побудований на різноманітних висловах відомих особистостей, які стосуються взаємовідносин між людьми. Листи з такими думками надсилали авторці вдячні читачі та глядачі історії про Огеста Пулмана. Таким чином, ідея «заповідей містера Брауні» отримала своє продовження поза сюжетом роману – у реальному житті.

Під час уроку містер Брауні просить учнів розпочати «цілковито новий розділ» у їх зошитах, назвавши його «Заповіді містера Брауні»: «I want you to start a brand-new section in your notebooks and call it Mr. Browne`s Precepts» [1, с.48].

Книга «Ми всі – дива» – це спрощена версія роману «Диво», яка розрахована на дітей дошкільного віку. Книга передає загальний зміст історії Огеста Пулмана і побудована за принципом “речення – малюнок”. Таким чином, Р.Дж. Паласіо охоплює читацьку аудиторію у віці від 4 до 6 років.

В книзі переданий фірмовий стиль основного роману, включаючи малюнки на якій символічно передано інакшість головного персонажу – на малюнках Огест зображений з одним оком. Далі буде розглянуто протилежне поняття до «інакшості», а саме – поняття «спільності». Так, Р. Дж. Паласіо демонструє на сторінках роману «Диво», що відкритість і прийняття «іншого» іншим має великий потенціал в контексті людських взаємовідносин.

В ідальні під час ланчу Оггі хвилюється, що поруч з ним знову ніхто не захоче сидіти, але через деякий час до нього підходить дівчинка і питає дозволу сісти поруч. Дівчинка каже, що їх звать Саммер (англ. summer): «My name is Summer, by the way. »[1, с.51] Шляхом сюжетного поєднання цих двох персонажів – Огеста (англ. August) та Саммер (англ. summer) утворюють семантичну єдність, а саме – літо, і створюють в уяві читача відповідний асоціативний ряд. Одна з подружок Саммер закликає її повернутися до їх столу «Summer! Why are you sitting here? Come back to the table», але дівчинка відмовляється, пояснюючи це тим, що стіл «занадто переповнений»: «It was too crowded.» Потім Саммер пропонує друзям сісти за її стіл: «Come sit here. There's more room» [1, с.51].

Таким чином, Р.Дж. Паласіо використовує слова Саммер про «простір» як символ початку нової дружби, яка в своїй основі має певні спільні риси. Так, Огест каже Саммер, що це столик може стати виключно місцем ланчу дітей, імена яких пов'язані з літом: «We can make this the 'summer only lunch table'» Саммер його підтримує, кажучи про «літні імена» дітей, які можуть сидіти за цим столом. Вона задається питанням, чи є хтось, чиє ім'я пов'язане з червнем (англ. June) або липнем (англ. July): «Only kids with summer names can sit here. Let's see, is there anyone named June or July. » Огест згадує про дівчинку на ім'я Мауа (May англійською – травень), ім'я якої не пов'язане з літом прямо, але відноситься до річного сезонного циклу, а саме – весняного місяця – травня: «There's Мауа» Саммер погоджується, що «технічно травень – це весна»: «Technically, May is spring». Далі Саммер згадує про Джуліана і говорить, що його ім'я схоже на ім'я Джулія (англ. Julia), яке, в свою чергу походить від липня (англ. July).

Зважаючи на досвід спілкування з Джуліаном, Огест ніяк не коментує ці слова Саммер. Тут важливо зазначити, що Огест не каже про Джуліана нічого поганого, хоча в нього для цього були мотив і можливість. Таким чином, хлопчик не намагається організувати своєрідно коаліцію разом із Саммер проти Джуліана. Також можна припустити, що коли Р. Дж. Паласіо вкладає у вуста Саммер припущення щодо походження ім'я Джуліана, автор робить тонку відсилку до матері хлопчика (ніби він – її маленька копія), хоча її ім'я на сторінках роману не називається, а передісторія негативного ставлення Джуліана до Огеста дається у наступному романі Р. Дж. Паласіо «Оггі та я», в якому Джуліану присвячений окремий розділ.

Огест згадує про хлопчика, якого звать Рід (reed англійською – очерет) і також включає його до переліку “літніх імен”: «There’s a kid named Reid in my English»

На що Саммер питає, яким чином воно пов’язане з літом: «How’s Read a summer name.» Огест відповідає, що «просто представляє очерет належним до літа також: «I just picture, like, a reed of grass being a summer thing, too»

Тут Р. Дж. Паласіо зображує дружелюбне ставлення Огеста до оточуючих, незважаючи на часто жорстоке їх відношення до нього. Хлопчик захоплено розповідає, що по завершенню ланчу він з друзями мав цілий список імен дітей та вчителів, які могли сидіти за “літнім” столом, незважаючи на те, що більшість імен не мали безпосереднього відношення до літа.

Наведемо відповідну цитату: «By the end of lunch, we had come up with a whole list of names of kids and teachers who could sit at our table if they wanted. Most of the names weren’t actually summer names, but they were names that had some kind of connection to summer.» Огест говорить, що він знайшов спосіб поєднати Джека Вілла (will – англійське дієслово, яке вказує майбутній час) з літом: I even found a way of making Jack Will’s name work by pointing out that you could turn his name into a sentence about summer, like “Jack will go to the beach.” Саммер питає Огеста, як бути з тими, чий імена не відносяться до літа, але вони хочуть сидіти за “літнім” столом.

Дівчинка пропонує дозволити їх сидіти разом з ними, якщо вони добрі: «But if someone doesn't have a summer name and wants to sit with us, we'll still let them if they're nice, okay?». В свою чергу Огест відповідає: «Okay. Even if it's a winter name», тобто «Добре. Навіть якщо це зимове ім'я». «Cool beans» – відповідає Саммер, що на підлітковому слензі означає близьке до значенням «добре», «згода», «класно».

В кінці розділу, присвяченому знайомству Огеста і Саммер, Р.Дж. Паласіо від імені хлопчика говорить, що «Саммер виглядала так само, як її ім'я. Вона мала засмагу, а її очі були зеленими як листя»: «Summer looked like her name. She had a tan, and her eyes were green like a leaf. » [1, с.52-53] Такі деталі зовнішності дівчинки з вуст Огеста дають зрозуміти, що він подивився в її обличчя прямо, що свідчить про симпатію та довіру. Пригадаємо, що до цього епізоду, Огест коментував окремі деталі зовнішності лише містера Ташмена (директора школи) і Шарлотти, дівчинки, яка разом з Джуліаном та Джеком проводила йому екскурсію школою.

Прізвище головного персонажу також є метафоричним і має два смислових рівні. Так, прізвище Pullman в перекладі на українську означає “вантажник”, що підкреслює той тягар, який несе не тільки Огест Пулман, але й вся його родина, що являє собою перший смисловий рівень. Згідно другого – це прізвище вказує на приналежність сім'ї до іудейського народу, який, як відомо, зазнавав значної дискримінації за часів певних історичних епох.

Також є цікавим той факт, що ім'я авторки роману – Рахель (англ. Raquel), що може свідчити про її іудейське коріння (незважаючи на те, що на офіційному сайті, присвяченому роману «Диво», вказується колумбійське походження Р.Дж. Паласіо): на івриті «Рахель» означає «овечка» (івр. רַחֵל), що органічно корелює з елементами сюжету роману «Диво» і виражено у зображенні боротьби головного персонажу із собою та суспільством, а також – у важливості терпимості, доброти, рівності, розуміння.

В контексті тонкої відсилки до історії іудейства, варто звернутися до ще одного твору Р.Дж. Паласіо, який підтверджує зроблені припущення і аналогії, а саме – «Білий птах». Книга вийшла в 2019 році і розповідає історію Джуліана з роману

«Диво», але зовсім під іншим кутом: в рамках виконання домашнього завдання, Джуліану необхідно дізнатися про те, як пройшло дитинство його бабусі (яке вона провела у Франції за часів Другої світової війни). На сторінках книги бабуся розповідає онуку про німецьку окупацію Франції, страх, нужденність, але найголовніше є те, що вона розповідає Джуліану про жахи Голокосту. Аналізуючи даний твір, необхідно зауважити, що Р.Дж. Паласіо звертається до болючої і серйозної теми, розгляд якої адресований дітям, які, можливо, були читачами її першого роману «Диво» і зараз, подорослішавши, вони готові сприймати подібну інформацію. Таким чином, можна стверджувати, творчість Р. Дж. Паласіо виростила нове покоління читачів, для яких толерантність і гуманність – важливі поняття. За словами авторки, до написання книги її надихнуло прочитання «Щоденника Анни Франк».

Р.Дж. Паласіо підкреслює, що твір А. Франк надихнув її саме в особистісному відчутті щодо подій, про які розповідається в щоденнику юної письменниці. Кожний розділ «Білого птаха» починається з цитати певної відомої особистості. Так, на сторінці 209 міститься цитата іспанського філософа Д. Сантаяна: «Those who cannot remember the past are condemned to repeat it.», що означає: ті, хто не може згадати минуле, приречені на його повторення. Цікаво, що сюжет книги оформлений у вигляді коміксу, а всі ілюстрації Р.Дж. Паласіо виконала самостійно; отже в романі у малюнках «Білий птах» (вважаємо доцільним так його назвати), як і в романі «Диво», авторка прямо або опосередковано поєднує факти із власного життя з елементами сюжету. Також необхідно сказати про символічність назви, адже, як відомо, білий птах – це символ миру.

Символізм, «гімн доброті», зв'язок поколінь – риси, що поєднуються всі твори Р.Дж. Паласіо, роблячи їх гарним вибором для позакласного читання – для задоволення і освітньої користі. Так, книга «Білий птах» має низку бібліографічних посилань до теми Другої Світової війни і зокрема – Голокосту. Таким чином, як діти, так і дорослі можуть заповнити прогалини в своїх гуманітарних знаннях, або ж пригадати та узагальнити раніше вивчені факти.

Не можна не помітити універсальність теми, обраної Р.Дж. Паласіо, оскільки народження, виховання і навчання дітей – це невпинний процес, в якому як батьків, так і дітей можуть чекати різноманітні труднощі. Роман «Диво» пропонує розглядати доброту і в якості провідної цінності, відповідаючи розумінням на жорстокість і несправедливість. Така концепція є дотичною до християнського вчення, яке також ставить доброту і прощення понад усе в контексті взаєморозуміння всередині людського суспільства.

У рамках розгляду глибинної побудови роману «Диво» варто звернутися, власне, до питання, що конкретно має на увазі Р.Дж. Паласіо під назвою «Диво».

Насамперед – це дитина як така, її народження та розвиток. Також під «дивом» необхідно розуміти батьківство як неповторний і кожного разу унікальний досвід. Дружба, товаришування – також можна характеризувати поняттям, що розглядається. Наступне смислове навантаження – це «диво» як характеристика життя, з його викликами, випробуваннями, здобутками і втратами. Таким чином, можна говорити про глибинну поліфонічність як назви роману, так і його змісту в цілому. Така поліфонічність і в той же час лаконічність назви – безумовно є і добре спланованим маркетинговим ходом, оскільки в наш час, майже через десять років після виходу роману, можна із впевненістю сказати, що ця назва стала назвою власною.

Є підстави говорити про постмодерністські елементи в романі «Диво», які виражені в інтертекстуальності тексту, кінематографічності сюжету (про екранізацію книги було сказано на початку підрозділу 2.1) символізмі, підтекстах, метафоричності та дечому іншому, про що буде сказано далі у цьому підрозділі дослідження.

Інтертекстуальність проявляється у звертанні авторки до популярного кінофільму «Зоряні війни» (англ. Star Wars), персонажі якого подобаються Оггі Пулману і до сюжету яких авторка звертається кілька разів на сторінках роману «Диво». Важливо нагадати, що головний лейтмотив «Зоряних війн» - це боротьба темних сил зі світлими, боротьба, яку завжди виграють останні. Тому не складно

пояснити вибір саме цього фантастичного фільму в якості улюбленого фільму Огеста Пулмана.

Метафоричність в романі «Диво» прослідковується, наприклад, у порівнянні Огеста із беззахисним курчам, а також у вживання слова “замок” для передачі внутрішнього стану головного персонажу. Поняття «доброти» в творі – це головний символ, який червоною лінією проходить крізь сюжет. Собака Дейзі може розглядатися в якості символу прив’язаності до дому, сімейних цінностей. Також собака тут символізує вірність і взаєморозуміння. Ще однією рисою роману «Диво», дотичною до постмодерністського мотиву – розповідь історії від особи номінально слабкої (або слабшої за інших) особистості, яка з розвитком сюжету стає набагато сильнішою.

До постмодерністських мотивів слід віднести і чорний гумор, який максимально «освітлений» в романі, але не втрачає основної своєї функції – примирення з негативними обставинами, на які людина не має змоги вплинути, в даному випадку – Огест Пулман.

Роман «Диво» містить тонкий гумор, який не дає читачеві сміятися в голос, але викликає добру посмішку. Як правило, гумор Р. Дж. Паласіо направлений на зображення на нерозуміння оточуючих глибинних проблем головного персонажу.

В книзі Р. Дж. Паласіо гумор – це важливий елемент передачі настрою і спосіб допомоги персонажам переживати певні важкі періоди життя. Гумор допомагає їх дистанціюватися від проблемних ситуацій, обернувши їх на свою користь. Таким чином, елементи гумору в складних життєвих ситуаціях закликають читача до позитивного ставлення до випробувань і до життя в цілому.

Приклад чорного гумору можна спостерігати в епізоді, в якому директор школи питає Оггі чи хоче він грати на барабанах, на що хлопчик відповідає «ні», а читачу передає свою думку, згідно якої «це не його улюблений предмет, оскільки він, власне, не має вух» і додає: «вони є, але не виглядають як нормальні вуха». Далі цитата: «August, do you play any instruments?" "No," I said. It wasn't my favorite subject on account of the fact that I don't really have ears. Well, I do, but they don't exactly look like normal ears » [1, с.22-23].

Мати захоплено реагує на це питання директора і каже про те, що Оггі давно хотів навчитися грати на барабанах, і намагається зробити так, щоби він на неї подивився, але в цей час хлопчик з-під чубчика вдивляється в гумку, яка приліплена до столу містера Ташмена: «August, you've been wanting to learn to play the drums," Mom said, trying to get me to look at her. But my eyes were covered by my bangs as I stared at a piece of old gum that was stuck to the bottom of Mr. Tushman's desk. » [1, с.23]

За допомогою чорного гумору Р.Дж. Паласіо акцентує увагу на самокритичності Огеста та його здатності визнавати свою недосконалість. Так, хлопчик говорить, що «ненавидить те, як він їсть», бо це виглядає дивно: «I hate the way I eat. I know how weird it looks. » [1, с.50]

Авторка зображує дитину, яка активно рефлексує на цілу низку подій з власного життя, що, як правило, дітям не властиво. Наприклад, Огест розповідає, як одного разу на вечірці з нагоди дня народження, один з гостей (хлопчик) не хотів сидіти поруч з ним через жахливий безлад навколо – шматки їжі випадали з його рота, що було пов'язано з дефектами його обличчя. Далі – відповідна цитата: «I didn't even realize how this looked until I was at a birthday party once, and one of the kids told the mom of the birthday boy he didn't want to sit next to me because I was too messy with all the food crumbs shooting out of my mouth.»

Головний персонаж з розумінням ставиться до такої реакції хлопчика на вечірці, кажучи, що він «не намагався бути злим» (в такій оцінці ситуації чується батьківський голос, насамперед – матері).

Після вечірки його мати дзвонила батькам Огеста щоби вибачитися за поведінку сина (тут прослідковується кореляція з власним досвідом подібної ситуації Р.Дж. Паласіо, про що було сказано на початку розділу): «I know the kid wasn't trying to be mean, but he got in big trouble later, and his mom called my mom that night to apologize. » [1, с.50]

«When I got home from the party, I went to the bathroom mirror and started eating a saltine cracker to see what I looked like when I was chewing. The kid was right. I eat like

a tortoise, if you've ever seen a tortoise eating. Like some prehistoric swamp thing. » [1, с.50]

Окрім того, історія про Оггі Пулмана стала успішним маркетинговим проектом, що є характерним для літератури постмодернізму, починаючи з 2000-х років. Обкладинка книги виглядає привабливо і є такою, що легко запам'ятовується. Таким чином, «Диво» стало справжнім брендом, підтвердженням чого виступає тематичний веб сайт, присвячений творчому шляху Р.Дж. Паласіо і написаним нею книгам.

Найновіший роман Р.Дж. Паласіо – «Поні» (англ. Pony), який побачив світ наприкінці вересня 2021 року. Головний персонаж твору – дванадцятирічний хлопчик на ім'я Сайлас (англ. Silas) разом із супутником привидом Міттенулом і поні, який раптово з'являється на подвір'ї його дому, відправляється у дивну подорож країною на пошуки нещодавно померлого батька. Згідно офіційного сайту роману – це «історія, поєднує героя з минулим та майбутнім». Концепція історії відповідає ідіостилі Р.Дж. Паласіо, згідно низки критеріїв, а саме: головний персонаж – дитина, піднімається тема зв'язку поколінь і пошуку самоідентифікації. Вперше в творчій біографії авторки смерть «розташовується» в сюжеті так близько. Втрата члена родина – це новий елемент тематики загального творчого світу Р.Дж. Паласіо. Роману «Поні» притаманна характерна для письменниці метафоричність. Так, супутник Сайласа - Міттенул – привид, якого варто розглядати як своєрідного провідника між «цим» та «іншим» світами. Також можлива трактовка цього персонажу як янгола-охоронця головного персонажу, що набуває особливого сенсу, якщо звернути увагу на ім'я хлопчика – Сайлас.

Так, згідно «Біблії», Сайлас був головою християнської община Єрусалима і супутником апостола Петра в його першій місіонерській подорожі. В свою чергу поні в романі виступає як метафоричне зображення часу; поні – символ руху.

Необхідно також зазначити, що Р.Дж. Паласіо не дарма обрала саме поні для сюжету роману, оскільки таким чином підкреслюється збереження навіть у дорослої людини деякої дитячості. Таке припущення набуває сенсу, адже відомо, що поні – виглядають ніби маленькі жеребці, але насправді – це особливості їх

породи. Окрім того, деяка «дитячість» цієї породи утворює певну співзвучність тому факту, що головний персонаж – дитина. Таким чином, Р.Дж. Паласіо символічно показує зв'язок поколінь, підкреслює умовність дорослішання і загальну швидкоплинність життя.

Як і у випадку з першим романом авторки «Диво», «Поні» – це не тільки майстерно написана зворушлива історія, але й вдалий маркетинговий продукт – лаконічна назва, яка закрадається в пам'ять, наявність інтернет-сайту, присвяченого книзі. Новий роман Р.Дж. Паласіо, так само як і інші твори, містить низку метафоричних елементів, тонких підтекстів (наприклад, відсилка до певних біблейських сюжетів). З огляду на тематику роману і його естетичне оформлення, можна спрогнозувати його комерційний успіх. Окремо варто звернути увагу на кінематографічність сюжету роману – подорож у часі та просторі на межі реальності та фантазії. Таким чином, підбиваючи підсумки даного підрозділу кваліфікаційного дослідження, необхідно звернути увагу на основні його положення. Авторський стиль Р.Дж. Паласіо є відображенням її особистого життя, і тому її твори можна розглядати як рефлексію на життєві події та копінг-стратегію, головними рисами якої є оптимізм і толерантність.

Творчі прийоми Р.Дж. Паласіо відображаються у реальному житті – в якості прикладу були наведені «приписи містера Брауні», які шанувальники творчості авторки перетворили на власні життєві правила-девізи. В своїх роботах письменниця звертається до простих символів (тварини, пори року, предмети, властивість яких легко поєднати з певними емоційними станами), що викликають у читача необхідний асоціативний ряд, згідно творчому задуму.

Усмішка і тактильний контакт – основа невербального спілкування в творчості письменниці. Прямий зоровий контакт виступає ознакою щирості, довіри, відкритості. Таким чином, описування таких епізодів має необхідний психолінгвістичний вплив на читача.

Р.Дж. Паласіо вдало передає внутрішній світ дитини як у просторовій площині, так і в психолінгвістичній. Тексти письменниці сповнені метафоричних елементів, які створюються особливий «мікроклімат» історії і допомагають читачеві кращі

зрозуміти внутрішній емоціональний стан персонажів. Творчість Р.Дж. Паласіо має постмодерністські елементи, а саме – інтертекстуальність, метафоричність, символізм, відсилки до біблейських сюжетів, чорний гумор, подача літературного твору як маркетингового продукту, підкреслена «візуальність» книжок. Не є випадковим і превалювання синього кольору в оформленні книжки про Огеста Пулмана та її відгалужень, оскільки синій колір відповідно до психології кольорів сприймається як «холодний», і в контексті тематики історії він використовується для зменшення агресії, напруги і тривоги дітей, які пов'язані з інакшістю хлопчика.

Тематика творів авторки еволюціонувала: наступні книжки (після «Дива») підіймають такі серйозні теми як Голокост («Білий птах») і втрата членів родини («Поні»). Можна говорити, що Р.Дж. Паласіо виховала нове покоління читачів, для яких поняття толерантності, співчуття та гуманності – це важливі домінанти суспільного життя.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

Підсумовуючи другий розділ нашого кваліфікаційного дослідження проаналізуємо основні його положення. Художній переклад був визначений нами як найскладніший вид перекладацької діяльності, оскільки перекладач виступає у ролі своєрідного співавтора, завдяки якому текстове полотно стає доступним для нової читацької аудиторії. Переклад – це творчий процес, який спирається на єдність змісту і форми оригінального тексту і тексту перекладеного. Якість перекладу корелює з впливом похідного тексту на читача.

Також нами було визначено, що перекладач виконує важливу просвітницьку місію, а саме – знайомить місцеву читацьку аудиторію із творчістю нового автора, допомагає краще зрозуміти культуру народу, з мови якого виконується переклад. Одним з найскладніших перекладацьких завдань ми визначили адекватну передачу самобутності оригінального тексту та особливостей ідіостилю автора, оскільки вони напряму пов'язані з використанням низки виражальних засобів, які потребують коректного відображення новою для тексту мовою.

Необхідно зауважити, що до сфери відповідальності перекладача входить, звичайно, і загальне враження від літературного твору; перекладач формує літературне полотно таким чином, щоби вона якнайповніше впливало на емоції читача. В розділі було зауважено, що перекладацька діяльність – це «багатогранний лінгвістичний процес», який транспонує образи світосприйняття одного народу у ментальні нашарування іншого

Головні риси ідіостилю Р. Дж. Паласіо були визначені в розділі такими, що полягають у передачі у тексті тактильних відчуттів та інших символів, які пов'язані з підтримкою та ніжністю. Творчість авторки – це тексти, написані в першу чергу матір'ю для дітей та батьків. Головна ідеологія письменниці полягає у підкресленні вадливості гуманності, терпимості, толерантності тощо. Метафорика Р. Дж. Паласіо найчастіше пов'язана із тваринами та природою, завдяки яким на читача

здійснюється необхідний емоціональний вплив, необхідний для співчуття головним персонажам її творів.

Цікавими є постмодерністські мотиви, наявні у творах Р. Дж. Паласіо, які насамперед полягають у використанні інтертекстуальності та чорного гумору. Звертання до інших мистецьких творів формує глибинне уявлення читача про внутрішній світ персонажів. Своєю чергою функцією чорного гумору є допомога у переживанні складних життєвих ситуацій, тобто такий вид гумору у вторах Р. Дж. Паласіо можна розглядати як своєрідну захисну реакцію.

РОЗДІЛ 3 АДЕКВАТНІСТЬ ВІДТВОРЕННЯ ІДІОСТИЛЮ: АНАЛІЗ АВТОРСЬКОГО ІДІОСТИЛЮ В ТЕКСТАХ ОРИГІНАЛУ ТА ПЕРЕКЛАДУ

Аналіз українського перекладу роману “Wonder”: збереження авторської картини світу, метафорики, пунктуації

Аналіз перекладу роману “Wonder” (укр. «Диво») має не меті встановити, чи був збережений зміст мовних явищ і чи переданий ідіостиль автору перекладачем. Відтак, нами будуть розглянуті особливості перекладу стилістичних прийомів Р. Дж. Паласіо українською мовою. Оригінальний текст роману є самобутнім і постійно тримає інтерес читача на високому рівні, що зумовлено низкою виражальних засобів, якими послуговується автор. Насамперед ми маємо на увазі використання метафор, недомовок, натяків, завдяки яким уможлиблюється комплексне, «поліфонічне» сприйняття тексту.

3. 1. Збереження авторської картини світу

Оригінальний текст	Переклад С. Колесник
I know I’m not an ordinary ten-year-old kid. I mean, sure, I do ordinary things. I eat ice cream. I ride my bike. I play ball. I have an Xbox.	Я – звичайна десятирічна дитина. Звісно, я роблю те саме, що й решта дітлахів. Їм морозиво. Катаюся на велосипеді. Граю у м’яч. Навіть ігрову приставку маю.

На початку роману Р. Дж. Паласіо вустах головного персонажу Огеста розповідає про те, що він «незвичайна» дитина, незважаючи на його звичні для дітей інтереси. Перекладачка С. Колесник трансформує початок речення і опускає «I know», а далі використовує таку перекладацьку трансформацію, як адаптація, що

робить речення відповідним до української мовної традиції. Саме таким чином в перекладеному тексті з'являється тире, яке виражає пояснення.

Англійський прикметник “ten-year-old” С. Колесник перекладає еквівалентним українським прикметником “десятирічний”. Таке лексичне співпадіння в двох мовах робить переклад цієї частини тексту гармонійним і природним. Назву ігрової приставки “XBox” перекладачка вирішує в тексті не використовувати і адаптує, а саме – перекладає, як “ігрова приставка”. Такий прийом виглядає виправданим з огляду на те, що словосполучення “ігрова приставка” є добре зрозумілим для переважної більшості українських читачів, тоді як назва “XBox” могла б викликати певні труднощі у дефініції цієї лексичної одиниці.

<p>But I know ordinary kids don't make other ordinary kids run away screaming in playgrounds. I know ordinary kids don't get stared at wherever they go.</p>	<p>Але я знаю, що звичайні діти не змушують своїх однолітків тікати зарюмсаними з майданчика. Знаю, що на звичайних дітей не витріщаються знічев'я.</p>
--	---

Цей фрагмент є цікавим з огляду на перекладацьку творчість С. Колесник, головним чином мова йде про її інтерпретацію тексту та його адаптацію, яка дає українському тексту трошки іншого емоційного забарвлення. Так, вираз “don't make other ordinary kids run away screaming in playgrounds”, С. Колесник перекладає так: “не змушують своїх однолітків тікати зарюмсаними з майданчика”, що не відображає емоційності оригінального тексту, в якому діти, побачивши Огеста кричать і тікають з майданчиків. Слово “майданчик” у множині дає повідомленню важливий відтінок, оскільки читач глибше розуміє внутрішній стан хлопчика, якого бояться інші діти.

В оригінальному тексті немає слова “однолітки”, що посилює бажання співчувати Огесту, якого не сприймають інші учасники дитячого середовища.

<p>People think I haven't gone to school because of the way I look, but it's not that.</p>	<p>Багато хто гадає, буцімто я просто соромився своєї зовнішності, але це не так.</p>
--	---

Фрагмент “ordinary kids don't get stared at wherever they go” перекладачка завершує словом “знічев'я”, яке дає слабший емоційний вплив, ніж оригінальний вираз “wherever they go”, який можна перекласти, як “куди б вони не пішли”. Таким чином, перекладачем була використана конкретизація.

<p>Next week I start fifth grade. Since I've never been to a real school before, I am pretty much totally and completely petrified.</p>	<p>Наступного тижня я піду до п'ятого класу. Мені дуже-дуже лячно, оскільки раніше я не ходив до справжньої школи.</p>
---	--

Слова Огеста “I'm pretty much totally and completely petrified” С. Колесник перекладає простим українським виразом “мені дуже-дуже лячно”, яке з одного боку передає страх дитини перед походом до школи, а з іншого – виглядає слабшим вираженням страху у оригінальному тексті, оскільки слово “petrified” можна перекласти, як «такий, що заціпенів». Простий теперішній час для коментування розкладу чого-небудь у майбутньому, С. Колесник вдало адаптує під майбутній час в українській мові.

Нерідко С. Колесник трансформує початковий текст, використовуючи власні додавання до розповіді.

Так, “people think” в перекладі перетворюється на “багато хто гадає”, а у фрагменті “because of the way I look” перекладачка інтерпретує, як прояви Огестом почуття сорому через свою зовнішність, що загалом виглядає природньо і є зрозумілим у загальному контексті історії.

<p>Mom homeschools me. She used to be a children's-book illustrator. She draws really great fairies and mermaids. Her boy stuff isn't so hot, though. She once tried to draw me a Darth Vader, but it ended up looking like some weird mushroom-shaped robot.</p>	<p>...і за мою освіту взялася мама. Раніше вона працювала ілюстратором дитячих книжок – малювала чудових фей і русалоньок (малюнки для хлопчиків у неї виходили не такими гарними: одного разу вона спробувала намалювати мені Дарта Вейдера, але вийшло щось схоже на робота у формі гриба...).</p>
---	--

В цьому фрагменті роману С. Колесник запозичує ім'я персонажу “Зоряних війн” Дарта Вейдера, а прикметник “mashroom-shaped” перекладає, як “робот у формі гриба”, що у мисленні читача може викликати певні труднощі сприйняття оскільки після першого прочитання складається враження, що під “формою” мається на увазі спеціальний одяг. На нашу думку більш вдалим варіантом перекладу був би “грибоподібний робот”.

<p>I can't say I always wanted to go to school because that wouldn't be exactly true. What I wanted was to go to school, but only if I could be like every other kid going to school. Have lots of friends and hang out after school and stuff like that.</p>	<p>Не можу сказати, що завжди про це мріяв. Мені кортіло відвідувати школу, та лиш за тієї умови, що я не відрізнятимусь від решти школярів. Мені кортіло мати багацько друзів, з якими добре гратися після школи, гасати вулицями тощо.</p>
---	--

Необхідно звернути увагу на те, що англійський вираз “stuff like that” С. Колесник передає, як “тощо”, тобто використовує адаптацію. Фразове дієслово

“hang out” у неформальній мові означає “тусуватися”, але перекладачка обирає дієслово “тратися”. На нашу думку, такий вибір зумовлений більшою його відповідністю віку Огеста та загальною спрямованістю роману. Також скажемо, що слово “тусуватися” могло бути сприйнято негативно з огляду на його часто негативну конотацію в українському соціокультурному середовищі.

<p>They have all these new friends now. If we bump into each other on the street, they're still nice to me, though. They always say hello.</p>	<p>Тепер Зак і Алекс мають нових друзів, проти, зустрічаючи мене на вулиці, поведуться дуже чемно. Завжди вітаються.</p>
--	--

Фразове дієслово “bump into” (укр. стикатися) С. Колесник пом’якшує до “зустрічатися”, речення “They always say hello” адаптує до звичного українському читачеві “завжди вітатися”.

<p>I like when mom tells this story because it makes me laugh so much. It's not funny in the way a joke is funny, but when Mom tells it, Via and I just start cracking up.</p>	<p>Мені подобається, коли мама розповідає цю історію, бо в неї виходить дуже кумедно. Звісно, сама історія аж ніяк не схожа на жарт, але, коли мама розповідає її, ми з Вією за боки хапаємося.</p>
--	---

Фразове дієслово “crack up” (укр. луснути від сміху) С. Колесник перекладає, як “аж за боки хапаємося”, що є адаптацією фрази до української мови. Таке рішення є вдалим варіантом, адже воно не тільки повністю передає смисл оригінального тексту, але й звучить природньо у тексті перекладеному.

So when I was in my mom’s stomach, no one had any idea I would come looking the way I look.	Отже, поки мама носила мене під серцем, ніхто й гадки не мав, що в мене буде така зовнішність.
---	--

Цікавим є переклад С. Колесник фрази “when I was in my mom’s stomach”, а саме – “поки мама носила мене під серцем.” Ми вважаємо таку перекладацьку творчість доречною, оскільки вона робить текст роману «Диво» значно ближчим до українського читача, оперуючи знайомими йому лексичними конструкціями.

Mom had had Via four years before, and that had been such a “walk in the park” (Mom’s expression).	За чотири роки до того мама народила Вію, і, за її словами, зробити це виявилось так просто, «ніби парком прогулятися».
--	---

Перекладачка застосовує майже повну еквіваленцію для “walk in the park” – “ніби парком прогулятися”, яка загалом виглядає вдало, хоча й не належить до української мовної традиції. С. Колесник в цьому фрагменті використовує дослівний переклад.

Mom is beautiful, by the way. And Dad is handsome. Via is pretty. In case you were wondering.	До речі, моя мама дуже вродлива. І татко нівроку. І вія неймовірно гарненька. (Якщо вас це цікавить...)
---	---

Необхідно сказати, що в цьому фрагменті роману С. Колесник дуже вдало працює з прикметниками. Так, “beautiful” вона перекладає “дуже вродлива”, “handsome” – “нівроку”, “pretty” – “дуже гарненька”. Вдалість перекладу полягає в тому, що вік і стать персонажів корелюють з обраними українськими

прикметниками, які характеризують їх зовнішність. Особливості українського правопису вимагають взяти у дужки речення “in case you were wondering”, оскільки мовець робить доповнення.

<p>Okay, so I admit that the first day of school I was so nervous that the butterflies in my stomach were more like pigeons flying around my insides.</p>	<p>Ге, зізнаюся: першого навчального дня я нервував настільки, що в животі в мене не те що метелики – голуби пурхали.</p>
---	---

В цьому фрагменті С. Колесник перекладає англійське слово “okay” звичним українським словом “ге”. Далі – органічна трансформація речення, за якої його смисл повністю зберігається.

<p>Mommy gave my hand a little squeeze, though I don't know if it was an "I love you" squeeze or an "I'm sorry" squeeze. Probably a little of both.</p>	<p>Мама легенько стиснула мою кисть, але я так і не зрозумів, що вона хотіла цим висловити: «Я тебе люблю» чи «Вибач». Може, і те й інше.</p>
---	---

С. Колесник обирає для перекладу слова “mommy” – “мама” замість буквального “мамуся”, а слово “hand” перекладає, як “кисть”, що є правильним, але звучить не дуже природньо. Відтак, в цьому фрагменті перекладачка використовує трансформацією шляхом узагальнення. На нашу думку, було б краще використати слово “рука”, адже з контексту зрозуміло, що мати тримала сина за руку. Цікавою є особлива мови матері та сина – “I’m sorry squeeze” та “I love you squeeze”, яку С. Колесник вдало передає через дієслово “висловлювати”, оминаючи примітивного дослівного перекладу. З’являється і необхідна пунктуація в українському тексті –

кома після слова “може”, а також весь фрагмент переведений у минулий час (оригінальний текст містить елемент теперішнього часу – “I don’t know”).

<p>It was a long drive home. I fell asleep in the backseat like I always do, my head on Via's lap like she was my pillow, a towel wrapped around the seat belt so I wouldn't drool all over her. Via fell asleep, too, and Mom and Dad talked quietly about grown-up things I didn't care about.</p>	<p>Шлях додому був неблизьким. Тож я обгорнув рушником ремінь безпеки (щоби ненароком не заслинити) і закуняв, поклавши голову на коліна Вії, немов на подушку. Сестра також заснула, а мама з татком обговорювали якісь дорослі питання, котрі мене анітрішечки не цікавили.</p>
--	---

С. Колесник ледь помітно змінює структуру цього фрагменту тексту. Слова про ремінь безпеки передують словам про те, як Огест кладе голову на коліна сестри. В перекладі з’являються дужки, оскільки робиться уточнення. Загалом цікаво спостерігати на появу пунктуації в українському тексті – з’являється інтонаційна перспектива розповіді. “grown-up things” перетворилися на “дорослі питання”, що краще за гіпотетичний дослівний переклад “дорослі речі”.

Отже, С. Колесник використовує тут трансформацію шляхом заміни вихідного слова – іншим, яке передає той же сенс. Відповідники, які пропонує перекладачка свідчать про особисту симпатію до твору та його персонажів. Насамперед, треба сказати, що С. Колесник уміло передає авторський стиль Р. Дж. Паласіо. Раніше в роботі ми говорили, що роман “Диво” – це роман письменниці-матері, і переклад С. Колесник відображає цю важливу особливість тексту.

<p>I usually love when they talk about when I was a baby. Sometimes I want to curl up into a little tiny ball and let them hug me and kiss me all over. I miss being a baby, not knowing stuff.</p>	<p>Зазвичай мені подобалися оповідки про ті часи, коли я був маленьким. Іноді мені навіть хотілося скрутитися крихітною кулькою, щоби мене всього обіймали і цілували. Я сумую за тими часами...</p>
---	--

С. Колесник перекладає фразове дієслово “curl up” (скрутитися «калачиком»), як “скрутитися кулькою”, що можна віднести до її творчих знахідок.

Вираз “kiss me all over” було б гарно перекласти як “зацілували”, оскільки така інтерпретація є більш органічною з огляду на українську мовну традицію.

<p>If I found a magic lamp and I could have one wish, I would wish that I had a normal face that no one ever noticed at all. I would wish that I could walk down the street without people seeing me and then doing that look-away thing.</p>	<p>Якби я знайшов чарівну лампу й зміг згадати лиш одне бажання, то побажав би мати нормальне обличчя, якого ніхто не помічає. Побажав би пройтися вулицею так, щоби люди не дивилися на мене з відразою і не відверталися.</p>
---	---

Це фрагмент оригінального тексту перекладений майже дослівно (за виключенням фрази “look-away thing”), адже конструкція англійського Second Conditional органічно вписується в граматичну структуру української мови, по суті повністю дублюючи її. С. Колесник додає в кінці речення “з відразою”, що зроблене для посилення загального впливу на читача. Саме таким чином формується почуття співпереживання головному персонажеві.

<p>Then that thing happened that I've seen happen a million times before. When I looked up at her, Mrs. Garcia's eyes dropped for a second. It was so fast no one else would have noticed, since the rest of her face stayed exactly the same. She was smiling a really shiny smile.</p>	<p>А потім сталося те, що я спостерігав уже мільйони разів. Варто було мені подивитися на місіс Гарсія, як вона відвела очі. Усього на мить, тож ніхто, крім мене нічого не помітив. Та й чарівна посмішка на її обличчі анітрішки не згасла.</p>
--	---

Наступний приклад демонструє внутрішній світ дитини, його глибинні переживання. Описується розуміння первинної реакції людей на нього. Перекладений він майже повністю дослівно, але від цього переклад зовсім не втратив своєї актуальності. Речення “She was smiling a really shiny smile” С. Колесник перекладає, як “Та її чарівна посмішка на обличчі анітрішки не згасла”, що є прийнятним у цьому випадку, і є трансформацією шляхом додавання.

<p>«Okay, so this is it, big boy» said Dad, putting his hands on top of my shoulders.</p>	<p>Ну от, хлопче, - промовив тато й поклав руки мені на плечі.</p>
---	--

Коли Р. Дж. Паласіо зображує простір навколо Огеста, вона з одного боку змальовує погляд на світ дитини, а з іншого – дорослого, який піклується про дитину та навчає її життю. Читач може уявити наскільки світ великий в очах маленькою хлопчика. Перекладачка обрала варіант “поклав мені руки на плечі” замість можливого “кладучи”.

«I hate the way I eat. I know how weird it looks »	На лихо, я жахливо їм! Просто огидно.
--	---------------------------------------

С. Колесник не перекладає початок фрази дослівно, а саме – “I hate the way I eat” – “Я ненавиджу як я їм”, а замість цього використовує таке речення: “На лихо, я їм жахливо”. Загалом таке рішення виправдане і зроблене це з огляду на традиції української літератури для дітей, в якій немає місця грубим висловлюванням.

Але для отримання необхідного емоційного впливу на читача в контексті особливостей прийому їжі Огестом, С. Колесник додає речення “Просто огидно”, якого немає у оригінальному тексті.

August, do you play any instruments?" "No," I said. It wasn't my favorite subject on account of the fact that I don't really have ears. Well, I do, but they don't exactly look like normal ears.	-Огесте, ти граєш на якомусь інструменті? -Ні, - буркнув я. Ненавиджу розмовляти на цю тему – з огляду на те, що в мене, власне, немає вух. Тобто вони є, але геть не такі, як у решти людей.
--	--

Авторський стиль Р. Дж. Паласіо характеризується оптимізмом та деяким іронічним ставленням до життєвих проблем. Так, фрагмент, в якому Огест розповідає, що не може грати на музичному інструменті, бо в нього відсутні вуха у

звичному розумінні. Речення “Well, I do, but they don't exactly look like normal ears” С. Колесник інтерпретує, як “Тобто вони є, але геть не такі, як у решти людей”.

<p>August, you've been wanting to learn to play the drums," Mom said, trying to get me to look at her. But my eyes were covered by my bangs as I stared at a piece of old gum that was stuck to the bottom of Mr. Tushman's desk.</p>	<p>-Огесте, тобі ж кортіло навчитися грати на барабані, - нагадала мама, спробувавши зазирнути мені в очі. Проте очі в мене ховалися під чубом, і дивився я на стару жуйку, яку приліпили під сподом стільниці.</p>
---	---

У цьому фрагменті авторка вдало передає особливості дитячого світосприйняття: мати задає синові питання, але він зосереджений на зовсім іншому, а саме – на старій жувальній гумці, яка прилипла під директорським столом. С. Колесник вдало адаптує англійське “my eyes were covered by my bangs” до українського “очі в мене були сховані під чубом”, що не порушує гармонії оригінального тексту.

<p>When school was over, I went outside to meet Mom, who was waiting for me at the front entrance like all the other parents or babysitters. The first thing she asked after hugging me was: “So how was it? One to ten?” ».</p> <p>- “Five” I said shrugging, which I could tell totally surprised her.</p> <p>- «Wow, that’s even better then I hoped for»</p>	<p>По завершенні уроків мама зустріла мене на вході в оточенні інших батьків та няньок і, обійнявши, спитала:</p> <p>-Як усе минулося? За десятибальною шкалою?</p> <p>-П’ять, - знизав я плечима, і це її дуже здивувало.</p> <p>-Овва! Навіть краще, ніж я сподівалася.</p>
--	---

Після школи мама запитує сина, як все пройшло за десятибальною (англ. *one to ten*) шкалою. Речення “which I could tell totally surprised her” перекладачка інтерпретує, як “і це її дуже здивувало”. Цікавим є адаптація українською мовою колокаційного виразу “totally surprise” “дуже дивувати”. Це важливо в контексті наявності в англійській мові низки подібних виразів (*totally wrong, totally confused, totally useless, totally happy* тощо).

<p>But I'm kind of used to how I look by now. I know how to pretend I don't see the faces people make. We've all gotten pretty good at that sort of thing: me, Mom and Dad, Via. Actually, I take that back: Via's not so good at it.</p>	<p>Але я вже звик до свого вигляду. Знаю, як вдавати, ніби не помічаю виразу людських облич. Ми всі до цього звикли: я, мама за татком, Вія... Беру свої слова назад, у Вії це не так дуже добре виходить.</p>
---	--

Слова Р. Дж. Паласіо в романі “поліфонічні”, оскільки повідомлення про внутрішній світ дитини – це безпосередньо передача болю не тільки дитини, але й його батьків. Дослівний переклад цього фрагменту виглядає доречним. Також цікаво, що в ньому англійська пунктуація майже співпадає з українською (подібне співпадіння зустрічається доволі рідко).

<p>Have a great first day. "I love you," said Via, giving me a big kiss and a hug.</p>	<p>Щасливого першого дня. Я люблю тебе! – побажала Вія, стиснувши мене в обіймах.</p>
--	---

Перекладачка вирішує не говорити у перекладі про поцілунок та обмежується лише обіймами, тобто звертається до трансформації упушення. “Have a great first day” С. Колесник перекладає, як “Щасливого першого дня”, що є більше дотичним до української культурної традиції. Вірогідно, перекладачка сперлася на вирази на кшталт “Щасливої дороги” або “Щасливо” тощо. Стискання сестрою

брата в обіймах підкреслює невеличкість хлопчика (цей прийом Р. Дж. Паласіо неодноразово застосовує в романі).

“Everyone born of God overcometh the world.”	“Хто народжений об Бога, той переможе світ”.
--	--

Перекладачка використовує еквіваленцію для перекладу цього прислів'я.

Then Mom hugged me, but I could tell she was about to cry, which would have totally embarrassed me, so I just gave her a fast hard hug, turned, and disappeared into the school. »	Вона обійняла мене останньою, і я відчув, як у грудях у неї набрякають ридання. Збентежений, я хутко обійняв її, розвернувся і майнув до школи.
--	---

В цьому фрагменті тексту перекладачка не перекладає повідомлення дослівно, а трохи видозмінює його. Наприклад, частину “I could tell she was about to cry” С. Колесник художньо перетворює на “і я відчув, як у грудях у неї набрякають ридання”. Відтак, перекладачка використовує трансформацію шляхом заміни. Необхідно сказати про посилений емоційний відтінок, який надає повідомленню слово “ридань” (наприклад, слабшим було б вживання такого варіанту, як “збирається заплакати”).

Mr. Browne’s September Precept: When given the choice between being right or being kind, choose kind.	«Напучення на вересень від містера Брауна: коли сумніваєшся, бути правим чи добрим, обери добро!»
--	---

Як ми вже зазначали в роботі раніше, роман “Диво” пропагує доброту, як єдино можливу умову суспільного співіснування. Одне з перших настанов містера

Брауні також закликає до доброти – між правотою і добром, вибір повинен бути зроблений на користь останнього.

<p>I can't believe how much younger they looked back then: Dad was this hipster dude and Mom was this cute Brazilian fashionista.</p>	<p>Тоді вони виглядали значно молодшими, ніж зараз. Татко був справжнім хіпстером, а мама – прихильницею бразильської моди.</p>
---	---

Сестра головного персонажу, Віа, пригадує батьків у молодості. Тато був хіпстером, а мама – бразильською модницею (у перекладі цей вираз С. Колесник замінила на “прихильницю бразильської моди”, що суттєво змінює сенс вихідного повідомлення). Цей епізод також є цікавим в контексті зв'язку поколінь, теми, яка наскрізною лінію проходить через всю творчість Р. Дж. Паласіо.

<p>Some things you just can't explain. You don't even try. You don't know where to start. All your sentences would jumble up like a giant knot if you opened your mouth. Any words you used would come out wrong.</p>	<p>Ну чому ніхто не розуміє, що не все підлягає поясненню?! Інколи навіть намагатися не варто, бо незрозуміло, з чого почати і які слова дібрати. Речення плутаються в роті, скручуючись у величезний вузол, і з язика зривається геть не те, що потрібно.</p>
---	--

У розділі “Домашній арест” С. Колесник знову використовує перекладацьку творчість, коли вирішує власноруч написати речення: “Ну чому [11] ніхто не розуміє, що не все підлягає поясненню?”, яке в оригіналі звучить, як “Some things you just can't explain”. Речення у роті хлопчика не тільки “сплутуються”, але й “скручуються у величезний вузол”. Фрагмент було перекладено за допомогою

трансформації додавання. В кінці речення з'являється пунктуація, яка є необхідною для української мовної традиції.

3.2. Метафорика

<p>Mom smiled at me. Her smile kind of hugged me.</p>	<p>Мама посміхнулася. Немов обійняла мене своєю посмішкою.</p>
<p>So sending him off to middle school like a lamb to the slaughter.</p>	<p>Таж хіба це привід відсилати його до школи, мов ягня на заклання?</p>

В цьому фрагменті роману перекладачкою використана повна еквіваленція англійського виразу “a lamb to the slaughter” – “ягня на заклання”. Порівняння Огеста з ягням є співзвучною до порівняння його з курчам. Беззахисність цих тварин – це проекція батьків на сина.

<p>A little baby chick that was just hatching out of its egg. It was so cute! Auggie, it actually kind of reminded me of you when you were a little baby . . . with those big brown eyes of yours.</p>	<p>Маленьке курча, як тільки-но вилупилося. З величезними карими очима...</p>
--	---

На сторінках роману мати Огеста неодноразово порівнює його із курчам. Авторка таким чином демонструє ніжне ставлення матері до сина. Оригінальний фрагмент “a little baby chick” С. Колесник адаптує, як “маленьке курча”, що ідеально відповідає контексту і загальному відтінку висловлювання. “big brown eyes” перекладачка інтерпретує, як “величезні карі очі”. Таке підсилення виглядає

вдалим та виправданім. Саме таким чином підкреслюється краса очей хлопчика, що можна поєднати з думкою про очі, як дзеркало людської душі. Не виключено, що Р. Дж. Паласіо вклала в ці рядки саме такий прихований сенс.

<p>«Did you see the baby chick?» Mom asked me. As I shook my head, Julian said: «Are you talking about the baby chicks in science? Those get donated to a farm at the end of every school year. » «Oh,» said Mom, disappointed. «But they hatch new ones every year in science,» Julian added. «So August will be able to see them again in the spring.» «Oh, good,» said Mom, eyeing me. «They were so cute, August</p>	<p>-Ти бачив курча? – поцікавилася мама. Я помотав головою, а Джуліан пояснив:</p> <p>-Ви про курчат із лабораторії? Ми їх віддаємо на ферму наприкінці року.</p> <p>-Он воно що...- розчаровано зітхнула мама.</p> <p>-Але щороку ми виводимо нових, - продовжив Джуліан. – Тож навесні Огест їх побачить.</p> <p>- Та це ж чудово! – Мама уп'яла в мене погляд. – Вони були такі милі, синку!</p>
--	---

В цьому фрагменті роману Р.Дж. Паласіо знову звертається до метафори, пов'язаної з курчам як проекції на беззахисність Огеста. Але на цей раз метафора не пряма, а опосередкована. Мати у захваті від курчат в шкільній лабораторії, а Джуліан прагматично зауважує, що кожного року їх віддають на ферму. Вираз “eyeing me” С. Колесник перекладає, як “уп'яла в мене погляд”, використавши адаптацію, що звучить не дуже милозвучно, але повністю передає настрій оригінального тексту.

<p>«Wow, what a firm grip!" said Mrs. Garcia. Her hand was really warm. "The kid's got a killer handshake," Mr. Tushman agreed, and everyone laughed above my head.</p>	<p>- Ого, яка міцна рука! – здивовано вигукнула жінка. Її долоня була дуже теплою. -У цього хлопчика богатирська хватка, - погодився містер Ташман, і всі розсміялися в мене над головою.</p>
---	---

Цей приклад є цікавим з огляду на переклад С. Колесник англійської фрази “a killer handshake”, як “богатирська хватка”, що можна віднести до прояви перекладацької уяви та ерудиції. Авторка використала перекладацьку адаптацію, для кращого розуміння читачем думки.

<p>«I didn't even realize how this looked until I was at a birthday party once, and one of the kids told the mom of the birthday boy he didn't want to sit next to me because I was too messy with all the food crumbs shooting out of my mouth.»</p>	<p>Утім, глибину проблеми я не усвідомлював доти, доки не побував на одному дні народженні. Коли почалося святкове застілля, мій сусід попрохав знайти йому інше місце – бо Оггі, мовляв, дуже неохайно їсть: у нього з рота крихти сиплються...</p>
---	--

Цей фрагмент С. Колесник ледь помітно видозмінює, додаючи до українського тексту слова “глибина проблеми”, які забезпечують необхідний емоційний вплив на читача. Фрагмент “food crumbs shooting out of my mouth” перекладено, як “з рота крихти сиплються”, що у порівнянні з оригінальним текстом звучить слабше, але з огляду на особливості української мови, є найкращим варіантом з можливих.

<p>I know the kid wasn't trying to be mean, but he got in big trouble later, and his mom called my mom that night to apologize». «When I got home from the party, I went to the bathroom mirror and started eating a saltine cracker to see what I looked like when I was chewing. The kid was right. I eat like a tortoise, if you've ever seen a tortoise eating. Like some prehistoric swamp thing »</p>	<p>Звісно, той хлопець не хотів мене образити, але його добряче насварили, а його мама зателефонувала моїй, щоб вибачитися. Я почувався дуже ніяково, тому повернувшись додому, негайного пішов до ванної, став перед люстром і почав їсти крекер...Ге, хлопчина мав рацію. Я їв, немов черепаха (якщо ви колись бачили, як вони їдять). Наче доісторична болотна істота!</p>
---	---

У цьому фрагменті роману Огест самокритично порівнює себе із черепахою, яка їсть, а потім – з “доісторичною болотною істотою”. Ця частина тексту перекладена С. Колесник дуже вдало, оскільки точно передає загальний настрій повідомлення. Тонка іронія фрази “якщо ви колись бачили, як вони їдять” поставлена перекладачкою в дужки, згідно української мовної традиції. Відповідником для “swamp thing” С. Колесник точно обирає “болотна істота”. Іншим варіантом, на нашу думку є “болотне створіння”, але перший варіант значно кращий.

<p>Rat boy. Freak. Monster. Freddy Krueger. E.T. Gross-out. Lizard face. Mutant.</p>	<p>Пацюк. Страшко. Монстр. Фредді Крюгер. Ящірка. Мутант.</p>
--	---

Переважну більшість образливих слів, якими Огеста називали інші діти, С. Колесник адаптує українською мовою, а деякі – пропускає[12] (наприклад “gross-

out”, що означає “мерзота”). Отже, фрагмент було перекладено за допомогою трансформації упуцнення. Таке упуцнення слова є виправданим з огляду на переважно дитячу читацьку аудиторію роману “Диво”.

<p>Summer looked like her name. She had a tan, and her eyes were green like a leaf.</p>	<p>Вона і сама виглядала як літо. Засмагла, із зеленими, як листя, очима.</p>
---	---

Огест говорить, що Саммер “виглядала як літо” (вдала адаптація перекладачки речення “She looked like her name”) та порівнює зелений колір очей дівчинки з листям.

В таких епізодах С. Колесник повністю передає авторський стиль авторки оригінального тексту, тонко наслідує його деталі.

<p>Julian had nicknamed him the Zombie Kid, and that’s what everyone was calling him.</p>	<p>Джуліан обізвав його Хлопчиком-Зомбі, а решта одностайно підхопили це прізвисько.</p>
---	--

С. Колесник перекладає “nicknamed” в цьому епізоді, як “обізвав”, хоча в оригінальному тексті зміст інший – Джуліан “прозвав” Огеста “хлопчиком-зомбі”.

<p>When I went back to school the next day, the first thing I noticed that there was a big shift in the way things were. A monumental shift. A seismic shift. Maybe even a cosmic shift.</p>	<p>Наступного дня, повернувшись до школи, я одразу помітив, що відбулися якісь зміни. І то значні. Сейсмічні зміни! Може, навіть космічні! Як не назви, а вони були дуже відчутні.</p>
--	--

Перекладачка звертається до комплексної трансформації оригінального фрагменту, але при цьому використовує основні порівняння щодо змін, які використовує головний персонаж: “a big shift” та “a monumental” в перекладі перетворюються на “значні” та “відчутні”.

<p>We all dressed up in Egyptian costumes. Some of the kids were Indiana Jones-type archaeologists.</p>	<p>На врочистості вчителі попросили нас убраться у єгипетські костюми. Деякі учні вбралися, як археологи, схожі на Індіану Джонса.</p>
---	--

С. Колесник гармонійно передає смисл цього речення, перекладаючи фразове дієслово “dress up” як “вбиратися”, а прикметник “Indiana Jones-type”, як “схожі на Індіану Джонса” (особливості української мови унеможливають інші типи перекладу прикметників цього типу). Відтак, С. Колесник переклала цей фрагмент послуговуючись такою трансформацією, як адаптація.

<p>She looked ghostlike standing there. Or maybe I should say angelic.</p>	<p>Мама стояла, як привид. А може, як янгол.</p>
--	--

Огест побачив мати і порівнює її спочатку з привидами, а потім – з ангелом. С. Колесник відповідно перекладає “She looked ghostlike standing there”, як “Мама стояла, як привид”, а речення “Or maybe I should say angelic”, як “А може, як янгол”, що, на нашу думку є прийнятним варіантом.

<p>August is the Sun. Me and Mom and Dad are planets orbiting the Sun. The rest of our family and friends are asteroids and comets floating around the planets orbiting the Sun. The only celestial body that doesn't orbit August the Sun is Daisy the dog, and that's only because to her little doggy eyes, August's face doesn't look very different from any other human's face. To Daisy, all our faces look alike, as flat and pale as the moon.</p>	<p>Огест – це Сонце. Ми з мамою і татком – планети, що обертаються довкола нього. А решта нашої родини і друзі – то астероїди й комети, котрі літають повз нас. Єдине небесне тіло, яке не обертається коло Сонечка-Огеста, - Дейзі, й то лиш тому, що її собачі очі не відрізняють братове обличчя від наших. Для Дейзі ми всі однакові – бліді й пласкі, наче місяць.</p>
---	---

Віа (сестра Огеста) звертається до яскравої метафорики, коли описує родинне життя, яке обертається довкола її брата.

Так, Огест – Сонце, а вона з батьками – планети. Друзі родини – це комети, які пролітають повз. Лише собака Дейзі є “небесним тілом”, яке не обертається довкола Огеста, оскільки для неї обличчя людей – “бліді й пласкі наче місяць”. В таких рядках проявляються характерні риси стилю Р. Дж. Паласіо – яскравість виражальних засобів, використання порівнянь, а також часово-просторовий символізм, який органічно співіснує з обкладинкою книги світло-блакитного кольору. Письменниця таким чином начебто вдихає в роман справжнє життя.

<p>And this is the way it's always been for me, for the little universe of us. But this year there seems to be a shift in the cosmos. The galaxy is</p>	<p>Так було завжди в нашому маленькому Всесвіті. Але цього року в Космосі щось змінилося. З Галактикою трапилося дещо дивне.</p>
---	--

changing. Planets are falling out of alignment.	Планети припинили підкорюватися сталим законам.
---	---

Сестра Огеста, Віа, порівнює сім'ю зі Всесвітом, а космос – із внутрішньосімейним середовищем. Речення “The galaxy is changing” у перекладі С. Колесник стає “З Галактикою трапилося дещо дивне [14]”, що трансформацією шляхом додавання. Трансформації перекладачки хоча мають інші лексичні одиниці в своєму складі, але загалом передають загальний тон змісту оригінального тексту.

When Summer talks, especially when she's excited about something, her eyes squint like she's looking right at the sun.	Розповідаючи щось цікаве, Саммер примружувала очі, немов засліплена сонцем.
--	---

Головний персонаж порівнює вираз очей Саммер із поглядом на сонце.

Відтак, англійське дієслово “squint” в перекладі перетворюється на дієслово “примружувати”, а фраза “like she's looking right at the sun” на “немов засліплена сонцем”. Використана трансформація С. Колесник в цьому фрагменті – заміна. Загалом прийоми, які використовує перекладачка є доречними, а також мають високий рівень художності.

The things we do are like monuments that people build to honor heroes after they've died. They're like the pyramids that the Egyptians build to honor the pharaohs. Only instead of being made out of stone, they're made	Те, що ми робимо, - це наче пам'ятники, що встановлюються на честь героїв по їхній смерті. Це наче піраміди, зведені єгиптянами на честь своїх фараонів. Тільки
---	---

out of the memories people have of you.	збудовані вони не з каменю, а зі спогадів про нас.
---	--

Людські вчинки вчитель порівнює з пам'ятниками; аналогія, яка одразу запам'ятовується. Дослівний переклад в цьому випадку є доречним, адже органічно передає початкову думку. Каміння – це символ незворушності та справжньої міці, яку Р. Дж. Паласіо бачить у добрих вчинках, які в свою чергу формують хороші спогади.

Isabel and Nate: like two peas in a pod. Genetics 101, 103	Усі їхні знайомі знали, що Ізабель і Нейт – не розлий вода.
--	---

Ідіоматичний вислів “like two peas in a pod” (укр. “як дві горошини у стручку”) С. Колесник органічно перекладає українським відповідником “не розлий вода”.

On our block, everybody knows me and I know everybody. I know every brick and every tree trunk and every crack in the sidewalk. I know Mrs. Grimaldi, the lady who's always sitting by her window, and the old guy who walks up and down the street whistling like a bird.	У нашому районі мене знають геть усі, й мені там усе знайомо. Кожна цеглинка, кожне деревце, ба навіть кожна шпаринка на хіднику! Я знаю місіс Грімальді – стареньку, що завжди сидить біля свого віконця, - і літнього дядька, який полюбляє прогулюватися вулицею, насвистуючи різноманітні мелодії.
--	--

В оригінальному тексті нічого не сказано про вік місіс Грімальді, але у С. Колесник вона “старенька”, що продиктовано її постійним сидінням біля вікна. “Літній дядько” – це переклад, який спирається на інформацію у оригінальному тексті. Таким чином, цих другорядних персонажів перекладачка підводить під своєрідний віковий спільний знаменник. Вираз “whistling like a bird” С. Колесник вирішує перекласти, як “насвистуючи різні мелодії”, використавши метод узагальнення, таким чином уникаючи дослівної передачі метафори.

3.3. Пунктуація

<p>My name is August, by the way. I won't describe what I look like. Whatever you're thinking, it's probably worse.</p>	<p>Звати мене Огест, до речі. Ім'я не змальовує моєї зовнішності. Щоби ви там не подумали, усе набагато гірше.</p>
---	--

Як відомо, використання пунктуації в англійській мові має свої особливості. Наприклад, використання ком залежить від тієї інтонації, яку намагається передати автор повідомлення.

В романі “Диво” Р.Дж. Паласіо використовує коми для виділення певних доповнень дітей, що має на меті передачу особливості дитячої мови, а саме – її уривчасті. Часто така манера говорити пов’язана із великим бажанням дитини донести свою думку так, щоби не забути чогось важливого, але в результаті вона щось пропускає. Саме так говорить Огест романі, коли називає своє ім’я після низки інших фактів, пов’язаних з його життя. Фразу “Whatever you're thinking, it's probably worse.” С. Колесник інтерпретує, як “Щоби ви там не подумали, усе набагато гірше” хоча і не є точним відповідником оригінального тексту, але загалом передає настрій речення, який з першого прочитання може здатися

іронічним. Але при подальшому читанні роману ми дізнаємося про самокритичність головного персонажу, його дуже доросле самосприйняття.

<p>Some things you just can't explain. You don't even try. You don't know where to start. All your sentences would jumble up like a giant knot if you opened your mouth. Any words you used would come out wrong.</p>	<p>Ну чому ніхто не розуміє, що не все підлягає поясненню?! Інколи навіть намагатися не варто, бо незрозуміло, з чого почати і які слова дібрати. Речення плутаються в роті, згортаючись у величезний вузол, і з язика зривається геть не те, що потрібно.</p>
---	--

В кінці речення з'являється пунктуація, яка є необхідною для української мовної традиції.

<p>He was talking as he closed the door to his office and sat down behind his big desk, though I wasn't really paying much attention to what he was saying. I was looking around at all the things on his desk. Cool stuff, like a globe that floated in the air and a Rubik's-type cube made with little mirrors. I liked his office a lot. I liked that there were all these neat little drawings and paintings by students on</p>	<p>Зачиняючи двері й уможуваючись за величезним столом, директор щось казав, але я не прислухався. Значно дужче мене цікавив його стіл, адже там були неймовірно круті речі! Глобус, який ширяв у повітрі... Кубик Рубіка, зроблений із крихітних люстерок...Загалом цей кабінет мені сподобався. Передусім завдяки тому, що стіни його були оздоблені учнівськими малюнками,</p>
--	---

the walls, framed like they were important.	обрамленими не гірше за справжні картини.
---	---

С. Колесник додає до перекладеного тексту “Передусім завдяки тому”, відділяючи фрагмент комою, відповідно до традиції української мови. Оригінальний текст, як правило, не містить багато пунктуаційних знаків, що зумовлено особливістю англійської мови (про це ми вже згадували раніше). Адаптація тексту С. Колесник та використання в ній пунктуації завжди є точними, тобто такими, що зумовлені інтонаційним забарвленням оригінального тексту.

Таким чином, нами було проаналізовано 320 речень з найяскравішими прикладами відображення ідіостилю авторки. Відповідно до діаграми 3.4 (Додаток Е), що зображує використання перекладацьких трансформацій для збереження перекладачем авторського стилю, ми проаналізували 100 фрагментів, що відповідають 100%. Можна позначити, що основними типами перекладацьких трансформацій були наступні:

- 1) адаптація – 35%
- 2) заміна – 19%
- 3) додавання – 16%
- 4) опущення- 8%
- 5) конкретизація – 7%
- 6) дослівний переклад- 6%
- 7) калькування- 5%
- 8) еквівалентний переклад – 4%

Так в діаграмі 3.5 (Додаток Є) нами було зображено результати аналізу використання перекладацьких трансформацій для передачі перекладачем метафорики, що є складовим елементом ідіостилю Дж. Паласіо. Ми отримали наступні результати:

- 1) адаптація – 44%
- 2) заміна – 15%
- 3) додавання – 13%
- 4) дослівний переклад – 12%
- 5) калькування – 9%
- 6) упущення – 8%
- 7) конкретизація - 8%

В додатку Ж, в діаграмі 3.6 було відображено результати аналізу 120 фрагментів, що відображають трансформації, які було використано перекладачкою для передачі пунктуації оригінального тексту. Нами було виявлено, що наступні трансформації зустрічалися найчастіше:

- 1) адаптація – 42%
- 2) дослівний переклад – 16%

Отже, використання саме цих перекладацьких трансформацій зумовило специфіку збереження ідіостилю авторки в перекладі українською мовою.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 3

Особистість перекладача тісно пов'язана з процесом і результатом перекладу. Так, особистісне відношення перекладача до матеріалу визначає рівень його вмотивованості та творчого запалу. Нами було визначено, що художній переклад завжди є своєрідним відтворенням оригіналу – витвором мистецтва, яке отримує в результаті перекладу певні нові мотиви та розкриває деталі, які знаходилися в тексті від самого початку. Гармонійна інтерпретація твору перекладачем можлива лише за умови стримання ним власних творчих амбіцій, тобто його голос повинен бути співзвучним авторському голосу, але не має деформувати початковий авторський задум. Кваліфікований перекладач немов розчиняється у оригінальному тексті та виступає невидимим посередником між читачем та автором. Такий переклад потребує високого рівня культурного та професійного рівня.

Цікавим є осучаснення тексту перекладачем у випадках робот над певними класичними текстами, мова яких важко дається читачеві без спрощення та адаптації до мовних реалій сьогодення. Але у цьому випадку перекладач повинен керуватися тактом та творчою інтуїцією, щоби не написати «новий» твір, а підготувати його для легшого сприймання сучасною читацькою аудиторією. Перекладач свідомо або несвідомо залишає у перекладеному тексті частинку своєї індивідуальності – манеру говорити, розставляти акценти, жартувати тощо. Така індивідуальність є доволі природною, і при помірному її використанні вона здатна лише додати тексту актуальних мотивів, які не виглядатимуть як перекладацькі «вольності» та хибні трактування аутентичного матеріалу.

Також ми дійшли висновку, що письменницькі амбіції перекладача не повинні знаходитись у конфлікті з, власне, творчістю автора оригінального тексту. Необхідним є попереднє глибинне вивчення твору перекладачем: читання критики, літературознавчих статей та, власне, самого тексту, який планується перекласти. Така підготовча робота допомагає краще зрозуміти матеріал та намітити початковий план перекладацької діяльності. Так, перекладач може зануритися у

авторський світ та при уважному прочитанні, при достатній увазі до деталей, може відчувати ідіостиль письменника та підібрати адекватні граматико-синтаксичні одиниці для його передачі іншою мовою.

Так, яскраво виражений «авторський голос» спонукає перекладача вступити у тісне «співавторство», але така взаємодія повинна бути нормованою та такою, яка слідує за оригінальним текстом, а не веде його за собою. Відповідно, хибним є бажання надмірного перевтілення у автора твору, оскільки це може привести до невірної інтерпретації творчості. Особливо це небезпечно у випадку, коли перекладач працює над твором улюбленого автора, і йому здається, що він здатен відчувати його внутрішній світ, як ніхто інший; така позиція також може зашкодити адекватному перекладу. Саме таким є переклад роману Р. Дж. Паласіо «Диво» С. Колесник. Перекладачка впродовж всієї історії слідує за автором та максимально непомітно адаптує текст до української культури та української мовної традиції. Інколи С. Колесник вдається до лексичних та граматичних замінів, використовує трансформації упушення та додавання, але загалом такі прийоми завжди є виправданими та органічно передають ідіостиль авторки. Роман «Диво» - це самобутній витвір мистецтва, який тримає увагу читача з першої до останньої сторінки.

Роман «Диво» є книгою, з якою затишно та цікаво проводити час, читаючи її в оригіналі; такою ж книгою є й перекладений роман, оскільки на рівні передачі авторського світу, метафорики та пунктуації С. Колесник знайшла адекватні відповідники, завдяки яким роман природньо звучить та сприймається українською мовою. Важливо, що після прочитання оригінального та перекладеного текстів, немає відчуття ніби прочитані дві різні книги, а навпаки – це один роман, ідіостиль автора якого переданий у перекладі комплексно. Певні особистісні інтонації С. Колесник, звісно, відчуються, але вони направлені на вищу ціль – закохати читача у цю історію, специфічну манеру розповіді. Читаючи переклад роману українською мовою, з'являються почуття співучасті у житті головного персонажу – Огеста Пулмана, що своєю чергою свідчить про те, що перекладач вдало впорався зі своєю задачею.

Отже, ми можемо дійти до висновку, що переклад роману “Диво” С. Колесник – це якісна перекладацька робота, яка відображена у збереженні основних рис авторського стилю Р. Дж. Паласіо. Перекладач чітко слідує особливостям вираження ідіостилу оригінального тексту, інколи трансформуючи його під час перекладу, але це не порушує загальної гармонії роману.

Перекладачка точно передає внутрішній світ дитини, а також переживання дорослих, що є важливою емоційною складовою оригінального тексту. Також С. Колесник вдало працює з метафорикою, яка є важливим стилістичним елементом манери викладання матеріалу Р. Дж. Паласіо. Пунктуація в перекладеному тексті у повній мірі відображає емоційне забарвлення тексту та регулює його інтонаційні особливості.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Поняття «індивідуального художнього стилю» було нами визначено шляхом аналізу спеціалізованої літератури, а також під час роботи над дослідженням авторського стилю Р. Дж. Паласіо. Так, ми дійшли висновку, що індивідуальність художнього стилю формується у результаті поєднання життєвого досвіду письменника, який осмислений за допомогою внутрішнього діалогу – потужного інструменту рефлексії, завдяки якому і з'являється новий витвір мистецтва. Іншими словами першопричина творчої діяльності знаходиться у певній проблемі, яку прагне розв'язати автор. Саме таким чином у його уяві починають створюватися персонажі та умови їх існування – своєрідні транслятори авторських думок та елементи проблематики майбутнього твору. У нашому дослідженні продемонстрована кореляція особистісного життєвого досвіду Р. Дж. Паласіо з її літературною діяльністю. На сторінках її романів нерідко з'являються відсилки до її справжнього життя, її глибинних переживань в якості члена суспільства. Відповідно до поставлених автором задач, автор обирає необхідні виражальні засоби, за допомогою яких створюється самобутній витвір мистецтва – середовище, в якому вигадані персонажі набувають рис реальних людей, оскільки їх проблеми на книжкових сторінках співзвучні з повсякденними переживаннями пересічних громадян. Відтак, можна зробити узагальнення, що індивідуальний художній світ – це літературно оформлене вираження внутрішнього діалогу автора – мовлення, яке послуговується характерними лексичними і граматичними одиницями з метою якомога сильнішого впливу на читача. Проблематика літературного твору – це завжди глибинне прагнення автора знайти відповіді на хвилюючі його питання. Головними складовими індивідуального художнього стилю є життєвий досвід автора, його манера говорити та загальне світовідчуття.

Наступним завданням, яке нам необхідно було вирішити, полягало у формуванні власного ставлення до текстів перекладу. Насамперед необхідно було вирішити, чи є вони первинними або вторинними по відношенню до оригінального тексту. Узагальнюючи проведені дослідження, ми можемо впевнено сказати, що текст перекладу у переважній більшості випадків є вторинним по відношенню до

оригіналу. Так, перекладач не повинен ставити за мету «покращення» слабкого (як йому здається) тексту, а навпаки – він повинен талановито передати наявні у тексті лексичні або стилістичні недоліки, завдяки чому у читача буде комплексне уявлення про книгу та внутрішній авторський світ загалом. Перекладач повинен проводити відповідну підготовчу роботу, яка полягає у прочитанні критичних та літературознавчих статей та самого тексту, що уможливило б більш якісний переклад. Інтонації перекладача у тексті перекладу – це загалом прийнятне явище, але голос перекладача не повинен бути голоснішим за голос автора. Одна з головних місій перекладача – просвітницька, адже він знайомить читачів з внутрішнім світом автора, культурою його народу тощо. Вторинність перекладеного тексту немає по своїй суті негативної конотації, а є лише адекватним сприйняттям перекладацької творчості, і слугує для якомога повнішої передачі авторського світу читачеві. Отже, наше особистісне ставлення до перекладеного тексту полягає у тому, що він був би неможливим без оригінального тексту, а тому є апріорі вторинним.

Ще одне важливе завдання кваліфікаційного дослідження полягало у зіставно-стилістичному аналізі оригінального тексту роману Р. Дж. Паласіо «Диво» та його перекладу українською мовою. В результаті проведення такого аналізу ми зробили деякі важливі узагальнення. Так, переклад С. Колесник загалом був нами оцінений як вдалий, оскільки перекладачка гармонійно адаптувала початковий текст до особливостей української мови, а також комплексно змогла передати індивідуальний художній стиль авторки, який насамперед полягає у яскравій метафоричності, іронічності, використанні різноманітних відсилок до інших мистецьких творів тощо. С. Колесник часто адаптує текст українською мовою та нерідко вдається до власних додавань, не порушуючи при цьому гармонію оригінального тексту. Отже, переклад роману «Диво», який виконала С. Колесник, відповідає стилістичним особливостям початкового тексту.

Останнє завдання, яке було вказано на початку роботи, полягає у визначенні рівня відмінності перекладеного тексту від оригінального. Тобто чи є переклад «тим самим» текстом, що й оригінал, або «авторство» належить перекладачеві. Ми

вважаємо необхідним бути послідовними у оцінюванні кореляції перекладеного тексту з оригінальним, і скажемо ще раз про нашу точку зору, згідно якої – перекладений текст є вторинним по відношенню до оригіналу. Своєю чергою рівень відмінності між текстами залежить від компетенцій перекладача – його глибинного знання особливостей мови та індивідуального стилю письменника, твору, який він перекладає. Звичайно, перекладений текст спирається на думки автора, але й результаті використання перекладацьких трансформацій він набуває низку нових якостей, і є дещо відмінним від оригінального тексту. Але для чіткості нашої позиції доцільно пригадати, що співвідношення текстів (а з ними – і загальний успіх перекладу) залежить від того, чи вдалося зберегти в процесі перекладу емоційний вплив на читача та чи передані особливості авторського мовлення. Відповідно, вищевказане є головними критеріями для оцінювання загального рівня перекладу.

У завершенні нашого дослідження ми вважаємо необхідним сказати про важливість майбутнього вивчення ідіостилю та ідіолекту, оскільки саме вони визначають стилістичне та емоційне забарвлення будь-якого твору та дають ключ до розуміння авторського світогляду та проблем, які він намагається вирішити шляхом написання книги. Тобто літературна діяльність для письменника має певний терапевтичний вплив, який за умови достатнього рівня професійних компетенцій, передається й читачам. Також в нашій роботі детально була охарактеризована перекладацька діяльність; були проаналізовані основні труднощі, які виникають у професійній діяльності перекладача, а також дані рекомендації щодо їх уникнення.

Практична частина роботи дозволила подивитися на роман «Диво» із середини та краще зрозуміти глибинні причини його створення та комплексно розглянути структуру творчості його авторки. З огляду на гуманістичне спрямування літературної діяльності Р. Дж. Паласіо та її самобутню письменницьку манеру, вважаємо перспективними подальші літературознавчі дослідження її творів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ахмедова С.Н. Особенности перевода художественных текстов// Филология и литературоведение. 2014. № 8 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://philology.snauka.ru/2014/08/888> (Дата звертання: 25.09.2021)
2. Болотнова Н. С., Бабенко И. И., Васильева А. А. Коммуникативная стилистика художественного текста: лексическая структура и идиостиль / [ред. Н. С. Болотновой]. Томск: Изд-во Томского гос. педагог. ун-та, 2001. 331 с.
3. Болотнова Н.С. Филологический анализ текста: [учебное пособие] / Н.С. Болотнова. – М.: Наука, 2007. – 520 с.
4. Виноградов В. В. О языке художественной прозы. Москва: Наука, 1980. 366 с
5. Гашимов Г.А. Способы перевода художественного текста. Институт переводоведения и многоязычия. Пятигорский государственный университет. №10 (202) 2015. С. 50 – 55.
6. Демидова В. Особенности перевода художественного стиля. Проза. Ру. [электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://proza.ru/2017/10/29/540> (Дата звернення: 12.08.21)
7. Єрмоленко С. Я. Українська мова: *Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів* / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибики, О. Г. Тодор. – К.: Либідь, 2001. – 222 с.
8. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) / С. Я. Єрмоленко. – К.: Довіра, 1999. – 431 с.
9. Жайворонок В. В. Національна мова та ідіолект / В. В. Жайворонок // Мовознавство. – 1998. – № 6. – С. 27–34.
10. Калімон Ю., Кульчицький Ю., Ліхнякевич І. Ідіолект, ідіостиль, індивідуальний стиль. Тотожне чи різне? Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. С. 226 – 228.
11. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград: Перемена, 2002. – 477 с.

12. Карасик В.І., Прохвачева О.Г., Зубкова Я.В., Грабарова Е.В. Інш ментальність.- М .: Гнозис, 2005. - 352 с.
13. Карасик В.І. Мовні ключі.- Волгоград: Парадигма, 2007. - 520 с.
14. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Ю.Н.Караулов. – [7-е изд.]. – М.: Издательство ЛКИ, 2010. – 264 с.
15. Ковалёва С.Н. Художественный перевод и личность переводчика. Идеи. Поиски. Решения: сборник статей VII Междунар. науч. практ. конф., Минск, 25 ноября 2014 г./Редкол.: Н.Н. Нижнева (отв. редактор) [и др.]. – Мн.: БГУ, 2015. С.108-112.
16. Колесник О. С. Зіставний аналіз семантики номінацій екстеріорних сил у контексті міфопоетичної картини світу (на матеріалі давньоанглійського епосу та сучасних творів жанру фентезі). Філологічні науки. Суми, 2002. С. 41–47.
17. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). – М.: Высшая школа, 1990. –253 с.
18. Комиссаров В.Н. Общая теория перевода: проблемы переводоведения в освещении зарубежных ученых: учебное пособие / В. Н. Комиссаров ; [ред. проф. Б. А. Ольховиков] ; Моск. гос. лингвист. ун-т, Межотр. Ин-т повышения квалификации и переподготовки специалистов МГЛУ, Каф. лингвист. прагматики и межкультур. коммуникации. – Москва: ЧеРо: Юрайт, 2000. – 132 с.
19. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього перекладу. Київ, Вид-во Київського ун-ту, 1971. 131 с.
20. Корнієнко А. І., Бугайова В. М. Ідіостиль автора: мовно-літературознавчий аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2016. № 25. Т. 1. С. 36–38.
21. Коршунова Е. Особенности художественного перевода сложных эпитетов. Омский государственный университет путей сообщения. № 4 (82) 2018. Ч. 1. С.115 – 118
22. Латышев Л. К. Технология перевода: Учеб. пособие для студ. лингв, вузов и фак. / Лев Константинович Латышев. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 320 с.

23. Латышев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания. – М.: "Академия", 2003. – 192 с.
24. Латышев Л.К., Провоторов Б.И. Структура и содержание подготовки переводчиков в языковом вузе: Учебно-методическое пособие. – М.:НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 136с
25. Линтвар О. М. Індивідуальний авторський стиль (ідіостиль), ідіолект автора художнього твору. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. 2014. Вип. 44. С. 160–162
26. Лютикова В. Языковая личность: идиолект и диалект: дис. ... д-ра филол. наук: 10.02.01: Филологические науки. – Екатеринбург, 2000. – 316 с.
27. Новичихина М.Ю. Особенности перевода художественных текстов в жанре научной фантастики. Воронежский государственный университет. №8 (102) 2020. С. 24 – 26.
28. Огнева Е.А. Художественный перевод: проблемы передачи компонентов переводческого кода: Монография. 2-е изд., доп. – Москва: Эдитус, 2012. – 234 с.
29. Павлишенко О. Маркери авторського ідіолекта в лексико-семантичних полях дієслів англomовної художньої прози / О.Павлишенко // Мова і культура. – 2004. – Вип. 7. – Т. 4, Ч. 2. – С. 314–315.
30. Пищальникова В.А. Проблема идиостиля. Психолингвистический аспект / В.А. Пищальникова. – Барнаул, 1992. – 73 с.
31. Рябець Л.В. Ідіолект // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. URL: https://esu.com.ua/search_articles (Дата звернення: 02.10.2021)
32. Самохина В.А. Современная англоязычная шутка: монография / В.А. Самохина. – Х.: ХНУ, 2008. – 356 с.
33. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. — Полтава: Довкілля — К., 2006. - 672 с.
34. Селіванова О.О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке. Монографічне видання. – Черкаси: Ю. Чабаненко, 2012. – 488 с.

35. Ситченко А.Л. Визначення індивідуального стилю письменника на основі структурування поняття / А.Л. Ситченко // Дивослово. 2002.- № 5. - С. 48-50.
36. Стельмах Б. Індивідуальний стиль як об'єкт лінгвостилістичних досліджень / Б. Стельмах // Вісник Уман. педуніверситету: зб. наук. пр. / голов. ред. В. Г.Кузь. – К.: Знання України, 2004. – Серія: “Філологія (мовознавство)”. – С. 228–233.
37. Тарасова И.А. Поэтический идиостиль в когнитивном аспекте (на материале поэзии Г. Иванова и И. Аненского): дис. ... доктора филол. наук: 10.02.01 / И.А.Тарасова. – Саратов, 2004. – 484 с.
38. Торопцев И. С. Язык и речь. — Воронеж, 1985. — 199 с.
39. Федоров А. В. Основы общей теории перевода. - СПб: Филология, 2002. – 414 с.
40. Хорошун О. О., Мовна та концептуальна картини світу в дослідженнях сучасної лінгвістичної науки, [в:] Глухівські наукові читання-2011, матер. міжнарод. наук.- практ. конф. (15–17 лист. 2011 року), Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2011, с. 241–246.
41. Хрищена О., Поняття мовної та концептуальної картин світу у науці про мову, [в:] Електронний ресурс: <https://naub.oa.edu.ua/2012/ponyattya-movnoji-ta-kontseptualnojikartyn-svitu-u-nautsi-pro-movu/>
42. Циткина Ф. А. Терминология и перевод (К основам сопоставительного терминоведения). – Львов: Вища школа, 1989. –157 с.
43. Чередниченко О. І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу (французька мова). –К.: Либідь, 1995.
44. Чередниченк О.І. Про мову і переклад / О.І.Чередниченко. – К.: Либідь, 2007. – 248 с.
45. Чужакин А. Мир перевода –1-7. - М.: Валент, 2002. – 158 с.
46. Чуковский К. И. Высокое искусство. –М.: Советский писатель, 1968. 384 с.
47. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988.

48. Швейцер А.Д. Буквальный перевод и интерференция // Перевод и коммуникация. – М.: ИЯз РАН, 1996. – С. 22-34.
49. Шлепнев Д.М. Стратегия перевода и параметры стратегических решений // Перспективы науки и образования. 2018. – №5 (35). – С.161-170
50. Шмидт Х. Основные цели перевода // Перевод и коммуникация. – М.: ИЯз РАН, 1996. – С. 22-34.
51. Українська мова: [енциклопедія]. - 2-ге вид., випр. I доп. -К. «Укр. енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. – 824 с.
52. Чуковский К., Гумилёв Н. Принципы художественного перевода. 1-е изд., СПб.:1919. С. 33.
53. Влияние личности переводчика на перевод (в хорошем и в плохом смысле – как это разделить). Литературный институт имени А.М. Горького. 21.12.2020 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://litinstitut.ru/content/tolma4nonstop_perevodchik (Дата звернення: 20.09.2021)
54. Ariupina K. V. The investigation of author's and translator's idiosyncrasies: Anthropocentric approach in translation studies / K. V. Ariupina, N. S. Kydriavzeva // Наукові записки. Серія "Філологічні науки" (Ніжинський держ. ун. ім. М. Гоголя). - Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014. - Кн. 3. - С. 18-22.
55. Berman A. Translation and the Trials of the Foreign // The Translation Studies Reader / ed. by L. Venuti. L.: Routledge, 2004. P. 484.
56. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press, 1995. 490 p.
57. Julie Ellam. Ian McEwan's Atonement. Continuum Contemporaries. London : Continuum, 2009. 96 p.
58. Koval R. An Interview with Ian McEwan. Erudition Online. 2004. Issue 4. URL: <https://www.abc.net.au/radionational/programs/archived/booksandwriting/ian-mcewan/3630848#transcript> (Дата звернення: 28.09.2021).
59. Kroeger P. Analyzing syntax: A lexical-functional approach. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 324 p.

60. Quirk Randolph. *A Comprehensive Grammar of the English Language*. Harlow : Longman Group Ltd, 2000.
61. Riffaterre M. *The Stylistic Function // Proceedings of the 9-th International Congress of Linguists*. The Hague, 1964. P. 316–317.
62. Ross J. Gapping and the order of constituents // *Progress in linguistics: A collection of papers / ed. M. Bierwisch & K. Heidolph*. The Hague : Mouton, 1970. P. 249–259.
63. Ryan K. Ian McEwan. Plymouth, U.K.: Northcote House, 1994. 75 p.
64. Sackmann, R. (2008). *Explorations in Integrational Linguistics. Four Essays on German, French, Guarani*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. <https://doi.org/10.1075/cilt.285>
65. Salzmann, Z. *Language, Culture, and Society. An Introduction to Linguistic Anthropology*. Boulder: Westview Press. 2007. 197 p.
66. Semino E. Mind Style 25 years on/Elena Semino//*Style*.-2007.-No41/2.- P. 153-203 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://Lancaster.academia.edu/ElenaSemino/Papers/552545/Mind_Style_25_years_on.
67. Spillner B. *Linguistik und Literaturwissenschaft. Stilforschung, Rhetorik, Textlinguistik*. Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz: Kohlhammer, 1974. 147 S.
68. Wallwork A. *English for research: usage, style, and grammar*. Springer, 2012. 268 p.
69. Williams E. *Discourse and logical form // Linguistic Inquiry*. Massachusetts : MIT, 1977. P. 101–139.
70. Yefimov L. P., Yasinetskaya E. A. *Practical stylistics of English*. Vinnytsia: Nova Knyga, 2004. 240 p

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Palacio R.J. (2012) *Wonder*. First Edition. Great Britain: The Bodley Head.
2. Паласіо Р. Дж. Диво / [пер. з англ. Світлани Колесник]. – Х.: Віват, 2016. – 368 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Збереження авторської картини світу

№	Оригінальний текст	Переклад українською	Типи трансформації
1	I know I'm not an ordinary <i>ten-year-old</i> kid.	Я – звичайна десятирічна дитина.	Еквівалентний переклад
2	I have an <i>XBox</i> .	Навіть ігрову приставку маю.	адаптація
3	But I know ordinary kids don't make other ordinary kids run away <i>screaming</i> in playgrounds. I know ordinary kids don't get stared at <i>wherever they go</i> .	Але я знаю, що звичайні діти не змушують своїх однолітків тікати зарюмсаними з майданчика. Знаю, що на звичайних дітей не витріщаються знічев'я.	заміна, конкретизація

4	Next week I start fifth grade. Since I've never been to a real school before, <i>I am pretty much totally and completely petrified.</i>	Наступного тижня я піду до п'ятого класу. <i>Мені дуже-дуже лячно,</i> оскільки раніше я не ходив до справжньої школи.	заміна
5	<i>People think I haven't gone to school because of the way I look, but it's not that.</i>	<i>Багато хто гадає,</i> буцімто я просто <i>соромився своєї зовнішності,</i> але це не так.	додавання, заміна
6	Mom homeschools me. She used to be a children's-book illustrator. She draws really great fairies and mermaids. Her boy stuff isn't so hot, though. She once tried to draw me a Darth Vader, but it ended up looking like some weird <i>mushroom-shaped robot.</i>	...і за мою освіту взялася мама. Раніше вона працювала ілюстратором дитячих книжок – малювала чудових фей і русалоньок (малюнки для хлопчиків у неї виходили не такими гарними: одного разу вона спробувала намалювати мені Дарта Вейдера, але вийшло щось схоже	адаптація, еквівалентний переклад

		на робота у <i>формі гриба...</i>).	
7	I can't say I always wanted to go to school because that wouldn't be exactly true. What I wanted was to go to school, but only if I could be like every other kid going to school. Have lots of friends and <i>hang out</i> after school and <i>stuff like that</i> .	Не можу сказати, що завжди про це мріяв. Мені кортіло відвідувати школу, та лиш за тієї умови, що я не відрізнятимусь від решти школярів. Мені кортіло мати багацько друзів, з якими добре <i>гратися</i> після школи, гасати вулицями <i>тощо</i> .	заміна, адаптація
8	They have all these new friends now. If we bump into each other on the street, they're still nice to me, though. <i>They always say hello</i> .	Тепер Зак і Алекс мають нових друзів, проти, зустрічаючи мене на вулиці, поводяться дуже чемно. <i>Завжди вітаються</i> .	адаптація

9	I like when mom tells this story because it makes me laugh so much. It's not funny in the way a joke is funny, but when Mom tells it, Via and I just start <i>cracking up</i> .	Мені подобається, коли мама розповідає цю історію, бо в неї виходить дуже кумедно. Звісно, сама історія аж ніяк не схожа на жарт, але, коли мама розповідає її, ми з Вією <i>за боки хапаємося</i> .	адаптація
10	So <i>when I was in my mom's stomach</i> , no one had any idea I would come looking the way I look.	Отже, <i>поки мама носила мене під серцем</i> , ніхто й гадки не мав, що в мене буде така зовнішність.	адаптація
11	Mom had had Via four years before, and that had been such a " <i>walk in the park</i> " (Mom's expression).	За чотири роки до того мама народила Вію, і, за її словами, зробити це виявилось так просто, " <i>ніби парком прогулятися</i> ".	дослівний переклад

12	<p>Mom is <i>beautiful</i>, by the way. And Dad is <i>handsome</i>. Via is <i>pretty</i>. In case you were wondering.</p>	<p>До речі, моя мама <i>дуже вродлива</i>. І татко <i>нівроку</i>. І вія <i>неймовірно гарненька</i>. (Якщо вас це цікавить...)</p>	конкретизація
13	<p><i>Okay</i>, so I admit that the first day of school I was so nervous that the butterflies in my stomach were more like pigeons flying around my insides.</p>	<p><i>Ге</i>, зізнаюся: першого навчального дня я <i>нервував настільки</i>, що в животі в мене не те що метелики – голуби пурхали.</p>	адаптація
14	<p><i>Mommy</i> gave my <i>hand</i> a little squeeze, though I don't know if it was an "I love you" squeeze or an "I'm sorry" squeeze. Probably a little of both.</p>	<p><i>Мама</i> <i>легенько</i> стиснула мою <i>кисть</i>, але я так і не зрозумів, що вона хотіла цим висловити: «Я тебе <i>люблю</i>» чи «<i>Вибач</i>». Може, і те й інше.</p>	узагальнення, конкретизація

15	<p>It was a long drive home. I fell asleep in the backseat like I always do, my head on Via's lap like she was my pillow, a towel wrapped around the seat belt so I wouldn't drool all over her. Via fell asleep, too, and Mom and Dad talked quietly about <i>grown-up things</i> I didn't care about.</p>	<p>Шлях додому був не близьким. Тож я обгорнув рушником ремінь безпеки (щоби ненароком не заслинити) і закуняв, поклавши голову на коліна Вії, немов на подушку. Сестра також заснула, а мама з татком обговорювали якісь <i>дорослі питання</i>, котрі мене <i>анітрішечки</i> не цікавили.</p>	заміна
16	<p>I usually love when they talk about when I was a baby. Sometimes I want to <i>curl up</i> into a little tiny ball and let them hug me and kiss me all over. I miss <i>being a baby, not knowing stuff</i>.</p>	<p>Зазвичай мені подобалися оповідки про ті часи, коли я був маленьким. Іноді мені навіть хотілося <i>скрутитися крихітною кулькою</i>, щоби мене всього обіймали і цілували. Я сумую за <i>тими часами...</i></p>	адаптація, заміна

17	<p>If I found <i>a magic lamp</i> and I could have one wish, I would wish that I had a normal face that no one ever noticed at all. I would wish that I could walk down the street without people seeing me and then doing that <i>look-away thing</i>.</p>	<p>Якби я знайшов <i>чарівну лампу</i> й зміг згадати лиш одне бажання, то побажав би мати нормальне обличчя, якого ніхто не помічає. Побажав би пройтися вулицею так, щоби люди не дивилися на мене з відразою і <i>не відверталися</i>.</p>	<p>дослівний переклад, адаптація</p>
18	<p>Then that thing happened that I've seen happen a million times before. When I looked up at her, Mrs. Garcia's eyes dropped for a second. It was so fast no one else would have noticed, since the rest of her face stayed exactly the same. <i>She was smiling a really shiny smile</i>.</p>	<p>А потім сталося те, що я спостерігав уже мільйони разів. Варто було мені подивитися на місіс Гарсія, як вона відвела очі. Усього на мить, тож ніхто, крім мене нічого не помітив. <i>Та й чарівна посмішка на її обличчі анітрішки не згасла</i>.</p>	<p>заміна членів речення, додавання</p>

19	« <i>Okay, so this is it, big boy</i> » said Dad, putting his hands on top of my shoulders.	<i>Ну от, хлопче,</i> - промовив тато й поклав руки мені на плечі.	адаптація
20	<i>I hate the way I eat.</i>	<i>На лихо, я жахливо їм!</i>	заміна членів речення
21	August, do you play any instruments?" "No," <i>I said.</i> It wasn't my favorite subject on account of the fact that I don't really have ears. Well, I do, but they don't exactly look like normal ears.	-Огест, ти граєш на якомусь інструменті? -Ні, - <i>буркнув я.</i> Ненавиджу розмовляти на цю тему – з огляду на те, що в мене, власне, немає вух. Тобто вони є, але геть не такі, як у решти людей.	заміна
22	August, you've been wanting to learn to play the drums," Mom said, trying to get me to look at her. But my eyes were covered by my bangs as I stared at <i>a piece of old gum</i> that was stuck to the	-Огест, тобі ж кортіло навчитися грати на барабані, - нагадала мама, спробувавши зазирнути мені в очі. Проте очі в мене ховалися під чубом, і дивився я на <i>стару</i>	конкретизація

	bottom of Mr. Tushman's desk.	жуїрку, яку приліпили під сподом стільниці.	
23	When school was over, I went outside to meet Mom, who was waiting for me at the front entrance like all the other parents or babysitters.	По завершенні уроків мама зустріла мене на вході в оточенні інших батьків та няньок	додавання
24	The first thing she asked after hugging me was: “So how was it? <i>One to ten?</i> ” ». “Five”, I said shrugging, which I could tell <i>totally surprised</i> her. - “Wow, that’s even better than I hoped for.”	...і, обійнявши, спитала: -Як усе минулося? <i>За десятибальною шкалою?</i> П’ять, - знизав я плечима, і це її дуже здивувало. - <i>Ова!</i> Навіть краще, ніж я сподівалася.	конкретизація, адаптація, адаптація

25	But I'm kind of used to how I look by now. I know how to pretend I don't see the faces people make. We've all gotten pretty good at that sort of thing: me, Mom and Dad, Via. Actually, <i>I take that back</i> : Via's not so good at it.	Але я вже звик до свого вигляду. Знаю, як удавати, ніби не помічаю виразу людських облич. Ми всі до цього звикли: я, мама за татком, Вія... <i>Беру свої слова назад</i> , у Вії це не так дуже добре виходить.	дослівний переклад, адаптація
26	Have a great first day. "I love you," said Via, <i>giving me a big kiss</i> and a hug.	Щасливого першого дня. Я люблю тебе! – побажала Вія, стиснувши мене в обіймах.	опущення
27	<i>"Everyone born of God overcometh the world."</i>	<i>"Хто народжений від Бога, той переможе світ"</i> .	дослівний переклад

	Then Mom hugged me, but I could tell <i>she was about to cry</i> , which would have totally embarrassed me, so I just gave her a fast hard hug, turned, and <i>disappeared into the school</i> .	Вона обійняла мене останньою, і я відчув, як у грудях у неї <i>набрякають ридання</i> . Збентежений, я хутко обійняв її, розвернувся і <i>майнув до школи</i> .	заміна
29	Mr. Browne's <i>September Precept</i> : When given the choice between being right or being kind, choose kind.	« <i>Напучення на вересень</i> від містера Брауна: коли сумніваєшся, бути правим чи добрим, <i>обери добро!</i> »	адаптація
30	I can't believe how much younger they looked back then: Dad was this hipster dude and Mom was this cute <i>Brazilian fashionista</i> .	Тоді вони виглядали значно молодшими, ніж зараз. Татко був справжнім хіпстером, а мама – <i>прихильницею бразильської моди</i> .	заміна членів речення, додавання

31	Some things you just can't explain. You don't even try. You don't know where to start. All your sentences would <i>jumble up like a giant knot</i> if you opened your mouth. Any words you used would come out wrong.	Ну чому ніхто не розуміє, що не все підлягає поясненню?! Інколи навіть намагатися не варто, бо незрозуміло, з чого почати і які слова дібрати. Речення <i>плутаються в роті, скручуючись у величезний вузол</i> , і з язика зривається геть не те, що потрібно.	адаптація, додавання
32	<i>Mom says by then they had told her enough about me.</i>	<i>На ту мить мама знала про мене вже достатньо і морально готувалася до чогось жахливого.</i>	заміна членів речення, додавання
33	But she says that when she looked down into my tiny <i>mushed-up</i> face for the first time, all she could see was how pretty my eyes were.	Проте, вперше глянувши на моє крихітне <i>спотворене</i> обличчя, вона побачила лиш, які гарні в мене очі.	адаптація

34	They told Mom and Dad I had <i>a cleft palate</i> and some other stuff going on.	Сказали мамі з татком, буцімто в мене <i>вовча паща</i> абощо...	Еквівалентний переклад, адаптація
35	<i>They called it “small anomalies”.</i>	<i>Одним словом, якісь “невеликі аномалії”.</i>	адаптація, заміна
36	She had very big arms (here comes the funny part), she <i>kept farting</i> .	У неї були здоровезні руки, <i>наче в гобліна</i> , і так само, як гоблін (увага, найкумедніша мить!), вона <i>повсякчас пускала газу</i> .	додавання, адаптація
37	Mom says the <i>farting nurse</i> turned out to be a very nice woman.	Мама каже, що <i>медсестра-гоблін</i> насправді виявилася дуже доброю жінкою.	адаптація, заміна
38	I was really bumped when Christopher moved away three years ago. We were both <i>around seven</i> then.	Я дуже засмутився, коли Крістофер переїхав. Сталося це три роки тому – нам обом тоді було сім.	опущення

39	<i>We used to spend hours playing with our Star Wars action figures and dueling with our lightsabers.</i>	<i>Із ранку до ночі ми бавилися фігурками із “Зоряних війн” і лазерними мечами.</i>	адаптація, заміна членів речення
40	So when me and Mom arrived at <i>Beecher Prep</i> a few weeks before the start of school, and I saw Mr. Tushman standing there, waiting for us at the entrance, I started giggling right away.	Те саме сталося і тоді, коли ми з мамою приїхали до “ <i>Бічер Преп</i> ” за кілька тижнів до початку навчального року: щойно я побачив містера Ташмена, який чекав на нас біля входу, я одразу захихотів.	калькування
41	<i>I have a bad habit of mumbling.</i>	Ох, кляте хвилювання! Через нього я лопочу замість того, щоб говорити.	заміна членів речення, додавання
42	I know that sounds kind of babyish of me, but <i>I wasn't feeling very brave right then.</i>	Знаю, що поведився як дитина, але <i>мені тоді було якось моторошно.</i>	заміна членів речення, додавання

43	We <i>ended up</i> in a small room with the words OFFICE OF THE MIDDLE SCHOOL DIRECTOR on the door.	<i>Уреши</i> ми знайшли до маленької кімнатки, позначеної табличкою: “Кабінет директора середньої школи”.	адаптація, еквівалентний переклад
44	“Auggie, sweetie, <i>don't interrupt</i> ”, said Mom.	Оггі, любий, <i>неввічливо втручатися, коли хтось говорить</i> , - зауважила мама.	заміна членів речення, додавання
45	Mr. Tushman <i>smiled</i> like he could read my mind.	Ніби прочитавши мої думки, містер Ташмен <i>розквітнув посмішкою</i> .	адаптація, додавання
46	Mr. Tushman was suddenly <i>right in front of me</i> , his hands on my shoulders. He leaned down and said very softly in my ear: “It’ll be okay, August. These are nice kids, I promise”.	Проте містер Ташмен несподівано опинився <i>біля мого носа!</i> Поклавши руки мені на плечі, він схилився і тихо прошепотів на вухо: -Не <i>хвилюйся</i> , Огесте. Вони дуже добрі, чесно.	адаптація, додавання

47	<i>I didn't answer her.</i>	<i>Я промовчав.</i>	адаптація, заміна
48	Charlotte basically <i>didn't stop talking</i> as we headed down to the second floor.	Поки ми сходили на другий поверх, Шарлотта <i>теревенила без угаву.</i>	адаптація, додавання
49	She was describing the play they had put on last year, which was <i>Oliver!</i>	Їй нестримно кортіло розповісти про те, як вони ставили п'єсу " <i>Олівер</i> ".	калькування
50	There's dance or chorus or band. There's <i>leadership.</i>	Є ще танці, хор, музичний гурт...І <i>ораторське мистецтво.</i>	заміна
51	"Not yet, Mom. When we get home", <i>I said.</i>	Не зараз, мамо. Поговорімо тоді, коли повернемося додому, - <i>попрохав я.</i>	заміна
52	<i>Is everything okay, sweetness?</i>	<i>Як ти, любий?</i>	адаптація
53	<i>Oh, no, he was the least nice.</i>	<i>Ба ні. Він виявився найгіршим з усіх.</i>	адаптація, конкретизація

54	<i>In general, I try to avoid blocks where there are lots of kids roaming around.</i>	Зазвичай я намагаюся уникати місць, де купчать діти.	адаптація
55	I know the <i>deli</i> on the corner where Mom gets our <i>bagels</i> , and the waitresses at the <i>coffee shop</i> who all call me “honey” and give me lollipops whenever they see me.	Я знаю <i>крамничку смаколиків</i> на розі, де мама завжди купує <i>бублики</i> , і офіціанток у кав’ярні, котрі називають мене “любий” і пригощають льодяниками.	адаптація, додавання, дослівний переклад
56	I love my neighborhood of <i>North River Heights</i> , which is why it was so strange to be walking down these blocks feeling like it was all new to me suddenly.	Мені подобається наш район, <i>Норт-Рівер-Хайтс</i> , і саме тому деінде я почуваюся незатишно, адже все довкола здається чужим і трохи ворожим.	калькування
57	<i>I went straight to room 301 on the third floor.</i>	<i>Відшукати</i> 301-й кабінет виявилось зовсім не складно.	додавання, заміна членів речення

58	Ms. Petosa <i>told us a little who she was.</i>	Міс Петоза трохи <i>розповіла нам про себе.</i>	адаптація, заміна членів речення
59	I just got <i>Battleground Mystic</i> for my Wii and it's totally awesome.	На день народження мені подарували гру "Містичне бойовище", і вона нереально крута.	адаптація
60	I <i>Google</i> it last night.	Я <i>погуглив</i> учора.	адаптація, опущення, заміна
61	<i>No one</i> said anything.	<i>Усі</i> сиділи ні пари з вуст.	адаптація
62	<i>Is that like a Padawan thing?</i>	<i>Хочеш бути схожим на падавана?</i>	адаптація
63	<i>Jango Fett.</i>	<i>Джанго Фетт</i>	калькування
64	What about <i>Darth Sidious</i> ?	<i>А Дарт Сідіус?</i>	адаптація, калькування
65	I <i>peeked</i> at Julian and he was looking at me.	Я <i>покосився</i> на Джуліана. Він дивився на мене.	адаптація

66	At a certain point, somewhere between <i>A Wrinkle in Time</i> and <i>Shen of the Sea</i> , he noticed me but kept right on talking.	Якоїсь миті, переходячи від “Трищини у часі” до “Шена біля моря”, він помітив мене, але не зупинився.	адаптація
67	I was mostly <i>doodling</i> in my notebook while he talked, but every once in a while I would sneak a look at the other students.	Я малював чоловічків у зошиті, але час від часу позирав на інших учнів.	адаптація, конкретизація
68	Via had warned me about lunch in middle school, so I guess I should have known it would be <i>hard</i> .	Віа розповідала мені про обіди в середній школі, тож я знав, що буде <i>нелегко</i> .	заміна
69	Mom had packed me a cheese sandwich, <i>graham</i> crackers, and a juice box, so I didn't need to stand on line when my table was called.	Мама дама мені бутерброд із сиром, крекери та сік, тому мені не потрібно було стояти в черзі.	опущення

70	I could tell I was being stared at <i>without even looking up.</i>	Навіть <i>не підводячи голови</i> , я відчував, що всі на мене витріщаються.	адаптація
71	“Cool beans”, she answered, giving me a thumbs-up.	“Круто!” – Саммер здійняла великого пальця.	адаптація
72	Mom always had this habit of asking me how something felt <i>on a scale of one to ten.</i>	Часто-густо мама просить мене оцінити щось <i>за десятибальною шкалою.</i>	конкретизація
73	“So, <i>Auggie Doggie</i> ,” he said, “it was really an okay day?”	“Ну, <i>Оггі-Доггі</i> , - передражнив він, - чи тобі справді сподобалося у школі?”	калькування
74	I wasn’t used to getting up <i>so early in the morning.</i>	Я не звик прокидатися <i>до світ сонця.</i>	адаптація, додавання
75	I also <i>didn’t like how I had no free time anymore.</i>	І, звісно ж, <i>дуже кепсько було без дозвілля.</i>	адаптація, заміна членів речення

76	And being at school was <i>awful</i> in the beginning.	Та й у школі спершу велося <i>дуже тяжко</i> .	заміна
77	They would take the longest way around me to avoid bumping into me in any way, like I had some <i>germ</i> they could catch, like my face was contagious.	Вони обходили мене десятою дорогою, щоби не зіткнутися, буцімто я був <i>прокажений</i> , а від мого обличчя можна було <i>нахапатися</i> мікробів.	адаптація, заміна
78	<i>I can only imagine</i> what they were saying about me.	<i>Навіть уявити</i> лячно, що вони про мене <i>патьякали</i> .	адаптація, заміна членів речення
79	They were just being normal <i>dumb</i> kids.	Загалом то були нормальні діти.	опущення
80	Some of them had crazy haircuts. Some of them had earrings in their noses. <i>None of them looked like me</i> .	Дехто мав <i>божевільну</i> зачіску. Дехто – <i>сережку</i> в носі. У когось були <i>прищі</i> ... <i>Звісно, я досі почувався білою вороною</i> .	адаптація, опущення

81	I hung out with Jack in homeroom, English, history, computer, music, and science, which were all the classes we had together.	Я сидів поруч з Джеком на англійській, історії, інформатиці, музиці й природничих науках, а також у спільній класній кімнаті – тобто на всіх заняттях, які ми відвідували вкупі.	заміна, додавання
82	“I swear, I think he wet his pants!”	Мені здалося, що він у штани наклав од переляку.	адаптація, заміна
83	I like my birthday: 10/10.	Мені подобається ця дата: 10/10.	заміна
84	“I guess the apple doesn’t fall far from the tree”.	Як-то кажуть, яблуко від яблуні недалеко відкотилося.	дослідний переклад
85	I was the Wicked Witch of the West from The Wizard of Oz.	Скажімо, торік я була злою відьмою із “Чарівника країни Оз”.	опущення, дослівний переклад

86	Maybe what I'll do is just wear it for the <i>Halloween Parade</i> .	Може, одягну його лише на парад...	опущення
87	I have an <i>aversion</i> to having my picture taken.	У мене відраза до зйомок.	дослівний переклад
88	<i>For me</i> , Halloween is the best holiday <i>in the world</i> .	Як на мене, Хеловін – це найкраще свято.	адаптація, опущення
89	I wish <i>every day could be</i> Halloween.	От якби Хеловін <i>відзначався</i> щодня!	адаптація, заміна членів речення
90	I think it's like the Cheese Touch in <i>Diary of a Wimpy Kid</i> .	Подібну ситуацію було змальовано в "Щоденнику <i>слабака</i> ".	адаптація
91	<i>In homeroom</i> we all talked about what we were going to be for Halloween.	<i>Напередодні Хеловіна</i> ми з однокласниками розповідали одне одному, хто ким буде.	заміна членів речення, додавання
92	Charlotte was going as <i>Hermione</i> from <i>Harry Potter</i> .	Шарлотта уявляла себе <i>Герміоною</i> з "Гаррі Поттера".	калькування

93	Jack was going as a <i>wolfman</i> .	Джек – <i>перевертнем</i> .	адаптація
94	I <i>know</i> the names they call me.	Я <i>пам'ятаю</i> геть усі прізвиська, якими мене називали.	заміна
95	I <i>ended up</i> in the second-floor bathroom.	<i>Урешиті-решит</i> ноги <i>принесли</i> мене до вбиральні на другому поверсі.	адаптація, заміна членів речення
96	<i>Oh geez</i> .	<i>От лишенько</i> .	адаптація
97	I <i>can walk</i> .	Пішки.	адаптація, заміна членів речення
98	What a <i>brave kid</i> !	Який <i>хоробрий</i> хлопчик!	Еквівалентний переклад
99	I was <i>pretty sure</i> I would never go back to school again.	До школи більше не хотілося...	заміна членів речення,
100	“What the <i>heck</i> are you looking at?”	Що це, в біса, з вами?	адаптація, заміна

Додаток Б

Метафорика

№	Оригінальний текст	Переклад українською	Типи трансформації
101	Mom smiled at me. Her smile <i>kind of hugged me</i> .	Мама посміхнулася. <i>Немов обійняла мене своєю посмішкою.</i>	адаптація
102	So sending him off to middle school like a <i>lamb to the slaughter</i> .	Таж хіба це привід відсилати його до школи, мов ягня на заклання?	дослівний переклад
103	A little <i>baby chick</i> that was just hatching out of its egg. It was so cute! Auggie, it actually kind of reminded me of you when you were a little baby . . . with those <i>big brown eyes</i> of yours.	<i>Маленьке курча</i> , як тільки-но вилупилося. З <i>величезними карими очима...</i>	конкретизація
104	«Did you see the baby chick?» Mom asked me. As I shook my head, Julian said: «Are you talking about the baby chicks in science? Those	-Ти бачив курча? – поцікавилася мама. Я помотав головою, а Джуліан пояснив:	заміна

	<p>get donated to a farm at the end of every school year. » «Oh,» said Mom, disappointed. «But they <i>hatch</i> new ones every year in science,» Julian added. «So August will be able to see them again in the spring.» «Oh, good,» said Mom, eyeing me. «They were so cute, August</p>	<p>-Ви про курчат із лабораторії? Ми їх віддаємо на ферму наприкінці року.</p> <p>-Он воно що...- розчаровано зітхнула мама.</p> <p>-Але щороку ми <i>виводимо</i> нових, - продовжив Джуліан. – Тож навесні Огест їх побачить.</p> <p>- Та це ж чудово! – Мама уп'яла в мене погляд. – Вони були такі милі, синку!</p>	
105	<p>«Wow, what a <i>firm grip!</i>» said Mrs. Garcia. Her hand was really warm. "The kid's got a <i>killer handshake,</i>" Mr. Tushman agreed, and everyone laughed above my head.</p>	<p>- Ого, яка <i>міцна рука!</i> – здивовано вигукнула жінка. Її долоня була дуже теплою.</p> <p>-У цього хлопчика <i>богатырська хватка,</i> - погодився містер Ташман, і всі розсміялися в мене над головою.</p>	адаптація
106	<p>«<i>I didn't even realize</i> how this looked until I was at a birthday party once, and one of the kids</p>	<p><i>Утім, глибину проблеми я не усвідомлював</i> доти, доки не побував на одному дні народженні. Коли почалося</p>	замінна членів речення, додавання

	told the mom of the birthday boy he didn't want to sit next to me because I was too messy with all the food crumbs <i>shooting out</i> of my mouth.»	святкове застілля, мій сусід попрохав знайти йому інше місце – бо Оггі, мовляв, дуже неохайно їсть: у нього з рота крихти <i>сиплються...</i>	
107	<i>I know the kid wasn't trying to be mean, but he got in big trouble later, and his mom called my mom that night to apologize ».</i> «When I got home from the party, I went to the bathroom mirror and started eating a saltine cracker to see what I looked like when I was chewing. The kid was right. I eat like a tortoise, if you've ever seen a tortoise eating. Like some <i>prehistoric swamp thing</i> »	<i>Звісно, той хлопець не хотів мене образити, але його добряче насварили, а його мама зателефонувала моїй, щоби вибачитися. Я почувався дуже ніяково, тому повернувшись додому, негайного пішов до ванної, став перед люстром і почав їсти крекер...Ге, хлопчина мав рацію. Я їв, немов черепаха (якщо ви колись бачили, як вони їдять). Наче доісторична болотна істота!</i>	заміна членів речення, додавання
108	Rat boy. <i>Freak.</i> Monster. Freddy	Пацюк. <i>Страшко.</i> Монстр. Фредді Крюгер. <i>Ящірка.</i> Мутант.	упущення

	Krueger. E.T. <i>Gross-out. Lizard face. Mutant.</i>		
109	Summer looked like her name. She had a tan, and her eyes were green <i>like a leaf</i> .	Вона і сама виглядала як літо. Засмагла, із зеленими, як <i>листя</i> , очима.	адаптація
110	Julian had <i>nicknamed</i> him the <i>Zombie Kid</i> , and that's what everyone was calling him.	Джуліан <i>обізвав</i> його <i>Хлопчиком-Зомбі</i> , а решта одностайно підхопили це прізвисько.	еквіваленція
111	When I went back to school the next day, the first thing I noticed that there was <i>a big shift</i> in the way things were. A <i>monumental shift</i> . A seismic shift. Maybe even a cosmic shift.	Наступного дня, повернувшись до школи, я зразу помітив, що відбулися <i>якісь зміни. І то значні.</i> Сейсмічні зміни! Може, навіть космічні! Як не назви, а вони були дуже відчутні.	конкретизація, додавання, упущення
112	We all dressed up in Egyptian costumes. Some of the kids were <i>Indiana Jones-type</i> archaeologists.	На врочистості вчителі попросили нас убратись у єгипетські костюми. Деякі учні вдяглись, як археологи, <i>схожі на Індіану Джонса</i> .	адаптація

113	She looked <i>ghostlike</i> standing there. Or maybe I should say <i>angelic</i> .	Мама стояла, як <i>привид</i> . А може, як <i>янгол</i> .	адаптація
114	August is <i>the Sun</i> . Me and Mom and Dad are planets orbiting the Sun. The rest of our family and friends are asteroids and comets floating around the planets orbiting the Sun. The only celestial body that doesn't orbit August the Sun is Daisy the dog, and that's only because to her little doggy eyes, August's face doesn't look very different from any other human's face. To Daisy, all our faces look alike, <i>as flat and pale as the moon</i> .	Огест – це <i>Сонце</i> . Ми з мамою і татком – планети, що обертаються довкола нього. А решта нашої родини і друзі – то астероїди й комети, котрі літають повз нас. Єдине небесне тіло, яке не обертається коло Сонечка-Огеста, - Дейзі, й то лиш тому, що її собачі очі не відрізняють братове обличчя від наших. Для Дейзі ми всі однакові – <i>бліді й пласкі, наче місяць</i> .	дослівний переклад
115	And this is the way it's always been for me, for the little universe of us. But this year there seems	Так було завжди в нашому маленькому Всесвіті. Але цього року в Космосі щось змінилося. <i>З Галактикою</i>	заміна членів речення, додавання

	to be a shift in the cosmos. <i>The galaxy is changing.</i> Planets are falling out of alignment.	<i>трапилося децю дивне.</i> Планети припинили підкорюватися сталим законам.	
116	When Summer talks, especially when she's excited about something, her eyes <i>squint</i> like she's <i>looking right at the sun.</i>	Розповідаючи щось цікаве, Саммер <i>примружувала</i> очі, мовби <i>засліплена сонцем.</i>	заміна членів речення, адаптація
117	The things we do are like monuments that people build to honor heroes after they've died. They're like the pyramids that the Egyptians build to honor the pharaohs. <i>Only instead of being made out of stone, they're made out of the memories people have of you.</i>	Те, що ми робимо, - це наче пам'ятники, що встановлюються на честь героїв по їхній смерті. Це наче піраміди, зведені єгиптянами на честь своїх фараонів. <i>Тільки збудовані вони не з каменю, а зі спогадів про нас.</i>	заміна членів речення, адаптація
118	Isabel and Nate: <i>like two peas in a pod.</i>	Усі їхні знайомі знали, що Ізабель і Нейт – <i>не розлий вода.</i>	Еквівалентний переклад

119	On our block, everybody knows me and I know everybody. I know every brick and every tree trunk and every <i>crack</i> in the sidewalk. I know Mrs. Grimaldi, the lady who's always sitting by her window, and the old guy who walks up and down the street <i>whistling like a bird</i> .	У нашому районі мене знають геть усі, й мені там усе знайомо. Кожна цеглинка, кожне деревце, ба навіть кожна <i>шпаринка</i> на хіднику! Я знаю місіс Грімальді – стареньку, що завжди сидить біля свого віконця, - і літнього дядька, який полюбляє прогулюватися вулицею, <i>насвистуючи різноманітні мелодії</i> .	дослівний переклад
120	I wanted a hole I could fall inside of: a little black hole that would <i>eat me up</i> .	Я йшов і йшов...Шукав, куди би мені сховатися. Маленьку чорну дірочку, що <i>поглине мене...</i>	адаптація
121	My sister's friend had had her <i>sweet sixteen</i> at the same place last year.	Торік моя сестра святкувала <i>шістнадцятиріччя</i> у тому самому закладі, де все це відбувалося.	Еквівалентний переклад
122	I thought maybe they were safe because they <i>weren't really considered popular</i> , but they weren't out there	Думав, із ними буде простіше, бо вони <i>завше тримались окремо від</i>	заміна членів речення, додавання

	playing D&D at recess, either. <i>They were sort of in-betweeners.</i>	“зірок” і спілкувалися своїм тісним колом.	
123	Dude, your sister’s <i>hot</i> .	Овва! А сестра в тебе ого-го!	адаптація
124	You should tell people that’s <i>a machine gun</i> .	Кажі краще, що в тебе там <i>автомат</i> (мова йде про скрипку).	конкретизація
125	My hearing was getting worse, but I hadn’t told anyone about it. The <i>ocean sound</i> that was always in my head had been getting louder.	Отож чув я дедалі гірше, але нікому не зізнався. У моїй голові немов <i>океан шумів</i> , і цей звук поступово набирав потужності, заглушаючи голоси людей.	адаптація
126	They look like <i>headphones</i> .	Як звичайні <i>наушники</i> .	додавання
127	I’ll look like <i>Loots!</i>	Я ж буду як <i>Лобот!</i>	калькування
128	It’s not like we’re saying you’re going to look like Jar Jar, you know?	То не якійсь там Джа Джа...	калькування

129	I could hear sounds like <i>shiny lights</i> in my brain.	Натомість яскравими <i>вогниками спалахували</i> звуки.	адаптація
130	It was like when you're in a room where one of the lightbulbs on the ceiling isn't working, but you don't realize how dark it is until someone changes the lightbulb and then you're like, <i>whoa</i> , it's so bright in here!	Таке відчуття виникає виникає в кімнаті, де довгий час горіла лиш одна лампочка, а потім раптово увімкнулися ще дві. Тільки тоді ти розумієш, наскільки було темно, і вигукуєш: “ <i>Овва! Як же тут яскраво!</i> ”	адаптація
131	<i>It sounds lighter...</i>	<i>Звуки світліші...</i>	адаптація
132	Summer was glad I could hear better, and Jack said it made me <i>look like an FBI agent</i> or something.	Саммер зраділа, що тепер я чую краще, а Джек вказав, що я <i>нагадую</i> <i>агента ФБР</i> чи якогось шпигуна.	адаптація, еквівалентний переклад
133	Go to sleep, <i>sweet boy</i> ...	Спи, <i>мій любий</i> ...	адаптація
134	She's an <i>understudy</i> .	Вона <i>дублерка</i> .	дослівний переклад

135	No, this was <i>growing-up seeming</i> , and I felt smart sitting there watching it.	Ні, це була <i>вистава для дорослих</i> , тож я сидів і почувався дуже розумним.	Еквівалентний переклад
136	Oh, earth, you're <i>too wonderful</i> for anybody to realize you!	О, Земле, ти <i>чудова</i> для того, хто тебе розуміє.	упущення
137	People's faces <i>were blurring in my head</i> .	Всі обличчя <i>злилися в одну пляму</i> .	конкретизація
138	Ella and I badmouthed her to each other: She's such <i>a prude</i> , she's so this, she's so that.	Ми з Еллою пліткували про Вію – мовляв, що це таке <i>тихе болото, у якому чорти водяться</i> .	адаптація
139	We <i>knew we were being mean</i> , but it was easier to ice her out if we pretended she had done something to us.	<i>Знали, що то неправда</i> , але намагалися уявити, буцімто вона нам щось заподіла.	заміна членів речення, додавання
140	Careful you don't turn into <i>a drama geek</i> .	Обережно, не перетворися на <i>схиблену акторку!</i>	адаптація
141	Given a choice, she chose <i>the crowd</i> .	Навіть Елла не прийшла: якщо вона мала вибір, то <i>приєднувалася до загалу</i> .	адаптація

142	Davenport <i>took a deep breath</i> , like he was trying to restrain himself.	Він <i>глибоко вдихнув</i> , намагаючись опанувати себе.	адаптація
143	<i>To be truthful</i> , I though he looked like <i>he was going to explode</i> .	<i>Та я бачила</i> , що він кипить усередині, бо <i>чоло в нього</i> <i>набуло бурякового кольору</i> .	заміна членів речення, упущення, додавання
144	That, I admit, was a little <i>bittersweet</i> for me.	Зізнаюся, тоді мені стало <i>прикро</i> .	конкретизація
145	I asked Mom to buy me a new <i>rolling duffel</i> bag because my old one had <i>Star Wars</i> stuff on it, and there was no way I was going to take that to the fifth-grade <i>nature retreat</i> .	Я попрохав маму купити мені нову <i>сумку</i> , бо на старій <i>намальовані</i> персонажі із “ <i>Зоряних війн</i> ”, а у п’ятому класі таке вже не візьмеш на <i>вилазку</i> .	узагальнення, калькування
146	A small black bear with a <i>soft black nose</i> .	Чорний <i>плюшевий</i> ведмедик із <i>м’яким носом</i> .	упущення
47	I saw a shadow that <i>looked just like her</i> .	На мить я побачив тінь, що <i>нагадувала її</i> .	адаптація

148	Daisy's ghost made me feel <i>super strong</i> inside, knowing wherever I am, she'd be there with me.	Привід Дейзі вдихнув у мене <i>суперсилу</i> і дав знак: де б я не опинився, моя собака завжди буде зі мною.	узагальнення
149	<i>Giant trees</i> that almost totally <i>blocked out the sunlight</i> .	<i>Велетенські дерева</i> , що <i>проштрикують маківками хмари</i> .	дослівний переклад
150	There was a slight fog, too, <i>like a pale blue smoke all around us</i> .	Легенький туман, який <i>оповиває все довкола блідим блакитним маревом...</i>	адаптація, додавання
151	<i>It looked like</i> someone had taken sidewalk chalk and smudged the colors across the sky with their fingers.	<i>Складалося враження</i> , наче хтось накришив на небо крейди і розтер її пальцями.	адаптація
152	That's what it looked like from the fairgrounds, in the middle of this <i>huge open field</i> .	Посеред поля, де розташовувався ярмарок, розлігся цілий <i>небесний океан</i> .	заміна
153	As the sun <i>sank lower in the sky</i> , the tall trees at	Коли останній сонячний промінчик <i>гулькнув за обрій</i> , ті дерева, що височіли найближче до нас,	адаптація, упущення

	the entrance to the woods looked <i>dark blue</i> .	набули синього забарвлення.	
154	<i>The hills are alive...</i>	<i>Пагорби живі...</i>	дослівний переклад
155	Then we started hearing <i>loud snaps</i> not far from us, almost like cap gun pops, that definitely weren't insect noises.	Аж раптом неподалік щось <i>клацнуло</i> – наче хтось вистрілив з іграшкового пістоля.	конкретизація
156	We headed back the way we came, in the direction of the <i>giant screen</i> .	Ми попрямували туди, звідки прийшли, - в напрямку <i>великого екрана</i> .	узагальнення
157	Look, guys, it's <i>Gollum</i> .	Дивіться, хлопці, це є Горлум.	калькування
158	We were <i>out of our breath</i> , stomachs hurting, <i>bodies bent over our knees</i> .	Було чутно наше <i>важке дихання</i> . Ми відсапувалися, у мене кололо в боці, і я не міг розігнути спину.	адаптація
159	They <i>had no clue</i> how something bad had almost happened to me and Jack.	Вони й <i>гадки не мали</i> , яка халепа тільки-но з нами трапилася.	адаптація

160	Mr. Tushman told me on the bus ride home that they had called my parents to tell them there had been a “ <i>situation</i> ” the night before but that everyone was fine.	Дорогою додому містер Ташмен зізнався, що телефонував моїм батькам, аби повідомити про “непорозуміння” минулої ночі.	конкретизація
161	<i>Starving</i> . Can I have a grilled cheese?	<i>Помираю від голоду</i> . Можна підсмаженого сиру?	адаптація
162	And the escape across the field became this whole long adventure through a <i>cornfield maze</i> and into the <i>deep dark woods</i> .	Що ж до нашої втечі, то вона перетворилася на довгу подорож у кукурудзяному лабіринті й <i>темному-темному лісі</i> .	дослівний переклад, адаптація
163	<i>Good God</i> .	<i>Та ну</i> .	адаптація
164	<i>Because I’m little for my age, and I have some other medical mysteries</i> .	<i>Хоча лікарі підкреслювали, що для медицини я суцільна загадка і навіть мій замалий зріст може спричинювати слабкість організму й різноманітні недуги</i> .	заміна членів речення, додавання

165	<i>And the next day, whoosh, he was hardly talking to me.</i>	<i>Таке враження, ніби хеловінської ночі якась нечиста сила натиснула кнопку на пульті управління дружбою і вмить все перелаштувала.</i>	заміна членів речення, додавання
166	<i>It's so weird because one day, me and August were friends.</i>	<i>Тільки вчора ми були не розлий вода.</i>	адаптація
167	<i>Everyone's way too hang up on being in the popular group.</i>	<i>Кожен прагне бути частиною "зіркової" компанії.</i>	адаптація
168	<i>The first snow of winter hit right before Thanksgiving break.</i>	<i>Цього року сніг укритв землю білою ковдрою ще до Дня подяки.</i>	упущення, додавання
169	<i>By the end of the weekend, the snow had started turning gray and yellow, and then a rainstorm turned most of the snow to slush.</i>	<i>Утім, за вихідні сніг став сіро-жовтим, і невдовзі дощ перетворив його на сльоту.</i>	адаптація

170	A slushy day. <i>That's how I was feeling inside, too.</i>	Сльотний день. <i>Саме так я і почувався.</i>	адаптація
171	<i>Fortune favors the bold.</i>	Доля любить хоробрих.	дослівний переклад
172	They don't have those kinds of jobs where people make <i>gazillions of dollars.</i>	Працюють вони не там, де можна заробити купу "зелені".	адаптація
173	<i>My parents are not rich.</i> I say this because people sometimes think that everyone who goes to private school is <i>rich</i> , but that isn't true with us.	<i>Мої батькі не дуже заможні.</i> Я це кажу, бо люди думають, що в кожного, хто відвідує приватну школу, <i>грошей кури не клюють.</i>	адаптація
174	I said like an <i>idiot.</i>	Бовкнув я, наче той <i>бевзь.</i>	заміна
175	My grandmother lives in this house <i>in the middle of nowhere.</i> It's like an hour away from Paris in this tiny, tiny, tiny village.	Моя бабуся живе десь у <i>глушині</i> за годину їзди від Парижа, у малесенькому-малесенькому-малесенькому селі.	адаптація

176	Julian <i>narrowed his eyes</i> and looked at me like I was the biggest <i>moron</i> in the world.	Джуліан <i>примружився</i> і подивився на мене так, наче я був найдурнішим <i>телепнем</i> на світі.	адаптація, заміна
177	Maybe a <i>hobo</i> wanted to go sledding!	Може якомусь <i>волоцюзі</i> закортіло покататися?	дослівний переклад
178	All your sentences would <i>jumble up</i> like a giant knot if you opened your mouth.	Речення плутаються в роті, <i>скручуючись</i> у величезний вузол, і з язика зривається не те, що потрібно.	адаптація
179	It was just a <i>baby tooth</i> .	То був <i>молочний зуб</i> .	Еквівалентний переклад
180	<i>Do you want to tell me</i> what's going on inside your head, Jack?	<i>Не хочеш розповісти</i> , що коїться у твоїй голові, Джеку?	адаптація
181	<i>Okay</i> , so something's up.	<i>Щось таки</i> відбувається.	адаптація
182	This is <i>Julian's payback</i> .	<i>Помста Джуліана</i> .	дослівний переклад

183	<i>I've got a form of the Plague now, is what I thought.</i>	<i>Отоді я збагнув, що мене також спіткала гра в "чуму"!</i>	заміна членів речення, додавання
184	<i>I knew table switching was something that happened in the fifth grade, but I never thought it would happen to me.</i>	<i>Я знав, що таке буває у п'ятому класі, але ніколи не сподівався потрапити до "чорного переліку".</i>	заміна членів речення, додавання, конкретизація
185	<i>The girls are staying neutral. Except Savanna's group, because they're going out with Julian's group.</i>	<i>Дівчата зберігають нейтралітет – окрім друзяк Саванни, які тусуються з компанією Джуліана.</i>	адаптація
186	<i>I could tell Henry did not want move next to me, just by the way he dragged his backpack on the floor as he came over, like he was moving in slow motion.</i>	<i>Я не дивився на того хлопця, але здогадувався, що йому не дуже хотілося зі мною сидіти: він рухався ніби в уповільненій зйомці, тягнучи свого наплічника підлогою.</i>	Еквівалентний переклад
187	<i>He was getting frustrated and kind of</i>	<i>Натомість Генрі, вочевидь, не надто петрав у цій справі, і через це він дратувався,</i>	адаптація

	<i>cursing under his breath.</i>	лютився, ба навіть лаявся пошепки.	
188	But, in fact, she looked exactly like <i>Mon Mothma</i> from <i>Star Wars Episode IV</i> : haircut kind of like a boy's, and a big white shirt kind of like a tunic.	Натомість міс Петоза нагадувала радше Мон Мотму із четвертого епізоду “Зоряних війн”: хлоп’яча стрижка, біла сорочка-туніка.	калькування
189	I guess I thought she'd look like <i>Miss Fowl</i> from <i>Jimmy Neutron</i> : an old lady with a big bun on top of her head.	Я гадав, що нами опікуватиметься хтось на кшталт міс Фаул із “Джиммі Нейтрона” – стара жінка з великим бубликом на голові.	калькування
190	Julian scrunched up his face and starting tapping his forehead <i>like he was thinking really hard.</i>	Джуліан скривився і потер чоло, <i>буцімто дуже глибоко замислився.</i>	адаптація
191	I nodded, not looking up because what I really wanted was to just <i>slide under</i> the desk.	Кивнув я, знову опутивши очі долу. Мені невимовно кортіло <i>сховатися</i> за партою.	конкретизація

192	“Like a lamb to the slaughter”: Something that you say about someone who goes somewhere calmly, not knowing that something unpleasant is going to happen to them.	“Ягня на заклання” – так кажуть про того, хто спокійно вирушає кудись, не підозрюючи, що там на нього чекають неприємності.	дослівний переклад
193	There was a lot of <i>shuffling</i> around when the bell rang and everybody got up to leave.	Коли пролунав дзвінок, усі <i>заметушилися</i> , збираючи речі.	заміна, адаптація
194	<i>Like a motto?</i>	<i>Як девіз?</i>	дослівний переклад
195	As I wrote down Mr. Browne’s September precept, I suddenly realized that I was going to like school. <i>No matter what.</i>	Занотовуючи вересневе напучення містера Брауна, я раптом усвідомив: хай там як, а мені сподобається школа!	упущення
196	We had started walking <i>through the crowd</i> of kids and parents, most of whom were noticing me,	Ми рушили <i>крізь юрбу</i> батьків та дітей. Більшість із них витріщалися на мене,	адаптація

	“secretly” pointing me out to each other.	обмінюючись одне з одним “потаємними” знаками.	
197	That’s so great <i>sweetie</i> .	Чудово, <i>любий</i> .	адаптація
198	We’re kind of like <i>Beauty and the Beast</i> .	Ми схожу на красуню і чудовисько.	дослівний переклад
199	No, <i>she’s more to blame</i> . It was her idea.	Ні, то була її ідея.	упущення
200	<i>Why do I have to be so ugly, Mommy?</i>	<i>Чому я такий брудний, мамо?</i>	Адаптація

Додаток В

Пунктуація

№	Оригінальний текст	Переклад українською	Типи трансформації
201	Like, for instance, one time in the playground some older kids <i>made some noises</i> .	От, наприклад, одного разу на майданчику старші діти <i>голосували</i> .	узагальнення

202	<p>My name is August, <i>by the way</i>. I won't describe what I look like. <i>Whatever you're thinking, it's probably worse.</i></p>	<p>Звати мене Огест, до речі. Ім'я не змальовує моєї зовнішності. Щоби ви там не подумали, усе набагато гірше.</p>	<p>дослівний переклад, адаптація</p>
203	<p><i>Some things you just can't explain. You don't even try. You don't know where to start. All your sentences would jumble up like a giant knot if you opened your mouth. Any words you used would come out wrong.</i></p>	<p><i>Ну чому ніхто не розуміє, що не все підлягає поясненню?! Інколи навіть намагатися не варто, бо незрозуміло, з чого почати і які слова дібрати. Речення плутаються в роті, скручуючись у величезний вузол, і з язика зривається геть не те, що потрібно.</i></p>	<p>заміна членів речення, адаптація</p>
204	<p>He was talking as he closed the door to his office and sat down behind his big desk, though I wasn't really paying much attention to what he was saying. I was looking around at all the things on his desk. Cool stuff, like a globe that <i>floated</i> in the air and</p>	<p>Зачиняючи двері й уможуваючись за величезним столом, директор щось казав, але я не прислухався. Значно дужче мене цікавив його стіл, адже там були неймовірно круті речі! Глобус, який <i>ширяв</i> у повітрі... <i>Кубик Рубіка</i>, зроблений із крихітних люстерок...Загалом цей</p>	<p>дослівний переклад, узагальнення</p>

	<p>a <i>Rubik's-type cube</i> made with little mirrors. I liked his office a lot. I liked that there were all these neat little drawings and paintings by students on the walls, framed like they were important.</p>	<p>кабінет мені сподобався. Передусім завдяки тому, що стіни його були оздоблені учнівськими малюнками, обрамленими не гірше за справжні картини.</p>	
205	<p>Maybe <i>I'm making too big deal</i> about birthday parties.</p>	<p>Може, я надто переймаюся тими днями народження.</p>	адаптація
206	<p>The other one, Mom said, <i>did not seem at all nice or sweet.</i></p>	<p>Інша, яка каже мама, виглядала зовсім непривабливо.</p>	узагальнення
207	<p><i>I don't know how long I was sleeping</i>, but when I woke up, there was a full moon outside the car window. It was a purple night.</p>	<p>Снав я, либонь, довгенько, бо, прокинувшись, побачив у вікно автівки повний місяць і нічне небо, що набуло пурпурової барви.</p>	заміна членів речення, адаптація
208	<p><i>Go back to sleep</i>, Auggie.</p>	<p>Сни, Оггі.</p>	узагальнення

209	<i>I told him about all your surgeries, and how brave you are.</i>	<i>Так, я розповіла йому про всі твої операції і про те, який ти хоробрий.</i>	цпуп, дослівний переклад
210	When I told him you read <i>Dragon Rider</i> when you were six, he was like ‘Wow, I have to meet this kid.’	Коли я сказала, що ти в шестирічному віці прочитав “Приборкувача драконів”, він вигукнув: “Овва! Я хочу познайомитися з цим хлопчиком”.	адаптація
211	<i>I couldn’t stop thinking about all the jokes Daddy had made about Mr. Tushman’s name.</i>	<i>Я повсякчас безтурботно хихотів, пригадуючи татові жарти щодо прізвища директора.</i>	додавання, адаптація
212	<i>In fact, he was a pretty normal guy.</i>	<i>Власне, він був зовсім нормальним чоловіком.</i>	дослівний переклад
213	<i>Old but not really old.</i>	<i>Літнім, але не дуже старим.</i>	адаптація, узагальнення
214	<i>Honey, you have to speak up.</i>	<i>Любий, каже голосніше.</i>	адаптація
215	He smiled and <i>started walking toward the entrance.</i>	Усміхнувшись, директор <i>попрямував до</i> вестибюлю.	узагальнення

216	This school was <i>very different</i> . It was smaller. It smelled like a hospital.	Ця школа була геть іншою. Меншою. І смерділо тут, як у лікарні.	конкретизація
217	There weren't a lot of people around. And the few people who were there didn't seem to notice me at all, <i>though that may have been because they didn't see me</i> .	Людей було небагато. А ті, хто траплявся на шляху, здавалося, зовсім не зважали на мене (хоча, може, просто не бачили).	упущення, адаптація
218	<i>Such a pleasure to meet you, August.</i>	<i>Приємно з тобою познайомитися, Огесте.</i>	узагальнення
219	<i>Wow, what a firm grip!</i>	<i>Яка міцна рука!</i>	упущення, узагальнення
220	<i>You mean, why do I have an office?</i>	<i>Тобто чому в мене є свій кабінет?</i>	адаптація, конкретизація
221	<i>Now, August, I ask you: do I really look much like a pumpkin?</i>	<i>От скажи-но мені, Огесте, хіба я справді схожий на гарбуз?</i>	адаптація

222	“No!” I <i>answered, though I was thinking yes.</i>	Ні! – палко <i>запевнив</i> я, хоча подумки відзначив, що таки схожий.	заміна, додавання
223	Mr. Tushman smiled <i>like he could read my mind.</i>	<i>Ніби прочитавши мої думки,</i> містер Ташман <i>розквітнув посмішкою.</i>	дослівний переклад, додавання
224	I was about to say something else, but then all of a sudden I heard other voices outside the office: <i>kids’ voices.</i>	Я хотів ще щось сказати, та раптом за дверима кабінету залунали якісь голоси.	упущення
225	All of them nodded but no one said anything.	Усі <i>одноставно</i> кивнули, але <i>продовжували стояти.</i>	додавання
226	<i>Before she could say anything else,</i> Mr. Tushman opened the door to his office.	<i>Більше вона нічого сказати не встигла,</i> бо вже наступної миті директор відчинив двері кабінету.	адаптація
227	Thanks for coming, <i>guys</i> – especially since school doesn’t start until next month!	Дякую, що завітали до мене, хоча заняття починаються лише наступного місяця.	упущення

228	<i>So, guys, I wanted you to meet August, who's going to be a new student here this year.</i>	<i>Отже, я хоч, щоби ви познайомилися з Огестом. Цього року він переходить до нашої школи.</i>	адаптація, упущення
229	<i>Great, great.</i>	<i>От і чудово.</i>	адаптація
230	<i>And since you're all in the same homeroom, I thought it would be nice if you got to know each other a little before.</i>	<i>І оскільки граніт науки ви гризтимете в одному класі, гадаю, варто познайомитися ще до початку навчального року.</i>	адаптація, додавання
231	<i>So, kids, this is August.</i>	<i>Діти, це Огест.</i>	упущення
232	<i>August, this is Jack Will.</i>	<i>Огесте, це Джек Вілл.</i>	дослівний переклад
233	<i>Her voice sounding a little higher than normal.</i>	<i>Голос у неї був трохи вищий, ніж зазвичай.</i>	заміна, конкретизація
234	<i>My sister had her last year and said she's totally nice.</i>	<i>Торік вона викладала у моєї сестри, і та її просто обожнює.</i>	конкретизація
235	<i>Those are the Bunsen burners.</i>	<i>Це – пальники Бунзена.</i>	калькування

236	<i>How would I know what he knows?</i>	<i>Хіба мені відомо, про що він знає?</i>	адаптація
237	You know what an eraser is, right?	Ти в курсі, що таке ганчірка?	узагальнення
238	<i>Hey, can you talk?</i>	<i>Гей, ти розмовляти вмієш.</i>	адаптація
239	I think he gets it, Charlotte.	Думаю, він зрозумів, Шарлотто.	калькування
240	<i>Um, no.</i>	<i>Е-е...ні.</i>	адаптація
241	<i>Jack is my first name. will is my last name.</i>	<i>Ім'я – Джек, прізвище – Вілл.</i>	адаптація
242	<i>It's very cool. You'll like it August.</i>	<i>Там класно! Тобі сподобається, Огесте.</i>	узагальнення
243	<i>She played Oliver even though she's a girl.</i>	Сама вона грала Олівера, хоча була дівчинкою...	додавання, дослівний переклад
244	Charlotte started skipping toward the stage. Julian ran after her, and then turned	Дівчинка пострибала до сцени, і Джуліан майнув був за нею, але з півдороги повернувся.	узагальнення, адаптація

	around halfway down the aisle.		
245	<i>Come on!</i>	<i>Ходімо!</i>	адаптація
246	I was <i>so, so nervous</i> .	<i>Я страшенно нервувала.</i>	узагальнення
247	And then I spotted my parents and <i>I was totally fine</i> .	А потім я все-таки помітила батьків, <i>і все відбулося чудово.</i>	заміна членів речення, адаптація
248	Charlotte, <i>stop being such a diva!</i>	Шарлотто, <i>перестань поводитися як зірка!</i>	адаптація
249	While she was talking, I noticed Julian <i>staring at me out of the corner of his eye</i> .	Раптом я помітив, що Джуліан <i>скоса роздивляється мене.</i>	адаптація
250	<i>This is something</i> I see people do a lot with me.	<i>Ге, люди часто так роблять!</i>	адаптація
251	<i>They think I don't know they're staring, but I can tell from the way their heads are tilted.</i>	<i>Сподіваються, що я нічого не помічу, та насправді від мого ока не може сховатися жоден погляд, жоден нахил голови.</i>	заміна членів речення

252	<i>Cool!</i>	<i>Овва! Круто!</i>	адаптація, додавання
253	He was <i>homeschooled</i> , Julian!	Він <i>навчався вдома</i> , Джуліане.	узагальнення
254	I didn't know what to say, so I just <i>shrugged</i> .	Я не знав, що сказати, тому просто <i>знивав плечима</i> .	дослівний переклад
255	Julian, that's <i>so rude!</i>	Джуліане, не будь таким <i>грубіяном!</i>	конкретизація
256	<i>I'm not being rude.</i>	<i>Та ж я просто запитав!</i>	адаптація
257	<i>Geez, Julian!</i>	<i>Господи, Джуліане!</i>	дослівний переклад
258	<i>Just shut up!</i>	<i>Мовчи-бо вже.</i>	адаптація
259	<i>The thing is, because of the way my face is, people don't know me very well don't always get that I'm smiling.</i>	<i>На жаль, незнайомі люди не завжди розуміють, що я посміхаюся.</i>	адаптація, заміна членів речення
260	<i>But I could tell from the way he looked at me that</i>	<i>Але погляд його свідчив про те, що йому аж ніяк не школа.</i>	адаптація, заміна членів речення

	<i>he wasn't really sorry at all.</i>		
261	<i>Oops, sorry about that!</i>	<i>Ой, вибач!</i>	адаптація, упущення
262	<i>I wished she wouldn't talk to me like I was a baby in front of other people.</i>	Мені геть не подобалося, коли в чужому колі вона розмовляла зі мною як із малюком.	узагальнення
263	<i>The moment we got inside the house, I ran to my room and threw myself onto my bed.</i>	Утім, щойно ми увійшли до оселі, я гайнув у свою кімнату і впав на ліжко.	конкретизація, узагальнення
264	<i>Is everything okay, sweetness?</i>	<i>Як ти, любий?</i>	адаптація
265	<i>Wait, maybe I'm getting confused.</i>	<i>Стривай-но, може я їх переплутала...</i>	адаптація
266	<i>Yeah, I guess.</i>	<i>Мабуть, так.</i>	адаптація
267	<i>Really, Mom. I want to.</i>	<i>Чесно, мамо. Хочу.</i>	адаптація
268	<i>Up until a few days before, we still weren't</i>	<i>Цікаво, що навіть напередодні всі</i>	заміна членів речення,

	<i>sure I would be going to school at all.</i>	сумнівалися, чи прийму я “бойове хрещення”.	адаптація, додавання
269	Even though <i>Beecher Prep</i> is just a few blocks from our house, I’ve only been on that block <i>a couple of times</i> before.	Попри те що “Бічер Преп” знаходилась усього за кілька кварталів од нашого дому, у тому районі я бував лише <i>раз чи двічі</i> .	калькування, конкретизація
270	<i>I noticed that some kids were definitely staring at me now. I did my thing of pretending not to notice.</i>	Оскільки деякі діти почали <i>витріщатися на мене, я відчайдушно намагався не зважати на них</i> .	заміна членів речення, адаптація, додавання
271	<i>Hey, August!</i>	<i>Здоров, Огесте!</i>	адаптація
272	<i>I went up to get my folder. I kind of felt everyone’s eyes burning into my back for the few seconds.</i>	Прямуючи до вчительки і <i>забираючи свою теку, я відчував на собі кожен погляд</i> .	адаптація
273	<i>She ended by asking if anyone had any questions, and Julian raised his hand.</i>	<i>Наприкінці</i> вона <i>поцікавилася, чи є в нас якісь запитання, і Джуліан підвів руку</i> .	адаптація

274	<i>That's cool about how you're pursuing your dream.</i>	<i>Круто, що ви пішли за своєю мрією.</i>	адаптація
275	<i>Okay, why don't you tell us a little about yourself, Julian?</i>	<i>Почнімо із Джуліана – і далі по колу.</i>	адаптація
276	<i>Okay, then, who's next?</i>	Хто наступний?	упущення
277	<i>Okay, you're next.</i>	<i>Гаразд, ти наступний.</i>	адаптація, дослівний переклад
278	<i>So, are you into Star Wars, August?</i>	То ти фанат “Зоряних війн”, Огесте?	адаптація, калькування
279	<i>Yeah, he knew what he was saying.</i>	<i>Авжеж, він чудово усвідомлював, що сказав.</i>	адаптація
280	<i>I checked my schedule and it said my next class was English, room 321.</i>	<i>Я перевірів свій розклад: наступний урок – англійська мова – мав відбутись у кабінеті номер 321.</i>	дослівний переклад, додавання

281	The teacher, a really tall man with <i>a yellow beard</i> , was writing on the chalkboard.	Учитель – дуже високий чоловік із <i>русявою бородою</i> – писав щось на дошці.	конкретизація
282	<i>Bees! Seatbelts! Recycling! Friends!</i>	<i>Бджоли! Ремені безпеки! Утилізація! Друзі!...</i>	дослівний переклад
283	I just hadn't expected it would be <i>this hard</i> .	Просто я не очікував, що <i>настільки нелегко!</i>	адаптація
284	I could tell I was being stared <i>without even looking up</i> .	Навіть <i>не підводячи голови</i> , я відчував, що всі на мене витріщаються.	конкретизація
285	<i>Hey, is this seat taken?</i>	<i>Привіт, тут зайнято?</i>	адаптація
286	<i>It was too crowded.</i>	<i>За вашим столом яблуку ніде впасти.</i>	адаптація, додавання
287	<i>Ugh, I should have brought a sandwich like you did.</i>	<i>Фу! Треба було принести домашній бутерброд, як у тебе.</i>	адаптація, конкретизація
288	It started after I had my <i>jaw surgery</i> , when I couldn't talk because my mouth was wired shut.	Це почалося відтоді, як мені зробили <i>операцію на щелепі</i> .	еквіваленція

289	That night I cut off the little braid on the back of my head. Dad <i>noticed first</i> . “Oh good,” he said. “I never liked that thing.”	Увечері я позбувся своєї кіски. Помітивши це, тато <i>похвалив</i> : “От і добре! Вона мені ніколи не подобалася.”	заміна
290	We’re not <i>even</i> friends anymore!	Ми більше не друзі!	упущення
291	I <i>walked to classes</i> with Jack, too.	<i>Від одного кабінету до іншого</i> я також ходив із Джеком.	конкретизація
292	<i>Dude</i> , you should sue your doctor!	<i>Ге</i> , тобі варто судитися з отим лікарем!	заміна
293	<i>That’s a lot of kids</i> , Auggie.	<i>Чи не забагато, синку?</i>	адаптація, заміна
294	<i>Like who?</i>	<i>Хто це?</i>	адаптація
295	Never mind. Now go wash your hands so you can eat.	Не бери в голову. <i>Мерцій</i> мити руки та їсти.	додавання
296	At lunch the next day, Summer asked me <i>what</i>	Наступного дня за обідом Саммер запитала мене, <i>який</i>	конкретизація

	<i>I was going to be for Halloween.</i>	<i>костюм я вдягну на Хеловін.</i>	
297	<i>Hey, you promised not to laugh.</i>	<i>Гей, ти ж обіцяв не сміятися.</i>	адаптація
298	<i>Sounds like a plan.</i>	<i>Чудовий план.</i>	адаптація
299	<i>There, I used it in a sentence.</i>	<i>Інакше і не скажеш.</i>	адаптація
300	<i>When I was little, I used to wear an astronaut helmet everywhere I went.</i>	<i>Коли я був зовсім маленьким, то всюди ходив у шоломі космонавта.</i>	дослівний переклад
301	<i>I have other friends, too, but not as good as Christopher and Zack and Alex were.</i>	<i>Є у мене й інші друзі, але не такі, як Крістофер, Зак і Алекс.</i>	упущення
302	<i>The auditorium was even bigger than I imagined it would be – bigger even than the one at Via’s school.</i>	<i>Вона виявилась навіть більшою, ніж я уявляв, і за розмірами переважала залу у Віїній школі.</i>	узагальнення
303	<i>I looked around, and there must have been a</i>	<i>Здавалося, в ній вміщувався мільйон глядачів!</i>	узагальнення

	<i>million people in the audience.</i>		
304	<i>Okay, maybe not a million, but definitely a lot.</i>	<i>Гаразд, може, не мільйон, але дуже, дуже, багато.</i>	адаптація, заміна
305	Welcome, my <i>fellow teachers</i> and members of the faculty.	Вітаю вас, мої <i>колеги-вчителі</i> і члени факультету...	Еквівалентний переклад
306	Welcome, parents and grandparents, friends and honored guests, and most especially, <i>welcome</i> to my fifth-and sixth-grade students.	Вітаю, батьки й бабусі з дідусями, друзі й шановні гості, а особливо – мої учні п'ятих та шостих класів...	упущення
307	Welcome to the Beecher Prep <i>Middle School</i> graduation ceremonies!!!	Вітаю вас на випускній церемонії в <i>середній школі</i> “Бічер Преп”.	Еквівалентний переклад
308	<i>Everyone applauded.</i>	<i>Зала вибухнула оплесками.</i>	заміна членів речення, адаптація
309	And every year I say to myself, let me cut down	Щороку я сам собі кажу: може, спростити собі	конкретизація

	on my work and write just one address that I can use for both <i>situations</i> .	роботу і написати промову, що згодиться для обох <i>церемоній</i> .	
310	<i>And yet</i> each year I still end up with to different speeches, no matter what my intensions, and finally figured out why this year.	<i>Та ба!</i> Попри всі мої бажання і плани, мене ніби тягне кожен раз написати дві промови. Цього року я нарешті зрозумів чому.	адаптація
311	No, I think it has to do more with this <i>particular age that you are now</i> , this particular moment in your lives that even after twenty years of my being around students this age, still moves me.	Ні, гадаю, це пов'язано з вашим віком і <i>відповідним етапом вашого життя</i> , який мене дуже зворушує – хай я і спостерігаю за дітьми вашого віку протягом двадцяти років.	адаптація
312	When you reflect on this past year, I want you all to look at where you are now and where you've been.	<i>Було би добре</i> , якби ви, згадуючи минулий рік, побачили різницю між тим, що було і що стало.	додавання

313	You've gotten a little taller, a little stronger, a little smarter.	<i>Тепер</i> ви трохи вищі, трохи сильніші, трохи розумніші.	додавання
314	<i>That</i> , to me, is the greatest measure of success.	На мою думку, це найточніші параметри успіху.	упущення
315	The main character is a young man who is facing some <i>extraordinary challenges</i> .	Тут ідеться про юнака на ім'я Джозеф, який стикається з <i>надзвичайними випробуваннями</i> .	дослівний переклад
316	Here everybody laughed again. <i>I guess</i> he knew he was known for his long speeches.	Тут усі знову засміялися. <i>Авжеж</i> , він знав, що всі кепкують із його нескінченних промов.	адаптація
317	And if you do this, if you act just a little kinder than is necessary, someone else, somewhere, someday, may recognize in you, in every single one of you, <i>the face of God</i> .	І якщо ви чинитимете саме так – якщо <i>вдохатимете в кожную свою справу якомога більше добра</i> , - може, ще хтось упізнає у вас, у кожному з вас, <i>обличчя Бога</i> .	додавання, дослівний переклад
318	<i>Or whatever politically correct spiritual</i>	<i>Чи як там можна політкоректно назвати</i>	адаптація

	<i>representation of universal goodness you happen to believe in.</i>	<i>всесвітнє божество, у яке ви вірите...</i>	
319	I liked Mr. Tushman's speech, but I have to admit: I kind of zoned out a little during some of the other speeches.	Промова містера Ташмена <i>неймовірно</i> мені сподобалася, але потім я поринув у роздуми, тому <i>інших ораторів слухав уже неувважно.</i>	додавання
320	<i>I had no idea where in that huge crowd my parents might be sitting.</i>	<i>На жаль, у тому натовпі мені не вдалося розгледіти батьків.</i>	заміна членів речення, адаптація
321	I pictured Mom waving at me from somewhere <i>even though I couldn't see her.</i>	Тож я просто уявив, що моя мама також звідкись мені махає.	упущення

Додаток Е

Використання перекладацьких трансформацій в перекладі твору «Диво»

рис 3.4

Додаток Є

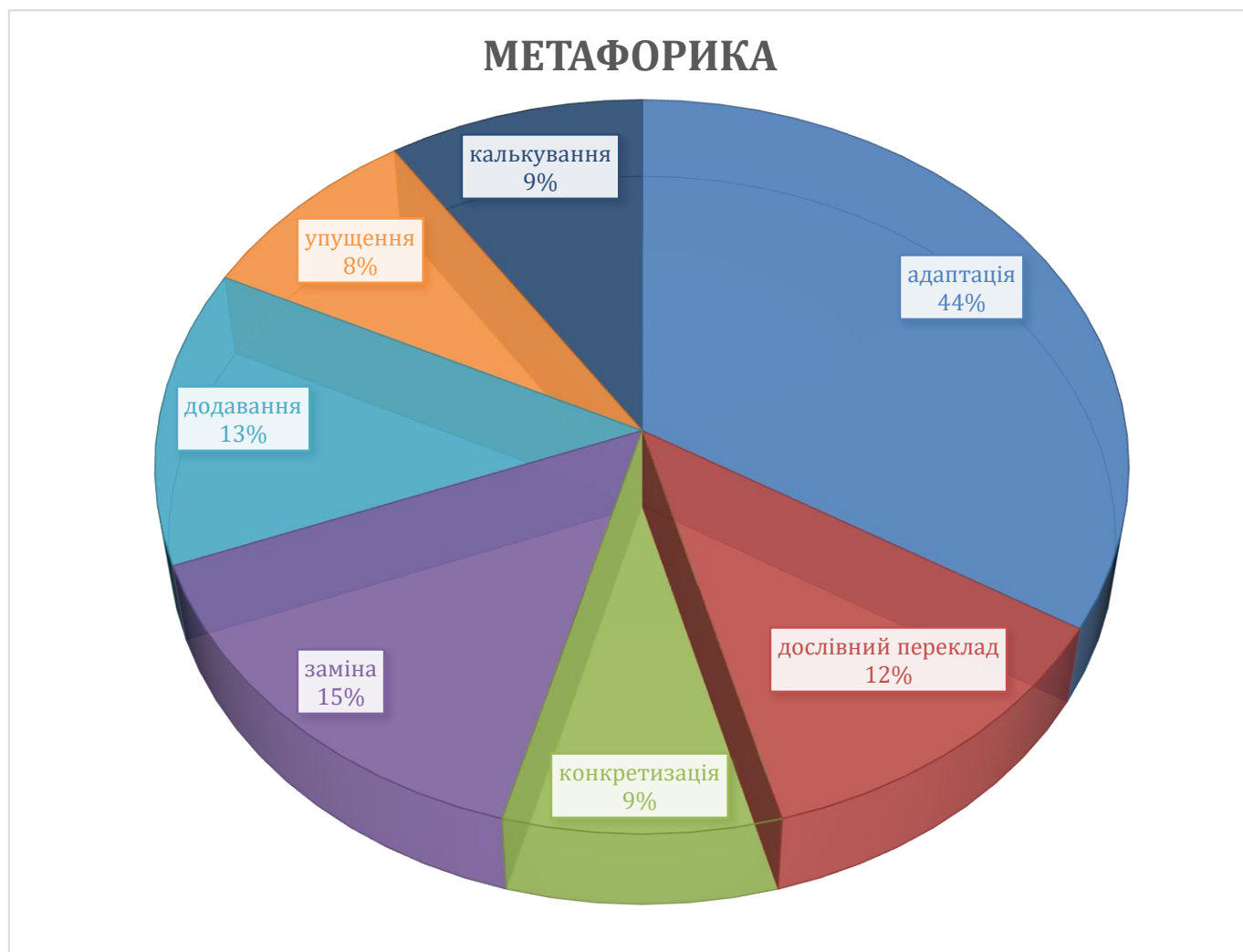

рис 3.5

Додаток Ж

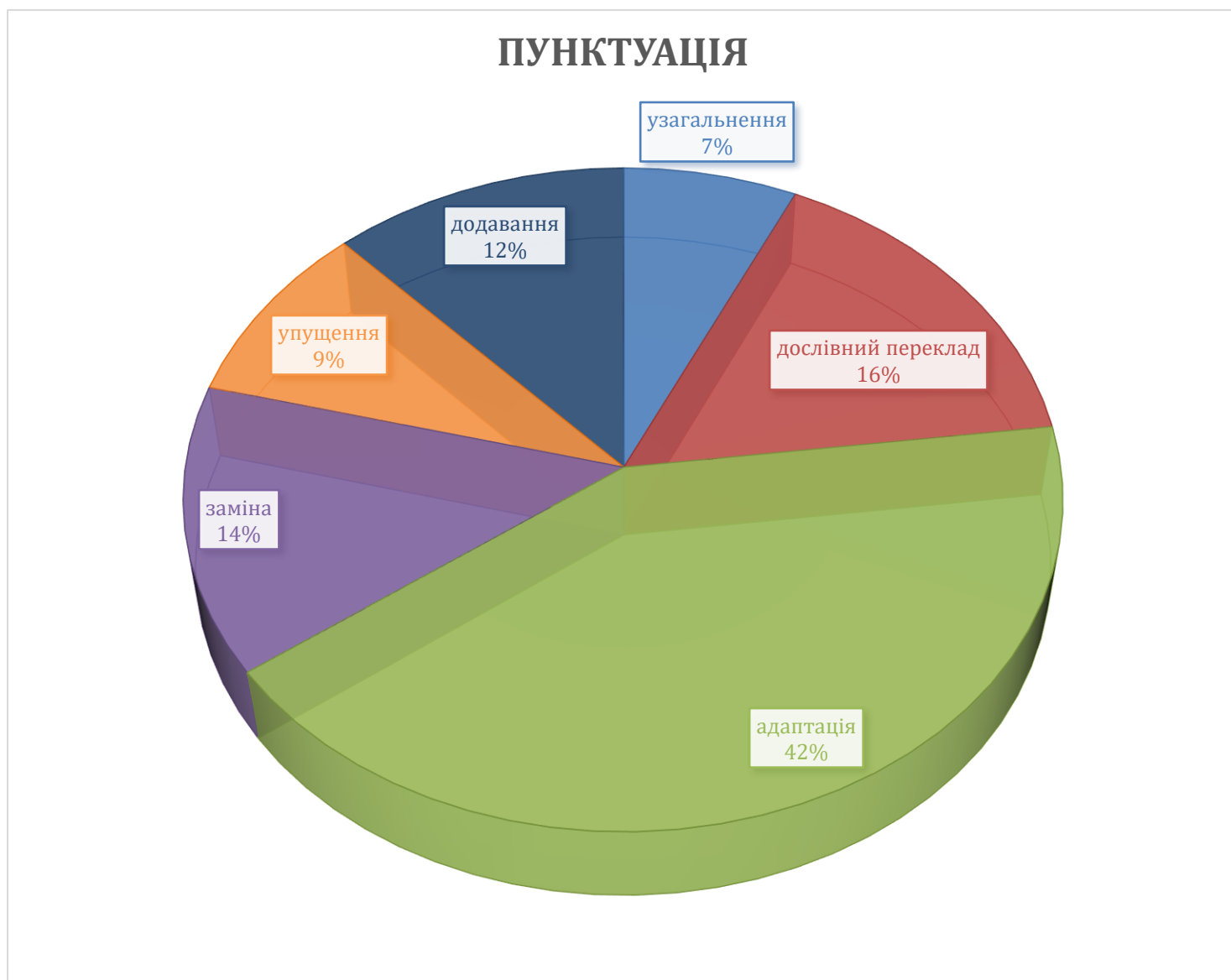

рис 3.6